

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ(Α.Ε.)

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.

ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

κ.ΤΖΕΛΕΠΗΣ

ΠΑΤΡΑ 30/01/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1.ΕΝΝΟΙΑ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ

1.2.ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

1.3.ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

1.3.1.Έννοια σκοπός και σημασία

1.3.2. Η επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

1.3.3.Διαδικασία έκδοσης ενός προτύπου.

1.3.4.Βασικές αρχές καθορισμού της αποτίμησης βάση των Δ.Λ.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ

2.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

2.1.1.Έννοια και κατηγορίες παγίων.

2.1.2.Έννοια και σκοπός αποσβέσεων.

2.2.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.

2.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

2.2.2.Υπολογισμός των αποσβέσεων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.

2.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

2.3.2.Υπολογισμός των αποσβέσεων με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

2.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ.

3.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ.

3.1.1.Έννοια και κατηγορίες αποθεμάτων.

3.2.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ..

3.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

3.2.2.Μέθοδοι προσδιορισμού του κόστους κτήσης.

3.2.3.Γενικά στοιχεία.

3.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

3.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

3.3.2.Μέθοδοι προσδιορισμού του κόστους.

3.3.3.Γενικά στοιχεία.

3.3.4.Τεχνικές μέτρησης του κόστους.

3.4.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΩΝ, ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ.

3.5.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.

4.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

4.1.1.Έννοια και διακρίσεις.

4.2.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.

4.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

4.2.2.Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

4.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

4.3.1.Εισαγωγικά-Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις ως χρηματοπιστωτικά μέσα.

4.3.2.Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού-απαιτήσεων

4.3.2.1.Διάκριση και κανόνες αποτίμησης.

4.3.2.2.Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

4.3.2.3.Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

4.3.2.3.1.Έννοια και περιπτώσεις δημιουργίας τους.

4.3.2.3.2.Αποτίμηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

4.3.3.Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων Παθητικού ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

4.3.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

4.3.3.2.Η αποτίμηση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων.

4.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ.

5.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ.

5.1.Έννοια και διακρίσεις.

5.2.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

5.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

5.2.2.Χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών.

5.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

5.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

5.3.2.Χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών.

5.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ.

6.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ.

6.1.1.Έννοια και κατηγορίες.

6.2.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

6.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

6.2.2.Μέθοδοι προσδιορισμού της τιμής κτήσης.

6.2.3.Χειρισμός της υποτίμησης από την αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων.

6.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.

6.3.1.Αποτίμηση Συμμετοχών.

6.3.2.Αποτίμηση χρεογράφων.

6.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ.

7.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ.

7.2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΑΙΣΙΟ

A.E.B.E.

7.2.1. Πληροφοριακά στοιχεία για την Πλαίσιο A.E.B.E.

7.2.2. Αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων.

7.2.3. Αποτίμηση των αποθεμάτων.

7.2.4. Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

7.2.4.1. Αποτίμηση των απαιτήσεων.

7.2.4.2. Αποτίμηση των υποχρεώσεων.

7.2.5. Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

7.2.6. Αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων.

7.2.7. Η επίδραση των διαφορών στα βασικά μεγέθη της εταιρείας.

7.2.7.1. Η προσαρμογή των διαφορών στα Ίδια Κεφάλαια.

7.2.7.2. Η προσαρμογή των διαφορών στα Καθαρά Κέρδη.

7.3. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ MOTOR OIL

HELLAS.

7.3.1. Πληροφοριακά στοιχεία για την εταιρεία.

7.3.2. Αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων.

7.3.3. Αποτίμηση των αποθεμάτων.

7.3.4. Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

7.3.4.1. Αποτίμηση των απαιτήσεων.

7.3.4.2. Αποτίμηση των υποχρεώσεων.

7.3.5. Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

7.3.6. Αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων.

7.3.7. Η επίδραση των διαφορών στα βασικά μεγέθη της εταιρείας.

7.3.7.1. Η προσαρμογή των διαφορών στα Ίδια Κεφάλαια.

7.3.7.2. Η προσαρμογή των διαφορών στα Καθαρά Κέρδη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

8.1. Οι διαφορές στην αποτίμηση συνοπτικά.

8.2. Οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στη χώρα μας.

8.3. Επίλογος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση των μεθόδων αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων μιας οικονομικής μονάδας (Α.Ε.) σύμφωνα με τα όσα ορίζουν τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθώς και η μεταξύ τους σύγκριση ούτως ώστε να διαπιστωθεί το κατά πόσον τα δύο Πρότυπα διαφέρουν στο θέμα της αποτίμησης. Για το λόγο αυτό διαιρέσαμε την εργασία σε οκτώ κεφάλαια, σε καθένα από τα οποία αναφερόμαστε στα εξής:

-Στο πρώτο κεφάλαιο, το εισαγωγικό, δίνουμε την έννοια και τη σημασία της αποτίμησης, την έννοια των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, καθώς και τις αρχές που ορίζουν τα δύο Πρότυπα ως βάση για την διεξαγωγή της διαδικασίας της αποτίμησης των κυριότερων περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή των ενσωμάτων παγίων, των αποθεμάτων, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα και των συμμετοχών και χρεογράφων.

-Στη συνέχεια ακολουθεί το κυρίως θεωρητικό μέρος της εργασίας κατά το οποίο σε κάθε κεφάλαιο από το δεύτερο έως και το έκτο, αναφερόμαστε στην έννοια, την λογιστική παρακολούθηση και την μέθοδο αποτίμησης των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων κατά σειρά, όπως αυτή προβλέπεται από τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ενώ κλείνουμε κάθε κεφάλαιο με αναφορά στις διαπιστούμενες διαφορές.

-Ακολουθεί στο έβδομο κεφάλαιο το πρακτικό μέρος της εργασίας μας όπου δίνουμε δύο παραδείγματα αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων και συγκεκριμένα των εταιρειών Πλαίσιο Computers Α.Ε.Β.Ε. και MOTOR OIL HELLAS, όπως αυτή έγινε με τη χρήση των Ελληνικών και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, ενώ καταγράφουμε τις όποιες διαφορές παρατηρούμε και τις προσαρμόζουμε ούτως ώστε να επέλθει συμφωνία μεταξύ Ιδίων Κεφαλαίων και Καθαρών Κερδών.

-Τέλος, στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας μας, αναφερόμαστε στα συμπεράσματα που πηγάζουν από τα όσα αναλύσαμε προηγουμένως, κάνοντας μια συνοπτική παρουσίαση των διαφορών στην αποτίμηση και δίνοντας τις επιπτώσεις που παρατηρήθηκαν στη χώρα μας από την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., ενώ κλείνουμε αναφερόμενοι στα θετικά και αρνητικά αυτών.

Τέλος, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον εισηγητή της εργασίας μας κύριο Τζελέπη, για τις πολύτιμες πληροφορίες και συμβουλές που μας προσέφερε για την πραγματοποίηση αυτής της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ

Οι οικονομικές μονάδες, στο τέλος κάθε χρήσης, προσδιορίζουν λεπτομερώς κατά ποιότητα, ποσότητα και αξία τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν στη διάθεση τους, σε ενιαίο νόμισμα και σε δεδομένη χρονική στιγμή, ούτως ώστε να προσδιορίσουν το συνολικό οικονομικό αποτέλεσμα που προέκυψε από τη δραστηριότητά τους κατά τη διάρκεια της χρήσης. Η διαδικασία αυτή καλείται απογραφή και για την πραγματοποίησή της πρέπει αφού πρώτα προσδιοριστούν λεπτομερώς τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού όσων αφορά την ποιότητα, το είδος, το χρώμα, τις διαστάσεις αν πρόκειται για ενσώματο στοιχείο ή τη διεύθυνση, την επωνυμία, το χρόνο λήξης κ.τ.λ. αν πρόκειται για απαίτηση ή υποχρέωση, να προσδιοριστούν ποσοτικά, δηλαδή να μετρηθούν με την αντίστοιχη μονάδα μέτρησης αν πρόκειται για ενσώματο στοιχείο ή να επαληθευθούν τα υπόλοιπα τους αν πρόκειται για απαίτηση και υποχρέωση και τέλος να προσδιοριστεί η αξία τους σε χρήμα και σε ενιαίο νόμισμα για τη δεδομένη χρονική στιγμή. Αυτός ο προσδιορισμός της αξίας των περιουσιακών στοιχείων σε χρήμα κατά τη σύνταξη της απογραφής, λέγεται αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής μονάδας.

Η αποτίμηση είναι ένα πολύ σοβαρό στάδιο της απογραφής γιατί με την πραγματοποίησή της προσδιορίζεται όχι μόνο η χρηματική αξία του ενεργητικού και του παθητικού, αλλά και τα αποτελέσματα της χρήσης, καθώς αυτά δεν επηρεάζονται μόνο από τις πωλήσεις, τα έσοδα και τα έξοδα, αλλά και από τον τρόπο και τις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν για να αποτιμηθούν τα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής μονάδας. Σε περίπτωση που στοιχείο του ενεργητικού υπερεκτιμηθεί κατά την αποτίμηση του, θα υπερεκτιμηθούν και τα αποτελέσματα χρήσης ενώ σε περίπτωση υποεκτίμησης ισχύει το αντίστροφο, δηλαδή τα αποτελέσματα υποεκτιμώνται. Στην περίπτωση που ένα στοιχείο του παθητικού υπερεκτιμηθεί τα αποτελέσματα θα υποεκτιμηθούν και αντιστρόφως. Από τα παραπάνω συνάγεται η

ιδιαίτερη σημασία της διαδικασίας της αποτίμησης, καθώς από τις μεθόδους αποτίμησης που θα εφαρμόσει η οικονομική μονάδα θα εξαρτηθεί η ορθή και αληθής παρουσίαση του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσης, καταστάσεις για τις οποίες ενδιαφέρονται άμεσα οι προμηθευτές, οι πελάτες, οι μέτοχοι, οι πιστωτές, το κράτος και γενικά οι συναλλασσόμενοι με την επιχείρηση, ούτως ώστε με την μελέτη τους να βγάλουν τα συμπεράσματά τους για τις ικανότητες της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό, το κράτη, επεμβαίνουν στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων με μια σειρά κανόνων και αρχών που υποχρεωτικά οι επιχειρήσεις ακολουθούν.

1.2.ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Το Ελληνικό κράτος παρεμβαίνει μέσω της λογιστικής, φορολογικής και εμπορικής νομοθεσίας με συγκεκριμένες διατάξεις, στην διαδικασία αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων. Τέτοιου είδους διατάξεις, οι οποίες σήμερα είναι σε μεγάλο βαθμό εναρμονισμένες πλην ελαχίστων περιπτώσεων, συναντάμε στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, στο Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, στον νόμο 2190/1920 περί Α.Ε., στον νόμο 3190/1955 περί Ε.Π.Ε. ή ακόμα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων. Μέσω του νόμου 2190/1920, η πολιτεία καθιερώνει κάποιες βασικές αρχές υιοθετημένες από το εξωτερικό και διεθνώς εφαρμοζόμενες, με βάση τις οποίες γίνεται η αποτίμηση στη χώρα μας ούτως ώστε να συνταχθούν οι οικονομικές καταστάσεις, δηλαδή ο ισολογισμός, τα αποτελέσματα χρήσης, ο πίνακας διάθεσης κερδών και το προσάρτημα. Συγκεκριμένα:.

Α) Αρχή της τιμής κτήσης ή του κόστους παραγωγής

Σύμφωνα με την αρχή αυτή ως βάση για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων παίρνουμε την τιμή κτήσης ή το ιστορικό κόστος παραγωγής. Η υιοθέτηση της αρχής αυτής οφείλεται στο ότι είναι αντικειμενική αφού δεν επιτρέπει υποκειμενικούς χειρισμούς στην αποτίμηση πλην των περιπτώσεων των προβλέψεων και αποσβέσεων, ενώ συν τοις άλλοις εξυπηρετεί την βασική αρχή της συντηρητικότητας.

B) Η αρχή της συντηρητικότητας.

Με βάση την αρχή αυτή η επιχείρηση επιλέγει εκείνες τις μεθόδους αποτίμησης που οδηγούν στην εμφάνιση των χαμηλότερων κερδών και στην εμφάνιση της λιγότερο ευνοϊκής περιουσιακής της κατάστασης, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της. Για το λόγο αυτό, στα αποτελέσματα εμφανίζονται μόνο τα κέρδη που αφορούν τη χρήση, λαμβάνονται υπόψη πιθανές ζημιές που αφορούν τη συγκεκριμένη και προηγούμενες χρήσεις ενώ λογίζονται αποσβέσεις και σχηματίζονται προβλέψεις, ανεξάρτητα από το αν κατά τη χρήση προκύπτει κέρδος ή ζημία.

Γ) Η αρχή της πάγιας εφαρμογής των μεθόδων αποτίμησης.

Η αρχή αυτή ορίζει την πάγια εφαρμογή των μεθόδων αποτίμησης που θα επιλεγούν από χρήση σε χρήση, χωρίς αυτές να μεταβάλλονται. Η μεταβολή της μεθόδου αποτίμησης επιτρέπεται μόνο όταν με την επιλογή μιας άλλης μεθόδου θα βελτιωθεί η λειτουργικότητα της επιχείρησης και θα εμφανιστούν ορθότερα τα αποτελέσματα χρήσης και αφού πρώτα η επιχείρηση καταθέσει αίτηση και πάρει την έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων.

Δ) Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η αρχή αυτή προϋποθέτει ότι για την εφαρμογή των κανόνων αποτίμησης που ορίζει ο νόμος 2190/1920, η οικονομική μονάδα θα συνεχίσει κανονικά την δραστηριότητά της και στο μέλλον.

Ε) Αρχή του διαχωρισμού των χρήσεων.

Η αρχή αυτή ορίζει ότι τα έσοδα και τα έξοδα που αφορούν τη χρήση λογίζονται σε αυτή, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους αντίστοιχα. Έχουμε δηλαδή την πλήρη αυτοτέλεια των χρήσεων η οποία στη λογιστική επιτυγχάνεται με τους μεταβατικούς λογαριασμούς ενεργητικού και παθητικού.

Στ) Αρχή της χωριστής αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού.

Με βάση την αρχή αυτή, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού αποτιμούνται χωριστά, ακόμα και αν αυτά έχουν ομοιότητες, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση που υπάρχει απαίτηση από πρόσωπο ως πελάτη και υποχρέωση προς

τον ίδιο ως προμηθευτή. Δεν επιτρέπεται να γίνει συμψηφισμός να εμφανιστεί η διαφορά των δύο ιδιοτήτων του προσώπου και πάνω σε αυτή να γίνει αποτίμηση.

Z) Αρχή της συνέχειας του ισολογισμού.

Η αρχή αυτή ορίζει ότι τα ποσά του ισολογισμού κλεισίματος χρήσης είναι ίδια με τα ποσά ανοίγματος των λογαριασμών της νέας χρήσης. Υπάρχει δηλαδή συνέχεια στον ισολογισμό.

H) Αρχή της κατ' εξαίρεσης παρέκκλισης.

Η αρχή αυτή ορίζει ότι επιτρέπεται παρέκκλιση από τις παραπάνω αρχές σε κάποιες εξαιρετικές περιπτώσεις. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει η οικονομική μονάδα να αναφέρει στο προσάρτημα των οικονομικών της καταστάσεων το είδος της παρέκκλισης και την επίπτωση που προκαλεί στην περιουσιακή διάρθρωση, τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα χρήσης.

1.3 ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

1.3.1. Έννοια, σκοπός και σημασία

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης όπως πλέον μετονομάστηκαν, είναι μια σειρά γενικά παραδεγμένων λογιστικών αρχών, κανόνων και μεθόδων, των οποίων η χρήση αποβλέπει στην ομοιόμορφη κατάρτιση και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, δηλαδή του ισολογισμού, των καταστάσεων Αποτελεσμάτων Χρήσης, και μεταβολών στην καθαρή θέση και του προσαρτήματος ιδίως αυτών που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, μετά από αποτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων στην πραγματική αξία τους, ώστε οι παρεχόμενες με αυτές χρηματοοικονομικές πληροφορίες να είναι ομοιόμορφες και αξιόπιστες σε διεθνές επίπεδο. Άρα, η σημασία των Δ.Λ.Π. είναι μεγάλη, καθώς οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή οι πιστωτές, οι πελάτες, οι μέτοχοι, το δημόσιο, οι επενδυτές κ.τ.λ., πληροφορούνται με ακριβή και αληθή τρόπο τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων που έχουν συνταχθεί με τα Δ.Λ.Π., πάνω σε κοινούς κανόνες δηλαδή για όλες τις χώρες.

1.3.2. Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Αρμόδια για την δημιουργία των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων είναι η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Η Επιτροπή αυτή συστήθηκε στις 29 Ιουνίου του 1973 έπειτα από συμφωνία των λογιστικών σωμάτων της Αυστραλίας, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας, του Μεξικού, της Ολλανδίας, της Αγγλίας, της Ιρλανδίας και των Η.Π.Α. και σκοπός της είναι, εκτός από τη δημιουργία προτύπων, η δημοσίευση και η προώθηση της αποδοχής και τήρησή τους παγκοσμίως, καθώς και η βελτίωση και εναρμόνιση των Προτύπων και των διαδικασιών που σχετίζονται με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Τον Μάιο του 2000 στη διάσκεψη του Εδιμβούργου, τα μέλη της επιτροπής ενέκριναν τη νέα οργανωτική της δομή, η οποία περιλαμβάνει 19 επιτρόπους αρμοδιότητα των οποίων είναι να διορίζουν τα μέλη του Συμβουλίου, της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών και του Συμβουλευτικού Συμβουλίου, να καταγράφουν την αποτελεσματικότητα του Συμβουλίου, να εγκρίνουν τον προϋπολογισμό και να τροποποιούν το καταστατικό.

1.3.3. Διαδικασία έκδοσης ενός προτύπου.

Για την έκδοση ενός προτύπου απαιτείται μια πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, κατά την οποία οι κατευθυντήριες επιτροπές αφού επιλέξουν προς μελέτη ουσιώδη και μόνο θέματα, εκδίδουν ένα σχέδιο για κάθε θέμα. Για να εγκριθεί το σχέδιο, πρέπει να γίνει αποδεκτό από τα 2/3 του Συμβουλίου το οποίο το μελετά, ενώ παράλληλα ζητά και τη γνώμη του Συμβουλευτικού Συμβουλίου. Σε περίπτωση έγκρισης, το σχέδιο παραχωρείται στα Λογιστικά Σώματα, τις Κυβερνήσεις, τα Χρηματιστήρια και σε διάφορους άλλους ενδιαφερομένους, ώστε να το μελετήσουν και να κάνουν προτάσεις και σχόλια επί του σχεδίου, τις οποίες θα μελετήσει το Συμβούλιο και όπου χρειάζεται θα αναθεωρήσει το σχέδιο. Στη συνέχεια, το αναθεωρημένο σχέδιο, εφόσον εγκριθεί από τα 3/4 των μελών του Συμβουλίου, μετατρέπεται σε λογιστικό πρότυπο. Η δημοσίευσή του γίνεται στην Αγγλική γλώσσα και τα Λογιστικά Σώματα, αφού πρώτα πάρουν την έγκριση της Επιτροπής, τα μεταφράζουν στην αντίστοιχη εθνική γλώσσα

1.3.4.Οι βασικές αρχές καθορισμού της αποτίμησης βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Όπως συμβαίνει και με την ισχύουσα νομοθεσία, έτσι και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, για τους λόγους που ήδη αναφέραμε, θέτουν κάποιες αρχές με βάση τις οποίες συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων που είναι υποχρεωμένες να τα εφαρμόσουν και κατά συνέπεια με βάση αυτές τις αρχές διεξάγεται η διαδικασία της αποτίμησης από τις εν λόγω οικονομικές μονάδες. Συγκεκριμένα:

Α)Η αρχή της εύλογης, ή πραγματικής, ή τρέχουσας αξίας.

Σε αντίθεση με τα Ελληνικά Πρότυπα που υιοθετούν την αρχή της τιμής κτήσης ή του κόστους παραγωγής, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ορίζουν ως βάση αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων κατά το τέλος της χρήσης, την εύλογη, ή πραγματική, ή τρέχουσα αξία τους, η οποία αφήνει περιθώρια για υποκειμενικές εκτιμήσεις και χειρισμούς.

Β)Η αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων, κατά την οποία η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και συνεπώς η διενέργεια της αποτίμησης από την επιχείρηση, πρέπει να πραγματοποιείται με την τήρηση της αυτοτέλειας των χρήσεων, εκτός από την σύνταξη των ταμιακών ροών. Δηλαδή σε κάθε χρήση πρέπει να περιλαμβάνονται γεγονότα και αποτελέσματα της επιχειρηματικής δραστηριότητας που συνέβησαν στη διάρκεια της συγκεκριμένης χρήσης και μόνο, όπως άλλωστε επιβάλλει και η ισχύουσα νομοθεσία με την αντίστοιχη αρχή.

Γ)Η αρχή της συνέπειας στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, η εμφάνιση και ταξινόμηση των στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις πρέπει να διατηρείται όμοια από χρήση σε χρήση, εκτός από τις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη μια μεταβολή για την καλύτερη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων ή αυτή απαιτείται από ένα Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο.

Δ)Η αρχή του ουσιώδους. Κατά αυτή την λογιστική αρχή, κάθε ουσιώδες στοιχείο, πρέπει να απεικονίζεται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις, ενώ επουσιώδη

ποσά πρέπει να συναθροίζονται με ποσά όμοιας φύσης ή λειτουργίας και δεν είναι απαραίτητο να παρουσιάζονται ξεχωριστά. Αυτό ισχύει για λογιστικά γεγονότα που αφορούν ασήμαντα ποσά, σε σχέση πάντοτε με το σύνολο των πωλήσεων ή των κερδών μιας επιχείρησης και προκειμένου να μειωθεί το αυξημένο λογιστικό κόστος που απαιτείται για την αντιμετώπιση των ποσών αυτών σε σχέση με τη σημασία τους, επιτρέπεται αυτού του είδους η παρέκκλιση όχι όμως και η μη καταχώρησή τους.

Ε) Η αρχή του μη συμψηφισμού περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Σύμφωνα με την αρχή αυτή δεν επιτρέπεται να συμψηφίζονται περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, εκτός και αν ένα Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο το επιτρέπει, γιατί κάτι τέτοιο στερεί από τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, τη δυνατότητα να αντιληφθούν τις συναλλαγές που αναλήφθηκαν και να εκτιμήσουν τις μελλοντικές ταμιακές ροές.

Στ) Η αρχή του συμψηφισμού εσόδων – εξόδων, κατά την οποία επιτρέπεται ο συμψηφισμός στοιχείων εσόδων και εξόδων, μόνο στις περιπτώσεις όπου κάτι τέτοιο επιτρέπεται ή κρίνεται απαραίτητο από ένα Πρότυπο, καθώς και όταν τα στοιχεία αυτά δεν είναι ουσιώδη ή σημαντικά.

Ζ) Η αρχή της συγκριτικής πληροφόρησης. Σύμφωνα με την αρχή αυτή η συγκριτική πληροφόρηση, πρέπει να γνωστοποιείται σε σχέση με την προηγούμενη χρήση για όλες τις αριθμητικές πληροφορίες των οικονομικών καταστάσεων, εκτός και αν ένα πρότυπο δεν το επιτρέπει, καθώς επίσης πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην αφηγηματική και περιγραφική πληροφόρηση όταν είναι απαραίτητη για την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσης.

Η) Η παραδοχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Κατά την παραδοχή αυτή όταν καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις, πρέπει η επιχείρηση να εκτιμά το κατά πόσον έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί αβεβαιότητα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, για διάφορους λόγους, η επιχείρηση οφείλει να το γνωστοποιήσει, ενώ όταν οι οικονομικές της καταστάσεις δεν καταρτίζονται με βάση αυτή την παραδοχή αλλά κάποια άλλη, οφείλει να

γνωστοποιήσει όπως επίσης και το λόγο μη εφαρμογής της παραδοχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η παραδοχή αυτή ταυτίζεται με την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας που επιβάλλει η Ελληνική νομοθεσία..

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ασχολούνται μόνο με ουσιώδη θέματα ενώ η εφαρμογή τους πρέπει να καλύπτει το σύνολό τους και να μην γίνεται επιλεκτικά. Η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από 1/1/2005 και μετά, από όλες τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο Ανώνυμες Εταιρείες, καθώς επίσης και από όλες τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το αν είναι ή όχι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, αρκεί να αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή του ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων. Οι επιχειρήσεις αυτές, είναι υποχρεωμένες για λόγους πρώτης εφαρμογής των Δ.Λ.Π. ως βασικό λογιστικό πλαίσιο, να περιέχουν στις οικονομικές τους καταστάσεις τουλάχιστον μια χρονιά συγκριτικής πληροφόρησης μεταξύ Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων και να εξηγούν πως επηρεάστηκαν κάποια βασικά μεγέθη αυτών από τη μετάβαση στα Διεθνή Πρότυπα, καθώς και να προσαρμόσουν τις προκύπτουσες διαφορές ώστε να επέλθει συμφωνία μεταξύ των Ιδίων Κεφαλαίων και των Καθαρών Κερδών των δύο ισολογισμών, της ίδιας περιόδου.

Στη συνέχεια της εργασίας μας, παρουσιάζουμε την αποτίμηση των κυριότερων περιουσιακών στοιχείων , δηλαδή των αποθεμάτων, των ενσωμάτων παγίων, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, καθώς και των συμμετοχών και χρεογράφων, όπως αυτή γίνεται με τη χρήση τόσο των Ελληνικών όσο και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, κάνουμε σύγκριση και καταγράφουμε τις διαφορές τους, ενώ για την περαιτέρω κατανόηση των όσων θεωρητικών αναφέρουμε, παρουσιάζουμε και δύο παραδείγματα αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών εσωτερικού ΠΛΑΙΣΙΟ Α.Ε.Β.Ε. ΚΑΙ MOTOR OIL HELLAS, κάνοντας χρήση των ετησίων δελτίων που έχουν εκδώσει οι εταιρείες αυτές για το οικονομικό έτος 2004.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

2.1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

2.1.1. Έννοια και κατηγορίες παγίων.

Με τον όρο πάγια περιουσιακά στοιχεία, εννοούμε τα περιουσιακά στοιχεία ιδιοκτησίας της επιχείρησης, τα οποία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από την επιχείρηση για την επίτευξη των σκοπών της σε μακροχρόνια βάση και με την ίδια περίπου μορφή. Το κριτήριο με το οποίο κατατάσσουμε τα περιουσιακά στοιχεία σε πάγια είναι ο σκοπός για τον οποίο αγοράστηκαν ή ιδιοπαρήχθησαν από την επιχείρηση, παραδείγματος χάριν, όταν μια επιχείρηση αγοράζει έπιπλα προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει για την εξυπηρέτηση των αναγκών των υπαλλήλων του λογιστηρίου της, αυτά θεωρούνται πάγια περιουσιακά στοιχεία, ενώ όταν αγοράζει έπιπλα προκειμένου να τα μεταπωλήσει, δηλαδή τα χρησιμοποιεί ως εμπορεύσιμα αγαθά, τα έπιπλα δεν κατατάσσονται στο πάγιο αλλά στο κυκλοφορούν ενεργητικό ως αποθέματα.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία με τα οποία ασχολούμαστε στο κεφάλαιο αυτό είναι τα ενσώματα πάγια, δηλαδή, υλικά αγαθά τα οποία αποκτά και χρησιμοποιεί η επιχείρηση προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της, ενώ έχουν μακροχρόνια ωφέλιμη διάρκεια ζωής ή τουλάχιστον αυτή ξεπερνά το ένα έτος. Ως ενσώματα πάγια χαρακτηρίζονται τα γήπεδα, τα κτίρια, οι εγκαταστάσεις κτιρίων, τα μηχανήματα, τα μεταφορικά μέσα, τα έπιπλα και γενικά εκτάσεις γης, εγκαταστάσεις και αντικείμενα που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση για την παραγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, για την απόκτηση των οποίων ξοδεύει μεγάλο μέρος του συνολικού κεφαλαίου της, ενώ λογιστικά παρακολουθούνται στους πέντε πρώτους λογαριασμούς και τους αντίστοιχους δευτεροβάθμιους της ομάδας 10 του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου και συγκεκριμένα:

Λογαριασμός 10 Εδαφικές Εκτάσεις, στον οποίο καταχωρούνται τα γήπεδα, τα οικόπεδα, τα ορυχεία, τα λατομεία, τα αγροτεμάχια και γενικά κάθε έκταση γης που ανήκει στην επιχείρηση, **Λογαριασμός 11 Κτίρια-Εγκαταστάσεις Κτιρίων-Τεχνικά Έργα**, που περιλαμβάνει τα κτίρια που χρησιμοποιεί η επιχείρηση στις δραστηριότητές της, τις πρόσθετες εγκαταστάσεις που γίνονται σε αυτά όπως ηλεκτρικές, υδραυλικές καθώς και τα έργα που γίνονται προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι σκοποί της επιχείρησης, όπως δρόμοι, φράγματα, σήραγγες κ.τ.λ., **Λογαριασμός 12 Μηχανήματα-Τεχνικές Εγκαταστάσεις-Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός** στον οποίο καταχωρούνται τα μηχανήματα, οι τεχνικές κατασκευές που γίνονται για την εγκατάσταση μηχανημάτων και ο λοιπός εξοπλισμός όπως εργαλεία, φορητά μηχανήματα χειρός, μηχανολογικά όργανα και γενικά όλα τα μηχανολογικά και άλλης φύσεως αντικείμενα που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, **Λογαριασμός 13 Μεταφορικά Μέσα** ο οποίος αφορά όλα τα οχήματα ιδιοκτησίας της επιχείρησης τα οποία χρησιμοποιούνται για την μεταφορά εμπορευμάτων, πρώτων υλών και γενικά πάσης φύσεως αγαθών, καθώς και για τις μετακινήσεις του προσωπικού της επιχείρησης, **Λογαριασμός 14 Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός**, στον οποίο καταχωρούνται τα έπιπλα, τα σκεύη, οι μηχανές γραφείων, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τα μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς και γενικά όλα τα είδη εξοπλισμού που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των σκοπών της και τέλος, **Λογαριασμός 15 Ακίνητοποιήσεις Υπό Εκτέλεση και Προκαταβολές Κτήσης Παγίων Στοιχείων-Ιδιοπαραγωγή Παγίων**, στον οποίο καταχωρούνται όλα τα ποσά που δαπανά η επιχείρηση για την ιδιοκατασκευή νέων ενσωμάτων παγίων, καθώς και οι προκαταβολές για την αγορά όμοιων στοιχείων.

2.1.2. Έννοια και σκοπός αποσβέσεων.

Όπως ήδη αναφέραμε, τα ενσώματα πάγια έχουν μακροχρόνια ωφέλιμη διάρκεια ζωής, οπωσδήποτε μεγαλύτερη του ενός έτους. Μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα το πάγιο υπόκειται σε φθορά, η οποία οφείλεται είτε στην λειτουργία του, είτε απλά στην πάροδο του χρόνου, είτε ακόμα στην εμφάνιση νέων, βελτιωμένων και πιο

~~αποδοτικών παγίων αντίστοιχης λειτουργίας, τα οποία καθιστούν τα υπάρχοντα~~
ξεπερασμένα και τα απαξιώνουν οικονομικά. Αυτή η φθορά που υπόκειται το πάγιο
βαθμιαία, σε ολόκληρη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του, και έχει ως συνέπεια τη
βαθμιαία μείωση της αξίας του, καλείται αποσβέση, ενώ η διαδικασία που πρέπει να
εφαρμόσει μια επιχείρηση ώστε να προστατεύσει το κεφάλαιό της από αυτή τη φθορά
καλείται μηχανισμός των αποσβέσεων. Βασικός σκοπός του μηχανισμού των
αποσβέσεων είναι να αποκαταστήσουν τη βαθμιαία μείωση που προκαλεί στην
περιουσία της επιχείρησης η μείωση λόγω φθοράς της αξίας των παγίων της και να
την προστατεύσει από την μείωση του κεφαλαίου της ή ακόμα και από την
πιθανότητα να διακοπεί η παραγωγική της δραστηριότητα, λόγω οικονομικής
αδυναμίας της να αντικαταστήσει τα αχρηστευθέντα πάγια. Παράλληλα συντελεί
ώστε να γίνει εφικτός τόσο ο ακριβής προσδιορισμός των αποτελεσμάτων χρήσης
όσο και του κόστους των προϊόντων-υπηρεσιών, καθώς επίσης και η σωστή εμφάνιση
των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αποσβέσεις διακρίνονται σε τακτικές, οι οποίες αντανακλούν την ετήσια μείωση
της λογιστικής αξίας των παγίων και βαρύνουν ως οργανικό έξοδο το κόστος των
λειτουργιών και σε πρόσθετες οι οποίες προβλέπονται από αναπτυξιακούς νόμους
που έχουν σκοπό την υποβοήθηση των επιχειρήσεων με το να τους παρέχει τη
δυνατότητα να προβούν σε πρόσθετες αποσβέσεις οι οποίες εκπίπτουν των
ακαθάριστων εσόδων, ενώ βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσης. Η λογιστική τους
παρακολούθηση γίνεται μέσω των πρωτοβάθμιων λογαριασμών των ενσωμάτων
παγίων και των υποαντίθετων δευτεροβάθμιων όπως 11.99 ή 12.99, οι οποίοι
πιστώνονται σε χρέωση του 66 *Αποσβέσεις παγίων ενσωματωμένες στο λειτουργικό*
κόστος, όταν πρόκειται για τακτικές και του 85 *Αποσβέσεις παγίων μη ενσωματωμένες*
στο λειτουργικό κόστος, όταν πρόκειται για πρόσθετες αποσβέσεις.

Για την λογιστική παρακολούθηση της αξίας κτήσης, των αποσβέσεων και
γενικότερα της πορείας ενός παγίου στοιχείου από την απόκτησή του μέχρι και την
πώληση ή καταστροφή του, είναι επιβεβλημένη από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό
Σχέδιο και προαιρετική από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων η καταχώρηση και

παρακολούθησή του σε ένα βιβλίο ή σύνολο καρτελών υπό τον τίτλο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων, το οποίο περιλαμβάνει πληροφοριακά στοιχεία του παγίου, όπως ονοματολογία, στοιχεία της λογιστικής του εντάξεως, στοιχεία σχετικά με την κτήση του, τις λογισμένες αποσβέσεις και στοιχεία της λογιστικής του εγγραφής, ή ακόμα, στοιχεία για τον τερματισμό της παραγωγικής του ζωής.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου εξετάζουμε τις μεθόδους αποτίμησης των ενσωμάτων παγίων περιουσιακών στοιχείων, τόσο με βάση τα Ελληνικά, όσο και με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ενώ κάνουμε αναλυτική παρουσίαση των μεθόδων υπολογισμού των αποσβέσεων των ενσωμάτων παγίων, όπως αυτές έχουν καθιερωθεί από την ισχύουσα νομοθεσία και τα Διεθνή Πρότυπα, λόγω της μεγάλης σημασίας που έχουν οι αποσβέσεις για την αποτίμηση των παγίων αλλά και για την αλήθεια των οικονομικών καταστάσεων.

2.2.ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.2.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Ο βασικός κανόνας αποτίμησης όπως δίνεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, ορίζει ότι τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται στην αξία της τιμής κτήσης ή του κόστους ιδιοκατασκευής τους, με την αξία αυτή να αυξάνεται με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων και να μειώνεται με τις αποσβέσεις που διενεργούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Η αναπροσαρμογή της αξίας των ενσωμάτων παγίων δεν επιτρέπεται, με εξαίρεση την περίπτωση εφαρμογής ειδικού νόμου, οπότε και ως αξία κτήσης ή αξία ιδιοκατασκευής θεωρείται η αναπροσαρμοσμένη αξία του συγκεκριμένου παγίου, ενώ η αναπροσαρμογή πρέπει να αναφέρεται και να εξηγείται στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων.

Η τιμή κτήσης των ενσωμάτων παγίων που αποκτώνται από αγορά, με εξαίρεση τα ακίνητα, περιλαμβάνει την τιμολογιακή αξία αγοράς τους, δηλαδή την αξία αγοράς που αναγράφεται στα τιμολόγια ,μειωμένη με τις εκπτώσεις που χορηγούν οι

προμηθευτές και αυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς, όπως έξοδα μεταφοράς-παράδοσης, και το κόστος εγκατάστασης, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται ούτως ώστε να συναρμολογηθεί, να εγκατασταθεί και να τεθεί σε λειτουργία το πάγιο. Στην περίπτωση των ακινήτων ως τιμή κτήσης λαμβάνεται το ποσό που αναγράφεται στο συμβόλαιο αγοράς, απαλλαγμένο από τα ειδικά έξοδα απόκτησης τους όπως δικηγορικά, μεσιτικά ή συμβολαιογραφικά, τα οποία καταχωρούνται στα έξοδα πολυετούς απόσβεσης και συγκεκριμένα στον λογαριασμό 16.14 έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων.

Το κόστος ιδιοκατασκευής παγίου, περιλαμβάνει όλα τα έξοδα της επιχείρησης για την πραγματοποίηση της κατασκευής του και συγκεκριμένα τις πρώτες ύλες, τα διάφορα υλικά, την άμεση εργασία, ενώ επίσης επιβαρύνεται με σταθερά γενικά βιομηχανικά έξοδα, στην περίπτωση όπου λόγω πλήρους απασχόλησης των παραγωγικών της μέσων, η οικονομική μονάδα, απορροφά παραγωγική δυναμικότητα για την κατασκευή του παγίου, εις βάρος της παραγωγής των προϊόντων της.

Στην περίπτωση απόκτησης ενσώματου παγίου από συγχώνευση εταιρειών ή εισφορά σε είδος, ως αξία κτήσης λαμβάνεται η αξία που εκτιμάται από την αρμόδια κατά το νόμο επιτροπή.

Λέγοντας επέκταση ή προσθήκη ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου εννοούμε οποιαδήποτε εργασία η οποία αυξάνει τον όγκο-μέγεθος ή την ωφελιμότητα, όταν πρόκειται για κτίριο-κτιριακή εγκατάσταση και τεχνικό έργο, καθώς και οποιαδήποτε εργασία η οποία αυξάνει το μέγεθος και την παραγωγική δυναμικότητα όταν πρόκειται για μηχάνημα, τεχνική εγκατάσταση και μηχανολογικό εξοπλισμό. Συγκεκριμένα, όταν μια επιχείρηση κατασκευάσει ένα νέο κτίριο στις εγκαταστάσεις τις προκειμένου να το χρησιμοποιήσει ως αποθήκη, τότε μιλάμε για προσθήκη κτιρίου, ενώ όταν η ίδια εταιρεία αγοράσει νέο μηχάνημα ή προσθέσει σε κάποιο άλλο ένα εξάρτημα το οποίο αυξάνει την παραγωγικότητά του, τότε μιλάμε για επέκταση ή προσθήκη μηχανήματος

Με τον όρο βελτίωση ενσώματου παγίου, εννοούμε κάθε μεταβολή που προκαλείται σε αυτό έπειτα από επέμβαση η οποία έχει ως στόχο είτε την αύξηση της

βιωσιμότητάς του ,είτε την βελτίωση της παραγωγικής του ικανότητας ,είτε την βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας του.

Αναφέραμε παραπάνω ότι η αξία κτήσης των ενσωμάτων παγίων, λαμβάνεται ως αξία αποτίμησης, αφού πρώτα προσθέσουμε τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων και στη συνέχεια αφαιρέσουμε το ποσό των αποσβέσεων. Ο υπολογισμός του ποσού των αποσβέσεων είναι ένα ιδιαίτερα πολυσύνθετο όσο και σοβαρό ζήτημα, καθώς οι αποσβέσεις ιδιαιτέρως των ενσωμάτων παγίων στοιχείων αποτελούν σημαντικό ποσοστό των ετήσιων συνολικών εξόδων των επιχειρήσεων, ειδικά αυτών που το πάγιο ενεργητικό είναι πάνω από το 50% του συνολικού ενεργητικού. Για το λόγο αυτό παραθέτουμε στη συνέχεια λεπτομερή στοιχεία για την διενέργεια των αποσβέσεων στη χώρα μας.

2.2.2. Υπολογισμός των αποσβέσεων με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Η Ελληνική νομοθεσία ορίζει ότι η διενέργεια αποσβέσεων είναι υποχρεωτική για κάθε επιχείρηση η οποία διαθέτει περιουσιακά στοιχεία τα οποία υπόκεινται σε απόσβεση, ενώ για τον υπολογισμό του ποσού των αποσβέσεων λαμβάνονται ως προσδιοριστικοί παράγοντες η Αποσβεστέα αξία, η Ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου και η μέθοδος απόσβεσης. Αναλυτικά, ως αποσβεστέα αξία ενός παγίου στοιχείου ορίζεται το κόστος ή η αξία κτήσης του, ή οποιοδήποτε άλλο ποσό (όπως η αναπροσαρμοσμένη αξία όταν επιβάλλεται από το νόμο), μειωμένο με την υπολειμματική αξία του παγίου, όταν αυτή είναι αξιόλογη, ενώ υπολειμματική αξία ενός αποσβέσιμου παγίου στοιχείου είναι η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, δηλαδή η πιθανή τιμή πώλησης μειωμένη με τα έξοδα που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της πώλησης, που υπολογίζεται να έχει αυτό κατά το τέλος της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του. Ως ωφέλιμη διάρκεια ζωής, εννοείται είτε η χρονική περίοδος κατά την οποία υπολογίζεται ότι το πάγιο θα χρησιμοποιείται στην παραγωγική διαδικασία, είτε η συνολική ποσότητα παραγωγής που αναμένεται από τη χρήση του παγίου, είτε το συνολικό έργο που υπολογίζεται ότι θα επιτευχθεί από τη χρήση αυτού του παγίου. Τέλος, ως μέθοδοι αποσβέσεων, καλούνται οι τρόποι υπολογισμού των αποσβέσεων χρήσης. Οι πιο σημαντικές μέθοδοι που υπάρχουν

στην Ελληνική νομοθεσία, είναι η μέθοδος της σταθερής απόσβεσης, της φθίνουσας, της αύξουσας και η λειτουργική μέθοδος. Αναλυτικά:

Α) Μέθοδος της Σταθερής Απόσβεσης.

Η μέθοδος αυτή δέχεται ότι αποκλειστικός παράγοντας μείωσης της αξίας του παγίου είναι ο χρόνος, δηλαδή η φθορά που προκαλείται στο πάγιο οφείλεται στην πάροδο του χρόνου. Η μέθοδος λαμβάνει ως αποσβεστέα αξία την αξία κτήσης ή την αξία κτήσης μειωμένη με την υπολειμματική αξία όταν αυτή είναι σημαντική και κατανέμει την αποσβεστέα αξία ισόποσα σε κάθε ένα από τα έτη της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου. Ο υπολογισμός της ετήσιας απόσβεσης γίνεται ως εξής:

$a = \frac{AA}{n} = \frac{AK}{n}$ όπου $AA =$ Αποσβεστέα Αξία, $AK =$ Αξία Κτήσης και $n =$ ωφέλιμη διάρκεια ζωής, ενώ όταν η υπολειμματική αξία είναι σημαντική και λαμβάνεται υπόψη χρησιμοποιούμε τον τύπο $a = \frac{AA}{n} = \frac{(AK - YA)}{n}$, όπου YA είναι η υπολειμματική αξία. Πρακτικά το a (η απόσβεση), υπολογίζεται με τον τύπο $a = AA \cdot \rho$, όπου $\rho =$ Συντελεστής Απόσβεσης. Οι Συντελεστές Απόσβεσης ορίζονται από τη νομοθεσία και διαφέρουν για κάθε κατηγορία αποσβέσιμων παγίων, ενώ δεν επιτρέπεται η χρήση μεγαλύτερων ή μικρότερων συντελεστών από το νόμο. Ο Συντελεστής Απόσβεσης ισούται με το πηλίκο $\frac{AA}{n}$ ή $\frac{1}{n}$.

Η μέθοδος της σταθερής απόσβεσης χρησιμοποιείται ευρέως καθώς είναι απλή και ευκόλως εφαρμόσιμη ενώ ταιριάζει σε περιπτώσεις όπου το πάγιο υπόκειται κυρίως σε χρονική φθορά, η χρησιμοποίησή του είναι σταθερή σε κάθε χρήση και οι επισκευές και συντηρήσεις είναι ίδιου ύψους, για κάθε χρήση. Από την άλλη όμως θεωρείται μη ρεαλιστική, καθώς θεωρεί ως μοναδική αιτία των αποσβέσεων το χρόνο, ενώ πρακτικά η μείωση της αξίας των περισσότερων παγίων οφείλεται στη χρήση τους. Επίσης, στην περίπτωση που ο βαθμός χρήσης του παγίου διαφέρει από χρήση σε χρήση δεν κάνει ορθή αντιπαράθεση των εσόδων που προκύπτουν από τη χρήση του παγίου με τα ετήσια ποσά των αποσβέσεων του, ενώ δεν επιβαρύνει ομοιόμορφα το κόστος παραγωγής των προϊόντων ή τα έσοδα κάθε έτους ζωής από τη χρήση του παγίου με το συνολικό κόστος χρήσης του, καθώς αγνοεί το γεγονός ότι

λόγω μείωσης της παραγωγικότητας του παγίου με την πάροδο του χρόνου αυξάνονται οι δαπάνες επισκευής και συντήρησής του.

B) Μέθοδος της φθίνουσας απόδοσης.

Με τη μέθοδο αυτή τα ετήσια ποσά των αποσβέσεων γίνονται όλο και μικρότερα από έτος σε έτος. Ως αποσβεστέα αξία λαμβάνεται η αξία κτήσης ή η αξία κτήσης μειωμένη με την υπολειμματική αξία όταν αυτή είναι σημαντική. Η φθίνουσα μέθοδος παρότι είναι πιο περίπλοκη από τη σταθερή έχει το πλεονέκτημα ότι ταιριάζει σε πάγια τα οποία είτε έχουν σημαντικές φθορές κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας τους, άρα και μεγαλύτερες αποσβέσεις για τα αντίστοιχα έτη, είτε έχουν μεγάλη αποδοτικότητα στα πρώτα έτη της ωφέλιμης ζωής τους και συνεχώς μειούμενη στη συνέχεια, είτε τέλος έχουν αυξανόμενα έξοδα επισκευών και συντηρήσεων από χρόνο σε χρόνο. Για τον προσδιορισμό των ετήσιων αποσβέσεων η μέθοδος προτείνει τα παρακάτω συστήματα :

1) **Σύστημα του προοδευτικά ελαττούμενου συντελεστή απόσβεσης**, σύμφωνα με το οποίο το ετήσιο ποσό της απόσβεσης δίνεται από τον τύπο: $A = \text{Αποσβεστέα αξία} * \text{Συντελεστής απόσβεσης}$. Ο Σ.Α. βαίνει προοδευτικά ελαττούμενος από έτος σε έτος π.χ. το 1^ο έτος είναι 30% το 2^ο 27%, το 3^ο 24% κ.τ.λ.

2) **Σύστημα του σταθερού ποσοστού επί της αναπόσβεστης αξίας**, όπου γίνεται χρήση σταθερού Συντελεστή Απόσβεσης, ο οποίος εφαρμόζεται στην εκάστοτε αναπόσβεστη αξία, η οποία προκύπτει από τη διαφορά Αναπόσβεστη αξία. – Σύνολο Αποσβέσεων. Στο σύστημα αυτό, ο Συντελεστής δεν έχει σχέση με την ωφέλιμη διάρκεια ζωής.

3) **Σύστημα του διπλάσιου ποσοστού επί της εκάστοτε αναπόσβεστης αξίας**, κατά το οποίο χρησιμοποιείται σταθερός Συντελεστής Απόσβεσης, πολλαπλάσιος του αντίστοιχου της σταθερής μεθόδου, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η υπολειμματική αξία και εφαρμόζεται πάνω στην εκάστοτε αναπόσβεστη αξία. Η απόσβεση δίνεται από τον τύπο $A = \text{Συντελεστής Απόσβεσης} * \text{Αναπόσβεστη Αξία}$ και ο συντελεστής υπολογίζεται με τον τύπο $\rho = 2 * (1/n)$, όπου n είναι η ωφέλιμη διάρκεια ζωής σε χρόνο..

4) **Σύστημα του σταθερού ποσοστού επί της εκάστοτε αναπόσβεστης αξίας**, όπου η διαφορά με το προηγούμενο βρίσκεται στη σχέση του Συντελεστή Απόσβεσης με την ωφέλιμη διάρκεια ζωής. Υπολογίζεται ένας Συντελεστής που αποσβένει το πάγιο στοιχείο έως την υπολειμματική αξία, μέσα στο χρόνο της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του. Ο Συντελεστής δίνεται από τον τύπο $\rho = 1 - (YA/AK)^{1/n}$ και εφαρμόζεται επί της εκάστοτε αναπόσβεστης αξίας.

5) **Σύστημα του αθροίσματος των αριθμών των ετών της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου**, κατά το οποίο βρίσκουμε την ετήσια απόσβεση πολλαπλασιάζοντας την αποσβεστέα αξία με μια σειρά φθίνοντων συντελεστών ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των ετών της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου. Οι Συντελεστές υπολογίζονται ως εξής: προσδιορίζουμε τα έτη της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου, γράφουμε στη σειρά τους αριθμούς που δείχνουν την τάξη κάθε έτους της ωφέλιμης διάρκειας ζωής, έστω 1,2,3,4,5. Στη συνέχεια αθροίζουμε αυτούς τους αριθμούς $1+2+3+4+5=15$ και φτιάχνουμε κλάσματα με παρανομαστή το άθροισμα 15 και αριθμητές τους αριθμούς με αντίστροφη σειρά, δηλαδή: $5/15, 4/15, 3/15, 2/15, 1/15$. Τα κλάσματα αυτά είναι οι συντελεστές τους οποίους πολλαπλασιάζουμε με την αποσβεστέα αξία και μας δίνουν τα ετήσια ποσά των αποσβέσεων.

Γ) Μέθοδος της Αύξουσας Απόσβεσης.

Κατά την μέθοδο αυτή τα ποσά των αποσβέσεων αυξάνουν από χρόνο σε χρόνο, καθώς αυξάνουν και οι Συντελεστές Απόσβεσης, ενώ ως αποσβεστέα αξία λαμβάνεται η αξία κτήσης, μειωμένη ή όχι με την υπολειμματική αξία. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται κυρίως σε περιπτώσεις παγίων που παρουσιάζουν γρήγορα φθορά, από τα πρώτα έτη λειτουργίας τους και σε επιχειρήσεις που με την πάροδο του χρόνου αυξάνουν την αποδοτικότητά τους, μειονεκτούν όμως στο ότι αγνοούν την αύξηση των επισκευών και συντηρήσεων με την πάροδο του χρόνου. Η μέθοδος, για τον προσδιορισμό των αποσβέσεων, προτείνει τα παρακάτω συστήματα:

1) **Σύστημα του προοδευτικά αυξανόμενου συντελεστή**, όπου η απόσβεση υπολογίζεται από τον τύπο $A = \text{Αποσβεστέα αξία} * \text{Συντελεστής Απόσβεσης}$, με το

Συντελεστή να αυξάνεται προοδευτικά από έτος σε έτος, δηλαδή από 11% σε 14%, 17% κ.τ.λ., ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης.

2) Σύστημα του αθροίσματος των αριθμών των ετών της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου, το οποίο ταυτίζεται με το αντίστοιχο που προτείνει η φθίνουσα μέθοδος, με τη διαφορά ότι οι Συντελεστές παίρνονται κατά αύξουσα τάξη.

Δ) Λειτουργική Μέθοδος.

Με τη μέθοδο αυτή η αποσβεστέα αξία, κατανέμεται και επιβαρύνει τις χρήσεις, ανάλογα με το βαθμό χρησιμοποίησης του παγίου. Για το λόγο αυτό, δεν λαμβάνεται υπόψη η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, αλλά οι ώρες λειτουργίας του παγίου ή οι μονάδες που παρήγαγε. Έτσι, η απόσβεση κατά την μέθοδο αυτή δίνεται από τον τύπο: $A = (Αξία Κτήσης / N) * ν$, ή $[(A.K.-Y.A.)/N]*ν$, αν λαμβάνουμε υπόψη την υπολειμματική αξία, όπου N είναι το σύνολο ωρών εργασίας ή μονάδων παραγωγής και ν οι αντίστοιχες μονάδες και ώρες, όχι όμως στο σύνολο, αλλά για κάποια συγκεκριμένη περίοδο.

Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται κυρίως από επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν πάγια, των οποίων η φθορά οφείλεται κυρίως σε λειτουργικά αίτια, όπως συμβαίνει με τα ορυχεία και λατομεία. Με τη χρήση της, επιτυγχάνεται μια δίκαιη κατανομή της αποσβεστέας αξίας από χρήση σε χρήση, είναι όμως πολύ δύσκολο να εφαρμοστεί, αφού απαιτεί καταμέτρηση ωρών λειτουργίας και μονάδων παραγωγής.

Η οικονομικές μονάδες υποχρεώνονται από την Ελληνική Νομοθεσία να εφαρμόσουν μία από τις παραπάνω μεθόδους για τον προσδιορισμό του ποσού των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων που διαθέτουν, με απαραίτητη προϋπόθεση την κατά πάγιο τρόπο εφαρμογή της επιλεγείσας μεθόδου μέχρι την πλήρη απόσβεση του παγίου. Ο υπολογισμός της απόσβεσης αρχίζει από το μήνα που τα πάγια τέθηκαν σε λειτουργία ή χρησιμοποιήθηκαν, ενώ το ποσό της απόσβεσης θα πρέπει να κατανέμεται ομοιόμορφα σε κάθε χρήση κατά την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω οι επιχειρήσεις προχωρούν στην αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων περιουσιακών τους στοιχείων. Αξίζει στο σημείο αυτό να

αναφέρουμε ότι σε περίπτωση υποτίμησης της αξίας ενσωμάτου παγίου στοιχείου, η επιχείρηση οφείλει να σχηματίσει πρόβλεψη, ούτως ώστε το πάγιο να αποτιμηθεί στο τέλος της χρήσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης ή κόστους ιδιοκατασκευής και υποτιμημένης τρέχουσας τιμής.

2.3.ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

2.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προτείνουν δύο μεθόδους αποτίμησης των ενσωμάτων παγίων στοιχείων, μία βασική και μία εναλλακτική, μετά την αρχική τους καταχώρηση η οποία γίνεται στο κόστος κτήσης τους. Η βασική μέθοδος ταυτίζεται με την προτεινόμενη από την Ελληνική νομοθεσία και ορίζει ότι τα πάγια αποτιμούνται στην αξία κτήσης ή κόστους ιδιοκατασκευής, με την αξία να αυξάνεται με τις δαπάνες επεκτάσεων, προσθηκών και βελτιώσεων και να μειώνεται με τις ετήσιες αποσβέσεις και τις σχηματισμένες προβλέψεις.

Η αξία κτήσης ενός ενσωμάτου παγίου που αποκτάται με αγορά, περιλαμβάνει την τιμή αγοράς του προσανυξημένη με εισαγωγικούς δασμούς, μη επιστρεπτέους φόρους αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό έξοδο που απαιτείται προκειμένου να τεθεί σε λειτουργία το πάγιο(έξοδα εγκατάστασης, επαγγελματικές αμοιβές κ.τ.λ.)ενώ μειώνεται με τις εκπτώσεις που χορηγούν οι προμηθευτές. Τα διοικητικά και άλλα έξοδα βαρύνουν το κόστος κτήσης μόνο όταν έχουν άμεση σχέση με την απόκτησή του από την επιχείρηση, ή όταν καταστήσουν το πάγιο σε θέση λειτουργίας, ενώ τυχόν έξοδα για μεσιτικά , συμβολαιογραφικά και γενικότερα έξοδα που κατατάσσονται στα έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων, επιβαρύνουν το κόστος κτήσης και δεν μεταφέρονται στα έξοδα πολυετούς απόσβεσης όπως προβλέπεται από την Ελληνική νομοθεσία. Επίσης, δεν περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης του παγίου τα σχετικά με την δοκιμαστική του λειτουργία έξοδα ή ακόμα και οι τυχόν ζημιές εκμετάλλευσης που προκλήθηκαν από την προγραμματισμένη έναρξη λειτουργίας του, καθώς καταχωρούνται στα τρέχοντα έξοδα, ενώ ειδικά για τους τόκους δανείων

που αποκτήθηκαν αποκλειστικά και μόνο για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, τα Πρότυπα προβλέπουν την καταχώρησή τους στο κόστος κτήσης το οποίο και προσαυξάνουν.

Το κόστος ιδιοκατασκευής περιλαμβάνει το σύνολο των εξόδων που απαιτούνται προκειμένου η επιχείρηση να κατασκευάσει το πάγιο περιουσιακό στοιχείο, δηλαδή το σύνολο των αναλωθέντων υλικών, της άμεσης εργασίας και όλων των επιπλέον εξόδων. Το κόστος ιδιοκατασκευής επιβαρύνεται με σταθερά γενικά έξοδα μόνο όταν η επιχείρηση απασχολεί πλήρως τα παραγωγικά της μέσα, οπότε για να κατασκευάσει το πάγιο απορροφά παραγωγική δυναμικότητα την οποία σε αντίθετη περίπτωση θα χρησιμοποιούσε για την παραγωγή προϊόντων προς πώληση. Όταν όμως τα παραγωγικά μέσα της επιχείρησης υποαπασχολούνται, το κόστος της κατασκευής ενός παγίου δεν επιβαρύνεται με σταθερά γενικά βιομηχανικά έξοδα, καθώς χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του παραγωγικά μέσα που βρίσκονται σε κατάσταση αδράνειας και δεν επηρεάζεται η παραγωγή των προϊόντων. Αξίζει να αναφέρουμε ότι στην περίπτωση που το κόστος ιδιοκατασκευής είναι μεγαλύτερο από το κόστος στο οποίο η επιχείρηση θα μπορούσε να αγοράσει το πάγιο, η διαφορά του κόστους αντιμετωπίζεται ως λειτουργικό έξοδο ενώ σε αντίστροφη περίπτωση όπου το κόστος ιδιοκατασκευής είναι μικρότερο του κόστους αγοράς, το πάγιο εμφανίζεται στον ισολογισμό στην αξία ιδιοκατασκευής του.

Για τα ενσώματα πάγια στοιχεία που αποκτώνται έπειτα από ανταλλαγή με άλλα όμοια πάγια, το πρότυπο ορίζει ότι το κόστος κτήσης του αποκτηθέντος ισούται με την αναπόσβεστη αξία του διατιθέμενου στοιχείου και δεν προκύπτει κέρδος ή ζημία, γιατί αυτές οι συναλλαγές δεν αποσκοπούν στην πραγματοποίηση κέρδους. Στην περίπτωση όμως ανταλλαγής ανόμοιων παγίων στοιχείων, το κόστος κτήσης ισούται με την ακριβοδίκαιη αξία του στοιχείου που η επιχείρηση δίνει, ενώ προκύπτει αποτέλεσμα, κέρδος ή ζημιά από την ανταλλαγή, ίσο με τη διαφορά μεταξύ της αξίας που το έδωσε και της αξίας με την οποία είναι καταχωρημένο στα βιβλία της.

Οι δαπάνες επεκτάσεως ή προσθήκης παγίου αφορούν εργασίες ή προσθήκες που γίνονται στα υπάρχοντα στοιχεία, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργικότητά τους

και η παραγωγική ικανότητα της επιχείρησης, όπως λόγου χάριν συμβαίνει όταν προσθέτουμε ένα μηχάνημα σε μια μονάδα παραγωγής. Υπάρχει η περίπτωση να δημιουργηθεί πρόβλημα διαχωρισμού των δαπανών επέκτασης και προσθήκης με τις δαπάνες επισκευής και συντήρησης και συγκεκριμένα όταν οι δαπάνες γίνονται σε παλαιά ενσώματα στοιχεία. Αν η δαπάνη δεν αυξάνει την ποσότητα και την αξία του παγίου, τότε πρόκειται για δαπάνη επισκευής και συντήρησης. Ως δαπάνες συντήρησης, θεωρούμε αυτές που γίνονται προκειμένου να διατηρήσει το πάγιο την αρχική παραγωγική του ικανότητα όσον το δυνατό περισσότερο, ενώ δαπάνες επισκευής είναι οι δαπάνες που γίνονται για την αντικατάσταση ή επιδιόρθωση ενός κατεστραμμένου ή προβληματικού τμήματος ενός ενσωμάτου παγίου, με στόχο την επαναφορά του σε κανονικές συνθήκες λειτουργίας. Με τον όρο βελτίωση εννοούμε την μεταβολή που επέρχεται σε ένα πάγιο μετά από μια τεχνολογική επέμβαση που αποσκοπεί στην αύξηση της παραγωγικής του ικανότητας και αποδοτικότητας, σε σχέση με την αποδοτικότητα του ίδιου τη στιγμή που αποκτήθηκε.

Εκτός από την παραπάνω μέθοδο αποτίμησης, όπως ήδη αναφέραμε, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα επιτρέπουν τη χρήση μίας εναλλακτικής μεθόδου αποτίμησης των ενσωμάτων παγίων, σύμφωνα με την οποία το πάγιο στοιχείο μετά την αρχική του καταχώρηση ως περιουσιακό στοιχείο, πρέπει να εμφανίζεται με αναπροσαρμοσμένη αξία η οποία θα περιλαμβάνει την πραγματική του αξία κατά την ημέρα αναπροσαρμογής μειωμένη με τις μεταγενέστερες αποσβέσεις και τις μεταγενέστερες ζημιές απομείωσης, δηλαδή τις σχηματισμένες προβλέψεις. Οι αναπροσαρμογές πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ούτως ώστε οι λογιστικές αξίες να μην έχουν ουσιαστικές διαφορές από τις αξίες που θα ήταν δυνατόν να προσδιορισθούν με βάση τις πραγματικές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η πραγματική αξία ενός ενσωμάτου παγίου είναι η αξία στην οποία είναι δυνατόν ένα πάγιο να ανταλλαγεί μεταξύ μερών που έχουν γνώση του αντικειμένου και ενεργούν με την θέληση τους σε μια αντικειμενική συναλλαγή. Στις εδαφικές εκτάσεις και τα κτίρια, η πραγματική αξία προσδιορίζεται μετά από εκτίμηση ειδικών επαγγελματιών και συνήθως ταυτίζεται με την αξία αγοράς τους.

Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τα μηχανήματα και με τις εγκαταστάσεις, εκτός και αν δεν υπάρχουν στοιχεία της αγοραίας αξίας τους, οπότε αποτιμώνται στο αναλόβεστο κόστος αντικαταστάσεώς τους. Το πρότυπο αναφέρει, ότι όταν γίνεται αναπροσαρμογή της αξίας ενός παγίου, τότε πρέπει να αναπροσαρμόζεται ολόκληρη η κατηγορία ενσωμάτων ακινητοποιήσεων στην οποία ανήκει, έστω και αν αυτό γίνεται σταδιακά. Στην περίπτωση που μετά την αναπροσαρμογή η λογιστική αξία ενός παγίου αυξηθεί, η αύξηση αυτή, μεταφέρεται στην πίστωση του λογαριασμού της καθαρής θέσης 41.02 Διαφορές αναπροσαρμογής, ενώ όταν η ίδια αξία μειωθεί λόγω υποτίμησης, το ποσό της μείωσης μεταφέρεται στην χρέωση του λογαριασμού Διαφορές Αναπροσαρμογής. Επίσης, μια αύξηση της λογιστικής αξίας του παγίου πρέπει να καταχωρείται ως έσοδο, στο βαθμό που αναστρέφει μια προηγούμενη υποτίμησή του, η οποία είχε βαρύνει τα έξοδα.

2.3.2. Υπολογισμός των αποσβέσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Τα όσα αναφέραμε προηγουμένως σχετικά με την έννοια και τους προσδιοριστικούς παράγοντες των αποσβέσεων ταυτίζονται με τα όσα ισχύουν στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία ορίζουν ότι απόσβεση είναι η συστηματική κατανομή του αποσβεστέου ποσού ενός παγίου στοιχείου κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του ενώ το ποσό της προσδιορίζεται από την αποσβεστέα αξία, την ωφέλιμη διάρκεια ζωής και την μέθοδο απόσβεσης. Ως αποσβεστέο ποσό είναι η αξία ή το κόστος ή οποιοδήποτε άλλο ποσό που υποκαθιστά το κόστος ενός παγίου, μειωμένο με την υπολειμματική του αξία, δηλαδή την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία που υπολογίζεται να έχει κατά το τέλος της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του. Η υπολειμματική αξία λαμβάνεται υπόψη μόνο όταν είναι σημαντική ως ποσό. Στην περίπτωση που επιχείρηση εφαρμόζει την εναλλακτική μέθοδο αποτίμησης, πρέπει να επανεκτιμήσει την υπολειμματική αξία κατά την ημερομηνία που πραγματοποιούνται οι αναπροσαρμογές στην αξία του παγίου. Ως ωφέλιμη διάρκεια ζωής εννοείται είτε το χρονικό διάστημα στο οποίο ένα πάγιο αναμένεται να χρησιμοποιηθεί από την επιχείρηση είτε ο αριθμός των μονάδων παραγωγής που αναμένεται να προσφέρει το

πάγιο στην επιχείρηση, ενώ για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη η φθορά που θα υποστεί το πάγιο είτε από τη λειτουργία του, είτε από την πάροδο του χρόνου, είτε από την τεχνική απαξίωση λόγω εμφάνισης νέων πιο σύγχρονων και αντίστοιχης λειτουργίας παγίων, είτε τέλος από κάποιους περιορισμούς που υπάρχουν στη χρήση του, νομικούς ή παρόμοιας φύσης. Τα Πρότυπα επιβάλλουν την περιοδική επανεξέταση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής ενός στοιχείου ούτως ώστε να διορθωθεί μία διαπιστωμένη λάθος εκτίμηση επ' αυτής και να αναπροσαρμοστούν οι δαπάνες απόσβεσης για την τρέχουσα και τις μελλοντικές χρήσεις.

Όταν μια επιχείρηση πραγματοποιεί αποσβέσεις, πρέπει να κατανέμει συστηματικά το αποσβεστέο ποσό του παγίου για όλη την ωφέλιμη ζωή του, ενώ η μέθοδος απόσβεσης που θα επιλέξει, πρέπει να αντικατοπτρίζει το ρυθμό ανάλωσης των οικονομικών ωφελειών του στοιχείου από την επιχείρηση και οι δαπάνες απόσβεσης πρέπει να βαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, προτείνουν προς επιλογή μία από τις παρακάτω μεθόδους απόσβεσης: τη σταθερή μέθοδο, τη μέθοδο του φθίνοντος υπολοίπου και την κατά παραγόμενη μονάδα μέθοδο. Αναλυτικά:

α) Σταθερή μέθοδος

Για να υπολογιστεί το ποσό της απόσβεσης με τη μέθοδο αυτή, διαιρούμε την αποσβεστέα αξία του παγίου με τον αριθμό των υπολογιζόμενων ετών της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του ενώ το ποσό της απόσβεσης που προκύπτει παραμένει σταθερό σε όλα τα έτη της ωφέλιμης ζωής του παγίου. Η απόσβεση δίνεται από τον τύπο: $D=(C-S)/\eta$, όπου D =απόσβεση, C =κόστος κτήσης, S =υπολειμματική αξία και η =εκτιμώμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όταν λαμβάνουμε υπόψη την υπολειμματική αξία, ενώ όταν αυτή είναι ασήμαντη και δεν λαμβάνεται υπόψη, χρησιμοποιούμε τον τύπο $D=C/\eta$. Η χρήση της μεθόδου ενδείκνυται γιατί είναι απλή, εύχρηστη και ευνόητη ενώ χρησιμοποιείται κυρίως σε περιπτώσεις όπου η φθορά του παγίου είναι περίπου ίδια για κάθε έτος χρήσης του και οφείλεται στην πάροδο του χρόνου και όχι σε κάποια άλλη αιτία, ενώ η χρήση του και οι επισκευές και συντηρήσεις που γίνονται σε αυτό, είναι σταθερές και ίδιες από έτος σε έτος. Η μέθοδος όμως

μειονεκτεί γιατί λαμβάνει υπόψη μόνο τον παράγοντα χρόνο ως αιτία φθοράς του παγίου κάτι το οποίο είναι εξαιρετικά δύσκολο να συμβεί στην πράξη, ενώ επίσης αγνοεί την λογική ετήσια αύξηση των επισκευών και συντηρήσεων και δεν αντιπαραθέτει ικανοποιητικά τα έσοδα και έξοδα.

β) Μέθοδος του Φθίνοντος Υπολοίπου.

Κατά τη μέθοδο αυτή τα ποσά των αποσβέσεων ακολουθούν κατά τη διάρκεια ωφέλιμης ζωής του παγίου μια φθίνουσα πορεία, ενώ συναντάμε τρεις παραλλαγές της μεθόδου αυτής. Συγκεκριμένα:

1) **Μέθοδος του σταθερού ποσοστού επί μειούμενης βάσεως**, όπου οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση ένα σταθερό συντελεστή επί της αναπόσβεστης αξίας που προκύπτει από τον τύπο: $r = 1 - 1/n * (S/C)$

όπου r είναι ο συντελεστής, n τα έτη ωφέλιμης διάρκειας ζωής, C είναι το κόστος κτήσεως και S η υπολειμματική αξία. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρήση αυτής της μεθόδου είναι η ύπαρξη σημαντικής υπολειμματικής αξίας.

2) **Μέθοδος του μειούμενου ποσοστού επί της αναπόσβεστης αξίας**, όπου εφόσον το πάγιο προσφέρει ισάξιες υπηρεσίες ετησίως, η παρούσα αξία αυτών θα μικραίνει με την πάροδο του χρόνου και συνεπώς οι αποσβέσεις θα γίνονται αναλογικά μικρότερες και

3) **Μέθοδος του διπλάσιου ποσοστού επί της αναπόσβεστης αξίας**, κατά την οποία για τον υπολογισμό των αποσβέσεων γίνεται χρήση ενός πολλαπλάσιου συντελεστή από τον αντίστοιχο της σταθερής μεθόδου επί της αναπόσβεστης αξίας.

γ) Μέθοδοι της λειτουργικής ζωής των παγίων στοιχείων.

Πρόκειται για μεθόδους υπολογισμού των αποσβέσεων των παγίων, που βασίζονται στη λειτουργική ζωή των παγίων και συγκεκριμένα στην εκτιμώμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους και στην εκτιμώμενη συνολική παραγωγή που υπολογίζεται ότι θα προσφέρουν. Συγκεκριμένα, διακρίνουμε τις παρακάτω μεθόδους:

1) **Μέθοδος των ωρών λειτουργίας**, βάση της οποίας υπολογίζουμε αρχικά την απόσβεση ανά ώρα λειτουργίας διαιρώντας την αποσβεστέα αξία με το συνολικό αριθμό ωρών που εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει το πάγιο και στη συνέχεια η

συνολική απόσβεση υπολογίζεται από τον πολλαπλασιασμό της ανά ώρα απόσβεσης και των συνολικών ωρών λειτουργίας, δηλαδή γίνεται χρήση των τύπων: $r=C/\eta$ ή $r=(C-S)/\eta$ αν υπολογίζουμε και την υπολειμματική αξία, καθώς επίσης και του τύπου $D=r*\eta$, όπου η εν προκειμένω, οι συνολικές ώρες λειτουργίας του παγίου για τη συγκεκριμένη χρήση και μόνο. Η μέθοδος αυτή ενδείκνυται στην περίπτωση όπου η παραγωγική χρήση του παγίου διαφέρει από χρήση σε χρήση, δεν εξαρτάται από την πάροδο του χρόνου, καθώς επίσης, είναι εύκολο να προσδιοριστεί η ωφέλιμη ζωή του σε ώρες λειτουργίας.

2) Μέθοδος των μονάδων παραγωγής, όπου η αποσβεστέα αξία διαιρείται με το σύνολο των εκτιμώμενων παραγόμενων μονάδων του παγίου μέχρι την απαξίωση του και δίνει την απόσβεση ανά μονάδα παραγωγής. Όπως και παραπάνω γίνεται χρήση του τύπου $r=(C-S)/n$ για να υπολογιστεί η ανά μονάδα παραγωγής απόσβεση και στη συνέχεια προσδιορίζεται η συνολική απόσβεση με τον τύπο $D=r*\eta$, όπου η =αριθμός των παραγόμενων μονάδων περιόδου. Η συγκεκριμένη μέθοδος είναι ιδανική για περιπτώσεις όπου μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια η ποσότητα των παραγόμενων προϊόντων, καθώς επίσης, μπορεί να εκτιμηθεί η ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου στοιχείου.

3) Απόσβεση παγίων που υπόκεινται σε εξάντληση. Πρόκειται για μια μέθοδο που χρησιμοποιείται ειδικότερα από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης φυσικών πηγών με γνώμονα το ότι οι φυσικές πηγές που εκμεταλλεύονται μια μέρα θα εξαντληθούν. Κατά τη μέθοδο αυτή το κόστος κτήσης κατανέμεται συστηματικά καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του, ενώ η απόσβεση ανά μονάδα παραγωγής υπολογίζεται με την μέθοδο των μονάδων παραγωγής, δηλαδή $r=(C-S)/n$ και στη συνέχεια ο συντελεστής που προκύπτει πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των παραχθέντων μονάδων χρήσεως, για να υπολογιστεί η συνολική απόσβεση.

Το πρότυπο αναφέρεται στις αποσβέσεις των προσθηκών και επεκτάσεων καθώς και των δαπανών βελτιώσεως. Έτσι με κριτήριο το αν η προσθήκη ή επέκταση αποτελεί τμήμα του παλαιού παγίου στοιχείου, οι δαπάνες προσθηκών και επεκτάσεων αποσβένονται με βάση την μικρότερη από την ωφέλιμη ζωή της προσθήκης ή

επέκτασης και την υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή του αρχικού παγίου, ενώ αν δεν αποτελεί τμήμα του παλαιού παγίου στοιχείου, αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη ζωή της προσθήκης ή επέκτασης.

Οι δαπάνες βελτίωσης υπόκεινται σε τμηματική απόσβεση και διακρίνονται ανάλογα με τον σκοπό τους σε αυτές που γίνονται προκειμένου να παραταθεί η ωφέλιμη ζωή του στοιχείου, οι οποίες καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού των αποσβέσεων και μετά γίνεται επαναπροσδιορισμός του συντελεστή των αποσβέσεων και σε αυτές που πραγματοποιούνται ώστε να βελτιωθεί η απόδοση του παγίου στοιχείου και καταχωρούνται στο αρχικό κόστος κτήσης του παγίου.

Οι οικονομικές μονάδες επιλέγουν μία από τις παραπάνω μεθόδους απόσβεσης, με γνώμονα το κατά πόσο αυτή θα οδηγήσει στον ακριβέστερο προσδιορισμό του αποτελέσματος της περιόδου. Καθώς οι αποσβέσεις των παγίων επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις, η μέθοδος απόσβεσης που θα επιλεγεί πρέπει να εφαρμόζεται πάγια μέχρι το τέλος της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου και να γνωστοποιείται στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων. Αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης παγίου στοιχείου που ήδη υπόκειται σε απόσβεση επιτρέπεται μόνο για λόγους ακριβέστερης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει η επιχείρηση να προσδιορίσει και να εγγράψει στα αποτελέσματα της χρήσης όπου γίνεται η αλλαγή, με την ένδειξη προσαρμογή αποσβέσεων, τη διαφορά που προκύπτει στις αποσβέσεις από την αλλαγή της μεθόδου, δηλαδή, αφού προσδιορίσει τα πάγια στα οποία επιδρά η αλλαγή της μεθόδου, θα υπολογίσει αναδρομικά με βάση τη νέα μέθοδο τις αποσβέσεις των στοιχείων αυτών, θα προσαρμόσει στις ήδη πραγματοποιηθείσες αποσβέσεις των στοιχείων αυτών τη διαφορά που θα προκύψει και στη συνέχεια θα εμφανίσει τη διαφορά αυτή στα αποτελέσματα χρήσης.

2.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

Η βασικότερη διαφορά που παρατηρούμε από τα όσα αναπτύξαμε παραπάνω, στην αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων, μεταξύ των όσων αναφέρουν τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, βρίσκεται στην εναλλακτική μέθοδο αποτίμησης που προτείνουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα περί αναπροσαρμογής της αξίας ενός παγίου στοιχείου μετά την αρχική του καταχώρηση ως περιουσιακό στοιχείο, κάτι που δεν προβλέπεται από την Ελληνική νομοθεσία παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις εφαρμογής ειδικού νόμου, όπου η αναπροσαρμογή της αξίας ενός ενσωμάτου παγίου κρίνεται απαραίτητη. Επίσης, μία διαφορά που επηρεάζει έμμεσα την αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων εντοπίζεται στο χειρισμό των εξόδων κτήσεως ακινητοποιήσεων, τα οποία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία καταχωρούνται στα έξοδα πολυετούς απόσβεσης, ενώ σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, προσαυξάνουν το κόστος κτήσης του παγίου στοιχείου. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τους τόκους δανείων που χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο στην αγορά ενσωμάτων παγίων, καθώς κατά τα Δ.Λ.Π. προσαυξάνουν το κόστος κτήσης των παγίων, ενώ κατά την Ελληνική νομοθεσία καταχωρούνται στα έξοδα πολυετούς απόσβεσης. Τέλος, διαφορά παρατηρούμε στις προτεινόμενες μεθόδους υπολογισμού των αποσβέσεων, καθώς οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία βασίζονται σε συντελεστές που επιβάλλει το κράτος, ενώ οι αντίστοιχες μέθοδοι που προτείνουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, βασίζονται στις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

3.1 Έννοια και κατηγορίες αποθεμάτων.

Τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δίνουν ένα κοινό ορισμό των αποθεμάτων. Συγκεκριμένα ως αποθέματα θεωρούνται τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην επιχείρηση και είτε κατέχονται για πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της, όπως για παράδειγμα τα εμπορεύματα που αγόρασε μια επιχείρηση προκειμένου να τα μεταπωλήσει, είτε βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν όταν μετατραπούν σε έτοιμα προϊόντα, είτε πρόκειται να αναλωθούν στην παραγωγική διαδικασία προκειμένου να παραχθούν έτοιμα αγαθά, είτε πρόκειται να αναλωθούν για την επισκευή-συντήρηση ή την ιδιοπαραγωγή παγίων στοιχείων και τέλος είτε πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τη συσκευασία έτοιμων αγαθών ή εμπορευμάτων προς πώληση. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προσθέτουν ότι ως αποθέματα θεωρούνται και τα κόστη των υπηρεσιών στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, για τα οποία δεν έχουν καταχωρηθεί ακόμα τα σχετικά έσοδα. Τα αποθέματα είναι δυνατόν να προέρχονται από διάφορες πηγές και συγκεκριμένα από την απογραφή, ως τελικό απόθεμα προηγούμενης χρήσης και αρχικό για την επόμενη, από αγορές της χρήσης, από ιδιοπαραγωγή και τέλος από την πολύ σπάνια περίπτωση της εισφοράς σε είδος.

Η αποτίμηση των αποθεμάτων ως εργασία έχει μεγάλη σημασία για μια επιχείρηση, γιατί ο σωστός προσδιορισμός της αξίας τους, εξυπηρετεί τόσο την αλήθεια του ισολογισμού όσο και τον ακριβή προσδιορισμό του μικτού αποτελέσματος και του αποτελέσματος χρήσης, μεγέθη που προκύπτουν από την αντιπαράθεση του κόστους πωληθέντων, δηλαδή του ποσού που προκύπτει από την άθροιση του αποθέματος έναρξης με τις αγορές χρήσης και την αφαίρεσή του με το τελικό απόθεμα, με τις πωλήσεις. Επομένως, αν για την αποτίμηση γίνει χρήση μιας μεθόδου η οποία υπερεκτιμήσει το τελικό απόθεμα, θα υποεκτιμηθεί το κόστος πωληθέντων και κατά

~~συνέπεια θα υπερεκτιμηθούν τόσο το μικτό αποτέλεσμα, όσο και τα αποτελέσματα~~
χρήσης. Ισχύει και το αντίστροφο.

Τα αποθέματα αναλύονται στις παρακάτω κατηγορίες, οι οποίες αντιστοιχούν στους λογαριασμούς της ομάδας 2 του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου, συγκεκριμένα:

Α) Λογαριασμός 20-Εμπορεύματα, δηλαδή τα υλικά αγαθά που αγοράζει η επιχείρηση με σκοπό τη μεταπώληση.

Β) Λογαριασμός 21-Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα, όπου τα μεν έτοιμα είναι τα αγαθά που δημιουργεί η επιχείρηση με σκοπό την πώλησή τους, τα δε ημιτελή είναι τα υλικά αγαθά τα οποία βρίσκονται σε ένα ορισμένο στάδιο κατεργασίας και ή πρόκειται να υποστούν περαιτέρω κατεργασία ή πρόκειται να πωληθούν ως έχουν.

Γ) Λογαριασμός 22-Υποπροϊόντα και υπολείμματα, όπου υποπροϊόντα είναι τα αγαθά τα οποία παράγονται μαζί με τα κύρια προϊόντα και η επιχείρηση είτε τα χρησιμοποιεί ως πρώτη ύλη, είτε τα πωλεί ως έχουν, ενώ τα δε υπολείμματα, είναι άχρηστα υλικά κατάλοιπα της παραγωγικής διαδικασίας, αποτελούν φύρα για την επιχείρηση και μπορούν να είναι ακόμα και έτοιμα προϊόντα.

Δ) Λογαριασμός 23-Παραγωγή σε εξέλιξη, η οποία περιλαμβάνει τις πρώτες ύλες, τα ημιτελή προϊόντα, τα άμεσα και έμμεσα έξοδα παραγωγής, τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία.

Ε) Λογαριασμός 24=Πρώτες και βοηθητικές ύλες και υλικά συσκευασίας, όπου οι μεν πρώτες και βοηθητικές ύλες είναι οι ύλες που χρησιμοποιεί η επιχείρηση στην παραγωγική διαδικασία, προκειμένου να παράγει ή να κατασκευάσει έτοιμα προϊόντα, ενώ τα υλικά συσκευασίας, είναι τα υλικά που χρησιμοποιεί η επιχείρηση προκειμένου να συσκευάσει τα παραχθέντα και έτοιμα προς πώληση προϊόντα της.

Στ) Λογαριασμός 25-Αναλώσιμα υλικά, δηλαδή τα υλικά που χρησιμοποιεί η επιχείρηση προκειμένου να συντηρήσει τον πάγιο εξοπλισμό της και να εξασφαλίσει ομαλές συνθήκες λειτουργίας των υπηρεσιών της.

Ζ) Λογαριασμός 26-Ανταλλακτικά παγίων στοιχείων, τα υλικά που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την συντήρηση και επισκευή των παγίων της και τέλος

Η) Λογαριασμός 28-Είδη συσκευασίας, δηλαδή τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την συσκευασία των προϊόντων της επιχείρησης και διαφέρουν από τα υλικά συσκευασίας στο ότι τα είδη είναι δυνατόν να επιστραφούν στην επιχείρηση και αυτή να τα ξαναχρησιμοποιήσει, όπως λόγου χάριν τα τελάρα ή τα βαρέλια, ανάλογα με τη συμφωνία που έγινε με τον πελάτη, ενώ τα υλικά συσκευασίας είναι μιας χρήσης και μη επιστρεπτέα.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε ότι τα υπολείμματα, τα υποπροϊόντα, καθώς και τα ελαττωματικά και συμπαράγωγα προϊόντα, αποτιμούνται με διαφορετικό τρόπο από τα υπόλοιπα αποθέματα, τον οποίο και παραθέτουμε στη συνέχεια του κεφαλαίου.

3.2 Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.2.1. Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Σύμφωνα με τα όσα ορίζει η Ελληνική νομοθεσία, τα από αγορά ή ιδιοπαραγωγή προερχόμενα αποθέματα, αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής τους και της τιμής στην οποία η επιχείρηση μπορεί να τα αγοράσει (τρέχουσα τιμή) ή να τα ιδιοπαράγει (τιμή αναπαραγωγής) την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού. Στην περίπτωση που η παραπάνω τιμή είναι χαμηλότερη από την τιμή κτήσης ή το ιστορικό κόστος παραγωγής αλλά μεγαλύτερη από την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, τότε η αποτίμηση γίνεται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία.

Λέγοντας τιμή κτήσης εννοούμε την τιμολογιακή αξία αγοράς των αποθεμάτων, δηλαδή την αξία που αναγράφεται στα τιμολόγια μειωμένη από τις εκπτώσεις που χορηγούν οι προμηθευτές και απαλλαγμένη από φόρους και τέλη που δεν αφορούν την επιχείρηση, αυξημένη όμως από τα ειδικά έξοδα αγοράς, όπως δασμοί ή φόροι-τέλη εισαγωγής, έξοδα μεταφοράς κ.τ.λ.

Όταν λέμε ιστορικό κόστος παραγωγής εννοούμε το άμεσο κόστος αγοράς των πρώτων υλών και των διαφόρων υλικών που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγική

διαδικασία για την παραγωγή αγαθών, προσανυξημένο με τα γενικά έξοδα αγορών και τα άμεσα και έμμεσα έξοδα παραγωγής, όπως εργατικά ή σταθερά βιομηχανικά έξοδα.

Τρέχουσα τιμή αγοράς είναι η τιμή στην οποία η επιχείρηση δύναται να προμηθευτεί το αγαθό κατά την ημέρα σύνταξης της απογραφής, από τη συνήθη αγορά και υπό συνθήκες όρους και συνθήκες, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχαία και προσωρινά γεγονότα τα οποία προκαλούν αδικαιολόγητες προσωρινές μεταβολές στις τιμές. Συνυπολογίζοντας όλα τα στοιχεία του κόστους κτήσης, υπολογίζουμε την τρέχουσα τιμή αγοράς, ενώ αν είναι αδύνατο να υπολογιστεί αυτή, τότε εφαρμόζεται η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία.

Τέλος, καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, είναι η τιμή στην οποία υπολογίζεται ότι θα πωληθεί το απόθεμα υπό συνθήκες ομαλής λειτουργίας της επιχείρησης, αφού πρώτα μειωθεί αυτή η τιμή με την αξία των εξόδων πώλησης ή με το κόστος ολοκλήρωσης της παραγωγής όταν πρόκειται για ημιτελή αποθέματα.

3.2.2. Μέθοδοι υπολογισμού της τιμής κτήσης

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, πραγματοποιούνται πολλές αγορές για κάθε είδος αποθέματος. Για να διεξάγουμε όμως την διαδικασία της αποτίμησης των αποθεμάτων, είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε την αξία της μέσης τιμής κτήσεως ή του κόστους παραγωγής, ούτως ώστε να γίνει εφικτή η σύγκρισή της με την τρέχουσα ή την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Η Ελληνική νομοθεσία παραθέτει μια σειρά μεθόδων, μία από τις οποίες είναι υποχρεωμένες να χρησιμοποιήσουν οι επιχειρήσεις που υπακούν στους Ελληνικούς νόμους, προκειμένου να προσδιορίσουν την μέση τιμή κτήσεως των αποθεμάτων τους. Αναλυτικά, συναντάμε τις παρακάτω μεθόδους:

A) Η μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους

Με τη μέθοδο αυτή, η μέση σταθμική τιμή κτήσεως υπολογίζεται με τον τύπο:

Αξία αποθέματος ενάρξεως περιόδου + Αξία αγορών περιόδου στην τιμή κτήσεως

Ποσότητα αποθέματος ενάρξεως περιόδου Ποσότητα που αγοράζεται στην περίοδο

Δηλαδή, η μέση σταθμική τιμή κτήσης είναι το ποσό που προκύπτει διαιρώντας το άθροισμα των αξιών του αρχικού αποθέματος περιόδου και των αγορών της περιόδου προς το άθροισμα της ποσότητας του αρχικού αποθέματος και της ποσότητας αποθέματος που αγοράζουμε στην ίδια περίοδο. Η μέθοδος αυτή ενδείκνυται στις περιπτώσεις εκείνες όπου η επιχείρηση ακολουθεί το σύστημα της περιοδικής απογραφής, οπότε και στο τέλος της χρήσης με την απογραφή των αποθεμάτων λήξεως, προσδιορίζεται και η αξία τους και το κόστος των πωληθέντων

Β) Η μέθοδος του κυκλοφοριακού μέσου όρου ή των διαδοχικών υπολοίπων.

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή μετά από κάθε εισαγωγή αποθεμάτων, η μέση τιμή του υπολοίπου καθορίζεται με τον εξής τύπο:

$$\frac{\text{Αξία προηγούμενου υπολοίπου} + \text{Αξία νέας αγοράς στην τιμή κτήσεως}}{\text{Ποσότητα προηγούμενου υπολοίπου} + \text{Ποσότητα νέας αγοράς}}$$

Δηλαδή, η μέση τιμή του υπολοίπου, προκύπτει από το άθροισμα των πηλίκων της αξίας του προηγούμενου υπολοίπου προς την ποσότητα του προηγούμενου υπολοίπου και της αξίας της νέας αγοράς προς την ποσότητα της νέας αγοράς. Η μέθοδος αυτή ταιριάζει στις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν το σύστημα της διαρκούς απογραφής και έχουν ανάγκη στη διάρκεια της χρήσης να γνωρίζουν το κόστος πωληθέντων και αναλώσεων.

Γ) Μέθοδος πρώτη εισαγωγή-πρώτη εξαγωγή [First in-First out (F.I.F.O.)]

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η πρώτη εισαγωγή αποθεμάτων εξάγεται πρώτη, ενώ τα αποθέματα της απογραφής προέρχονται από τις τελευταίες εισαγωγές και αποτιμούνται στις τιμές που αντίστοιχα αγοράστηκαν. Ο σχετικός υπολογισμός αρχίζει από την τελευταία αγορά της χρήσης. Πρόκειται για μία μέθοδο ευρείας χρήσης, εφαρμόσιμη και με τα δύο συστήματα απογραφής, ενώ χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, καθώς η αποτίμηση των αποθεμάτων γίνεται σε τιμές που πλησιάζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς τους. Υστερεί όμως στη σύγκριση εσόδων –

εξόδων, αφού στα τρέχοντα έσοδα από πωλήσεις, δεν αντιπαραθέτει το τρέχον κόστος πωληθέντων, αλλά το κόστος κτήσης των παλαιότερων αγορών, με αποτέλεσμα, σε περιόδους πληθωρισμού, οπότε ανεβαίνει το επίπεδο των τιμών, να υπερεκτιμούνται τα κέρδη της επιχείρησης και αυτή να πληρώνει αυξημένο φόρο, ενώ σε περιόδους ύφεσης των τιμών υποεκτιμάται το αποτέλεσμα και πληρώνεται μειωμένος φόρος εισοδήματος.

Δ) Μέθοδος τελευταία εισαγωγή-πρώτη εξαγωγή [Last in-First out (L.I.F.O.)]

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η πρώτη εξαγωγή αποθεμάτων προέρχεται από την τελευταία εισαγωγή, ενώ τα τελικά αποθέματα προέρχονται από τις παλαιότερες εισαγωγές. Ο σχετικός υπολογισμός αρχίζει από την απογραφή έναρξης και στη συνέχεια από την πρώτη αγορά της χρήσης. Στη μέθοδο αυτή ισχύουν τα ακριβώς αντίθετα από τη μέθοδο F.I.F.O.

Ε) Μέθοδος του βασικού αποθέματος.

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, τα αποθέματα τέλους χρήσης, διακρίνονται σε δύο κατηγορίες ως εξής:

1^η Στο βασικό απόθεμα, το οποίο αντιπροσωπεύει την ελάχιστη ποσότητα η οποία κρίνεται αναγκαία για την ομαλή διεξαγωγή της συνήθους δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας και το οποίο αποτιμάται στην αξία της αρχικής κτήσης του,

2^η στο υπεραπόθεμα, το οποίο προορίζεται για εξυπηρέτηση μελλοντικών αναγκών πωλήσεων, όταν πρόκειται για εμπορεύματα ή έτοιμα προϊόντα, ή για την εξυπηρέτηση αναγκών βιομηχανοποιήσεων όταν πρόκειται για υλικά ανάλωσης στην παραγωγική διαδικασία και αποτιμάται με μία από τις παραπάνω τέσσερις μεθόδους υπολογισμού της τιμής κτήσεως. Είναι δυνατόν, ολόκληρη η ποσότητα των αποθεμάτων τέλους χρήσης, να χαρακτηρίζεται ως βασικό απόθεμα και ανάλογα να γίνεται η αποτίμησή της. Αυτό συμβαίνει όταν η ποσότητα των κατ' είδος αποθεμάτων δεν διακυμαίνεται σημαντικά από χρήση σε χρήση.

Στ) Μέθοδος του εξατομικευμένου κόστους.

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, τα αποθέματα παρακολουθούνται όχι μόνο κατ' είδος αλλά και κατά συγκεκριμένες παρτίδες αγοράς, όταν προέρχονται από αγορά, ή

παραγωγής, όταν προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία και κατά συνέπεια αποκτούν αυτοτέλεια κόστους. Κατά την αποτίμηση των αποθεμάτων της απογραφής, αυτά αναλύονται σε ποσότητες κατά παρτίδα από την οποία προέρχονται και αποτιμούνται στο κόστος της συγκεκριμένης παρτίδας, ανεξαρτήτως χρόνου αγοράς ή παραγωγής τους. Η συγκεκριμένη μέθοδος, μπορεί να εφαρμοστεί στις εξαιρετικές περιπτώσεις όπου είναι δυνατή η εξατομικευμένη παρακολούθηση των αποθεμάτων, όπως στις αυτοκινητοβιομηχανίες.

Ζ) Μέθοδος του πρότυπου κόστους

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή τα αποθέματα αποτιμούνται στην τιμή του πρότυπου κόστους, δηλαδή ενός προϋπολογιζόμενου κόστους το οποίο δεν περιλαμβάνει έξοδα που οφείλονται σε αναποτελεσματικότητα ή έκτακτα γεγονότα. Δυνατότητα χρήσης αυτής της μεθόδου, έχουν οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν σύστημα πρότυπης κοστολόγησης, με την προϋπόθεση όμως ότι θα κατανεύουν τις ενδεχόμενες αποκλίσεις που θα προκύψουν ανάμεσα στο ιστορικό και το πρότυπο κόστος, στα απούλητα και στα πωληθέντα αποθέματά τους. Ειδικά για τα απούλητα αποθέματα, το ποσό των αποκλίσεων που τους αναλογεί, εμφανίζεται ιδιαίτερα με ένα ποσό για κάθε κατηγορία αποθέματος που αντιστοιχεί στους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς της ομάδας 2 του Λογιστικού Σχεδίου.

3.2.3. Γενικά στοιχεία.

Οι οικονομικές μονάδες, χρησιμοποιούν μια από τις παραπάνω μεθόδους για τον προσδιορισμό της μέσης τιμής κτήσης και στη συνέχεια εφαρμόζουν τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής για την αποτίμηση των αποθεμάτων τους κάνοντας σύγκριση μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας τιμής, χωριστά για κάθε στοιχείο, δηλαδή κατ' είδος. Σε περίπτωση όπου ως χαμηλότερη τιμή προκύψει η τρέχουσα ή η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, έχουμε ζημιά ή υποτίμηση από την αποτίμηση των αποθεμάτων, η οποία φέρεται απευθείας σε μείωση της αξίας των αποθεμάτων και προσαυξάνει το κόστος των πωληθέντων, ενώ ως κόστος κτήσης θεωρείται η τιμή αποτίμησης.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η οικονομική μονάδα είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί την επιλεγμένη μέθοδο κατά πάγιο τρόπο, όπως άλλωστε υποδεικνύει και ο νόμος 2190/1920 με την αρχή της πάγιας εφαρμογής των μεθόδων αποτίμησης, ώστε ο χρήστης των οικονομικών καταστάσεων να είναι βέβαιος ότι η επιχείρηση εφάρμοσε τις ίδιες λογιστικές μεθόδους με την προηγούμενη χρήση και έτσι να μπορεί να συγκρίνει τα αποτελέσματα και τους ισολογισμούς της. Συν τοις άλλοις, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι η τιμή κτήσης σε πληθωριστικές περιόδους, είναι κατά κανόνα και τιμή αποτίμησης, καθώς είναι χαμηλότερη από την τρέχουσα τιμή αγοράς και επομένως ενδεχόμενη μεταβολή στη μέθοδο προσδιορισμού της, θα προκαλέσει μεταβολή στο τελικό απόθεμα, στο κόστος πωληθέντων και συνεπώς στο μικτό αποτέλεσμα χρήσης και στη φορολογία εισοδήματος, αφού το μικτό αποτέλεσμα προκύπτει από τη διαφορά πωλήσεων μείον κόστος πωληθέντων και η φορολογία εισοδήματος εξαρτάται από τα αποτελέσματα χρήσης. Για τους λόγους αυτούς είναι υποχρεωμένες οι επιχειρήσεις να δημοσιεύουν στα προσαρτήματα των οικονομικών τους καταστάσεων, τις μεθόδους που εφάρμοσαν για τον προσδιορισμό του κόστους κτήσης των αποθεμάτων. Σε περίπτωση που η οικονομική μονάδα επιθυμεί να αλλάξει τη μέθοδο προσδιορισμού της τιμής κτήσης, θα πρέπει να πάρει έγκριση από την Επιτροπή Λογιστικών Βιβλίων, αφού πρώτα υποβάλλει αίτηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., πέντε τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, ενώ θα πρέπει να αναφέρει και να αιτιολογεί στο προσάρτημα, την αλλαγή της μεθόδου και την επίδραση αυτής στην διαμόρφωση των αποτελεσμάτων χρήσεως.

3.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

3.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης

Στην αποτίμηση των αποθεμάτων με βάση τα Δ.Λ.Π. αναφέρεται εκτενώς το πρότυπο Ν0 2 με τίτλο αποθέματα(Inventories).Ο βασικός κανόνας αποτίμησης ορίζει ότι τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής

ρευστοποιήσιμης αξίας, ενώ η μεταξύ τους σύγκριση προκειμένου να βρεθεί η χαμηλότερη τιμή γίνεται είτε κατ' είδος αποθέματος, είτε κατ' ομαδοποιημένα ή συγγενή είδη στην περίπτωση όπου είναι πρακτικά αδύνατον να αποτιμηθούν ξεχωριστά. Στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών η σύγκριση γίνεται κατ' υπηρεσία για την οποία έχει συμφωνηθεί ξεχωριστή τιμή πώλησης, η υπηρεσία ταυτίζεται με είδος ενώ προσδιορίζεται και κόστος παραγωγής.

Το κόστος των αποθεμάτων, διακρίνεται σε κόστος αγοράς, κόστος μετατροπής και σε λοιπές δαπάνες. Η ερμηνεία του κόστους κτήσης των αποθεμάτων που προέρχονται από αγορά, όπως δίνεται από το πρότυπο, συμπίπτει με την ερμηνεία που δίνει η Ελληνική νομοθεσία, δηλαδή το κόστος αγοράς αποτελείται από την τιμολογιακή αξία, μειωμένη από τις εκπτώσεις που χορηγούν οι προμηθευτές και τις τυχόν επιστροφές, ενώ προσυξάνεται από τα ειδικά έξοδα αγορών(μεταφορικά, ασφάλιστρα, δασμούς, τον μη εκπιπόμενο Φ.Π.Α. κ.τ.λ.). Στο κόστος αγοράς είναι δυνατόν να συμπεριληφθεί και δανειακό κόστος, στην περίπτωση όπου δάνειο αποκτάται προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την απόκτηση ή παραγωγή αποθέματος. Αξίζει τέλος να αναφέρουμε τη σπάνια περίπτωση, στο κόστος αγοράς να συμπεριληφθούν συναλλαγματικές διαφορές, όταν μετά από μια αγορά αποθεμάτων σε ξένο νόμισμα, ακολουθήσει υποτίμηση του αντίστοιχου ξένου νομίσματος.

Το κόστος μετατροπής ταυτίζεται με το ιστορικό κόστος παραγωγής της Ελληνικής νομοθεσίας και ορίζεται ως το σύνολο των ομαλών εξόδων που απαιτούνται ούτως ώστε να μετατραπεί η πρώτη ύλη σε έτοιμο προϊόν ή ένα υλικό να μετατραπεί από μια μορφή σε άλλη, κατά τη διάρκεια μιας φάσεως της παραγωγικής διαδικασίας. Το κόστος μετατροπής περιλαμβάνει όλα τα έξοδα παραγωγής, άμεσα και έμμεσα και προσδιορίζεται από τη σχέση: Κόστος Μετατροπής= Κόστος Άμεσης Εργασίας +Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα. Τα έξοδα διακρίνονται σε σταθερά ή μεταβλητά, ανάλογα με τη μεταβολή τους ή μη, από την αυξομείωση του όγκου παραγωγής, ενώ καταλογίζονται στο κόστος των παραγόμενων προϊόντων, τα μεν σταθερά βάση της αναμενόμενης παραγωγής υπό κανονικές συνθήκες κατά μέσο όρο στη διάρκεια ενός

αριθμού χρήσεων, δηλαδή βάση της κανονικής δυναμικότητας των παραγωγικών εγκαταστάσεων, τα δε μεταβλητά καταλογίζονται σε κάθε παραγόμενη μονάδα, στη βάση της πραγματικής χρήσης των παραγωγικών εγκαταστάσεων.

Το πρότυπο αναφέρεται στις λοιπές δαπάνες που περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης ή παραγωγής των αποθεμάτων και εννοεί δαπάνες που γίνονται προκειμένου να φέρουν τα αποθέματα στην θέση και την κατάσταση που βρίσκονται, όπως δαπάνες που γίνονται για το σχεδιασμό προϊόντων που αφορούν ειδικές παραγγελίες πελατών.

Ως καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία ορίζεται η υπολογιζόμενη τιμή πώλησης υπό ομαλές συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης, μειωμένη με το υπολογιζόμενο κόστος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της παραγωγής και τα απαιτούμενα έξοδα πώλησης.

3.3.2. Μέθοδοι προσδιορισμού του κόστους.

Το πρότυπο παραθέτει διάφορες μεθόδους προσδιορισμού του κόστους των αποθεμάτων. Η μέθοδος που θα επιλεγεί εξαρτάται από το αν τα αποθέματα αντικαθίστανται με μια κανονική ροή ή όχι, δηλαδή από το αν τα αποθέματα αγοράζονται με συνεχή ροή ή όχι, όταν πρόκειται για εμπορικές επιχειρήσεις, ή αν παράγονται με συνεχή ροή ή όχι, όταν πρόκειται για βιομηχανίες.

Στην περίπτωση όπου τα αποθέματα αντικαθίστανται με μια κανονική ροή, περιλαμβάνονται τα προϊόντα που παράγονται από βιομηχανίες μαζικής παραγωγής, για την παραγωγή των οποίων γίνεται χρήση των ιδίων πρώτων υλών και της ίδιας παραγωγικής διαδικασίας. Οι βιομηχανίες αυτές διακρίνονται ως εξής:

1) στις βιομηχανίες μονοσταδιακής παραγωγής, οι οποίες παράγουν ένα είδος ή μία μόνο ποικιλία προϊόντων μέσα από ένα στάδιο ή αλλιώς φάση παραγωγικής διαδικασίας, ή και περισσότερες αρκεί να μην είναι αυτοτελείς και στην ουσία να αποτελούν μία φάση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι βιομηχανίες ζυθοποιίας και κεραμοποιίας και

2)στις βιομηχανίες πολυσταδιακής παραγωγής, οι οποίες παράγουν περισσότερα του ενός είδους προϊόντα και η παραγωγική διαδικασία διεξάγεται και ολοκληρώνεται σε αλληλοδιάδοχες φάσεις, όπως συμβαίνει με τις βιομηχανίες ρούχων ή παραγωγής τσιμέντου.

Για τον προσδιορισμό του κόστους των αποθεμάτων που αντικαθίστανται με μια κανονική ροή, το πρότυπο προτείνει τις παρακάτω μεθόδους:

A)Μέθοδος Πρώτη Εισαγωγή-Πρώτη Εξαγωγή[(First in-First out)F.I.F.O.]

Όπως είδαμε και προηγουμένως, με τη μέθοδο αυτή, εννοείται ότι οι πρώτες αγορές αποθεμάτων πωλούνται και πρώτες ενώ τα τελικά αποθέματα προέρχονται από τις τελευταίες αγορές και αποτιμούνται στις αντίστοιχες τιμές αγοράς τους. Η αρχή των υπολογισμών της αποτίμησης των αποθεμάτων, γίνεται από την τελευταία αγορά μέσα στη χρήση για κάθε είδος αποθέματος. Βασικό χαρακτηριστικό της μεθόδου είναι ότι οι τιμές στις οποίες αποτιμούνται τα αποθέματα στο τέλος της χρήσης αγγίζουν σε αξία τις τρέχουσες τιμές αγοράς τους και συνεπώς η αξία με την οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό είναι πιο ρεαλιστική σε σχέση με την αξία που θα προέκυπτε αν εφαρμόζαμε κάποια άλλη μέθοδο. Από την άλλη όμως, αναπόφευκτο είναι οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τη μέθοδο F.I.F.O. και όχι κάποια άλλη, να πληρώσουν αυξημένο ή και μειωμένο φόρο εισοδήματος, καθώς η μέθοδος παρουσιάζει αδυναμία στην ορθή αντιπαράθεση εσόδων και κόστους πωληθέντων, μιας και στα τρέχοντα έσοδα από τις πωλήσεις δεν αντιπαρατίθεται το τρέχον κόστος πωληθέντων αλλά το κόστος κτήσης παλαιότερων αγορών. Έτσι, σε περιόδους πληθωρισμού, η μέθοδος υπερεκτιμά τα λογιστικά κέρδη και συνεπώς αυξάνει το φόρο εισοδήματος, ενώ σε περιόδους ύφεσης των τιμών υποεκτιμά τα κέρδη και μειώνει το φόρο εισοδήματος. Πάραυτα, η μέθοδος χρησιμοποιείται ευρέως από τις επιχειρήσεις καθώς είναι εύχρηστη, συστηματική, αντικειμενική, ενώ η φυσική ροή των αποθεμάτων, δηλαδή η ποσοτική εισροή και εκροή των αγαθών, συμβαδίζει με την ροή κόστους κτήσης αυτών, δηλαδή τη διαφορά κόστους κτήσης εισροών και εκροών.

B)Μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους(WIG AVERAGE)

Σύμφωνα με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους, υπολογίζεται ένας μέσος όρος κόστους για κάθε είδος αποθέματος, είτε σε περιοδική βάση είτε με κάθε παραλαβή αποθέματος. Το κόστος κάθε είδους προσδιορίζεται από το μέσο σταθμικό κόστος των όμοιων ειδών στην αρχή της χρήσης και το κόστος των όμοιων ειδών που αγοράστηκαν ή παρήχθησαν μέσα στη χρήση. Υπάρχουν δύο παραλλαγές της μεθόδου, συγκεκριμένα:

1) Μέθοδος του μέσου περιοδικού ή ετήσιου μέσου σταθμικού κόστους.

Η μέθοδος αυτή μας δίνει την μέση σταθμική τιμή κτήσης από τον εξής τύπο:

$$\frac{\text{Αξία αποθέματος έναρξης περιόδου} + \text{Αξία αγορών περιόδου στην τιμή κτήσης}}{\text{Ποσότητα αποθέματος έναρξης περιόδου} + \text{Ποσότητα αγορών περιόδου}}$$

Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται ευρέως από επιχειρήσεις που εφαρμόζουν το σύστημα της διαρκούς απογραφής, οπότε όταν στο τέλος προσδιορίζεται το μέσο σταθμικό κόστος, απογράφονται τα μένοντα αποθέματα και προσδιορίζεται η αξία τους και το κόστος των πωληθέντων. Βασικό μειονέκτημα αυτής της μεθόδου, είναι ότι στα τρέχοντα έσοδα από τις πωλήσεις δεν αντιπαραθέτει το τρέχον κόστος κτήσης των πωληθέντων αποθεμάτων, που σημαίνει ότι σε μία πληθωριστική αγορά το μέσο κόστος είναι χαμηλότερο του τρέχοντος, ενώ σε μια αγορά που παρατηρείται πτώση των τιμών το μέσο κόστος είναι μεγαλύτερο από το τρέχον. Κατά τ' άλλα πρόκειται για μια επίσης εύχρηστη μέθοδο η οποία χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα στον προσδιορισμό του κατά μονάδα αποθέματος κόστους, ενώ παράλληλα ελαχιστοποιεί τυχόν επιδράσεις από ακραίες τιμές στην αγορά.

2) Μέθοδος του κυκλοφοριακού μέσου όρου.

Με τη μέθοδο αυτή, η μέση τιμή του υπολοίπου προσδιορίζεται διαιρώντας το άθροισμα της αξίας του προηγούμενου υπολοίπου και της αξίας κάθε νέας αγοράς στην τιμή κτήσεως με το άθροισμα των ποσοτήτων του προηγούμενου υπολοίπου και της νέας αγοράς, δηλαδή η μέση τιμή δίνεται από τον τύπο:

$$\frac{\text{Αξία προηγούμενου υπολοίπου} + \text{Αξία νέας αγοράς στην τιμή κτήσεως}}{\text{Ποσότητα προηγούμενου υπολοίπου} + \text{Ποσότητα νέας αγοράς}}$$

Ποσότητα προηγούμενου υπολοίπου + Ποσότητα νέας αγοράς

Η χρήση αυτής της μεθόδου ενδείκνυται στις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν το σύστημα της διαρκούς απογραφής και επιθυμούν να γνωρίζουν στη διάρκεια της χρήσης το κόστος των αποθεμάτων, το οποίο είναι αντιπροσωπευτικό και πλησιέστερο του τρέχοντος παρά του μέσου σταθμικού κόστους.

Το πρότυπο λοιπόν, επιβάλλει στις επιχειρήσεις όπου τα αποθέματά τους αντικαθίστανται με μια κανονική ροή, τη χρήση μιας από τις παραπάνω μεθόδους για κάθε είδος αποθέματος, δηλαδή απαγορεύει τη χρήση οποιασδήποτε άλλης μεθόδου πλην των δύο παραπάνω. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τη μέθοδο που προτείνει το πρότυπο για τον προσδιορισμό του κόστους των αποθεμάτων που δεν αντικαθίστανται με μια κανονική ροή, αφού όμως πρώτα αναλύσουμε σε ποιες επιχειρήσεις αναφερόμαστε.

Όταν αναφερόμαστε σε **αποθέματα τα οποία δεν αντικαθίστανται με κανονική ροή**, εννοούμε προϊόντα εξατομικευμένης παραγωγής ή παραγωγής κατά παραγγελία τα οποία δεν παράγονται ή αγοράζονται με σειρά. Τα προϊόντα αυτά, προσφέρονται στην αγορά από επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν αγαθά ή κατασκευάζουν έργα τα οποία μεταξύ τους είναι ανόμοια. Τέτοιες επιχειρήσεις είναι οι κατασκευαστικές ή οι βιομηχανικές, ενώ διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

1)σε αυτές οι οποίες παράγουν προϊόντα ή κατασκευάζουν έργα κατά παραγγελία των πελατών τους, δηλαδή όπως αυτοί επιθυμούν, έχοντας βέβαια γνώση των τεχνικών δυνατοτήτων της επιχείρησης. Η παραγωγική διαδικασία διαφέρει από προϊόν σε προϊόν, ενώ η επιχείρηση χρησιμοποιεί για κάθε προϊόν ή έργο διαφορετικές πρώτες ύλες, άμεση εργασία και έμμεσες δαπάνες. Για παράδειγμα όταν δύο πελάτες παραγγείλουν σε μια ναυπηγική επιχείρηση την κατασκευή δύο σκαφών, αυτή θα ακολουθήσει διαφορετική παραγωγική διαδικασία για την κατασκευή των σκαφών, ανάλογα και με τις επιθυμίες των πελατών.

2)Σε επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν εξατομικευμένα προϊόντα προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν ως δικά τους αποθεματικά και όχι έπειτα από παραγγελία πελατών τους. Όπως στην παραπάνω κατηγορία, έτσι και σε αυτή, γίνεται χρήση διαφορετικών

πρώτων υλών, άμεσων και έμμεσων δαπανών και ακολουθείται διαφορετική παραγωγική διαδικασία για την παραγωγή ή κατασκευή των προϊόντων-έργων, λόγω χάριν ένα επιπλοποιείο, πέρα από τις παραγγελίες πελατών, κατασκευάζει έπιπλα όπως γραφεία, κουζίνες κ.τ.λ. με σκοπό τη δημιουργία βιτρίνας του καταστήματος και κάνοντας χρήση διαφορετικών πρώτων υλών και δαπανών.

Από τα παραπάνω συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις εξατομικευμένης παραγωγής προσδιορίζουν το κόστος στο τέλος της παραγωγής, κάνοντας χρήση ενός πολύπλοκου λογιστικοδιοικητικού συστήματος. Για την περίπτωση αυτή το πρότυπο προτείνει τη χρήση της μεθόδου του εξατομικευμένου κόστους, κατά την οποία συγκεκριμένες δαπάνες επρρίπτονται σε συγκεκριμένα είδη του αποθέματος. Η μέθοδος είναι ιδανική για είδη που παράγονται ή αγοράζονται και διαχωρίζονται για ένα ειδικό σκοπό, αλλά είναι ακατάλληλη όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός ειδών αποθέματος που αντικαθίστανται με κανονική ροή.

3.3.3.Γενικά στοιχεία.

Κάθε επιχείρηση που διενεργεί αποτίμηση των αποθεμάτων της με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, επιλέγει μία από τις παραπάνω μεθόδους προσδιορισμού του κόστους των αποθεμάτων, ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών της, ούτως ώστε να κάνει σύγκριση αυτού και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας για την εξεύρεση της χαμηλότερης τιμής, είτε κατ' είδος αποθέματος, είτε κατ' ομαδοποιημένα είδη, είτε κατά συγγενή είδη, ενώ έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία μεθόδους προσδιορισμού του κόστους, όταν πρόκειται για αποθέματα διαφορετικής χρήσης και φύσης, με την υποχρέωση όμως να εφαρμόζει την επιλεγθείσα για κάθε είδος μέθοδο κατά τρόπο πάγιο και σταθερό για κάθε χρήση, όπως άλλωστε επιτάσσει η αρχή της συνέπειας. Αυτό είναι επιτακτικό, καθώς, όπως άλλωστε αναφέραμε και στην περίπτωση της Ελληνικής νομοθεσίας, η μέθοδος που θα επιλέξει μια επιχείρηση για τον προσδιορισμό του κόστους των αποθεμάτων, επηρεάζει τόσο τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσης, όσο και το φορολογητέο εισόδημα. Βέβαια, η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τη μέθοδο αποτίμησης, είτε όταν αυτό επιβάλλεται από το νόμο ή από το όργανο

θέσπισης λογιστικών προτύπων, είτε όταν αλλαγή της μεθόδου θα οδηγήσει σε μια ορθότερη παρουσίαση των λογιστικών πράξεων στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να δημοσιεύουν τις εφαρμοζόμενες μεθόδους αποτίμησης στο προσάρτημα των οικονομικών τους καταστάσεων, καθώς και οποιαδήποτε αλλαγή σε αυτές, μαζί με τις μετατροπές που αυτή θα επιφέρει.

Στην περίπτωση όπου από τη σύγκριση προκύψει ότι η τρέχουσα τιμή είναι χαμηλότερη της τιμής κτήσης, τότε δημιουργείται ζημία από την αποτίμηση των αποθεμάτων, την οποία οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να την εμφανίσουν ξεχωριστά με ιδιαίτερη λογιστική εγγραφή, κάνοντας χρήση του αντίθετου του λογαριασμού των αποθεμάτων Προβλέψεις για την υποτίμηση αποθεμάτων, οπότε τα αποθέματα παραμένουν αναλλοίωτα. Αυτό γίνεται με τη λογική ότι επειδή η ρευστοποιήσιμη αξία επανεκτιμάται, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι συνθήκες που οδήγησαν στην υποτίμηση έχουν εκλείψει, το ποσό της υποτίμησης πρέπει να αναστραφεί. Ειδικά για τα άμεσα υλικά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των προϊόντων, το πρότυπο ορίζει ότι δεν υποτιμώνται κάτω του κόστους, όταν τα προϊόντα στα οποία ενσωματώθηκαν αναμένεται να πωληθούν στο κόστος ή πάνω από αυτό, όταν όμως μια μείωση στην τιμή των υλικών παρέχει ένδειξη ότι το κόστος είναι μεγαλύτερο της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τότε και αυτά υποτιμούνται στην αξία αυτή.

3.3.4. Τεχνικές μέτρησης του κόστους.

Λόγω της ανάγκης πολλών επιχειρήσεων να γνωρίζουν την αξία των αποθεμάτων τους σε μηνιαία βάση και όχι μόνο στο τέλος της χρήσης, αλλά και επειδή είναι πρακτικά αδύνατον να χρησιμοποιηθούν άλλες κοστολογικές μέθοδοι σε επιχειρήσεις ειδών λιανικής, λόγω του μεγάλου αριθμού ταχέως μεταβαλλόμενων ειδών, το πρότυπο παρέχει τη δυνατότητα χρησιμοποίησης ορισμένων μεθόδων εκτίμησης της αξίας των αποθεμάτων. Πρόκειται για τη μέθοδο του πρότυπου κόστους, την οποία αναλύσαμε παραπάνω, τη μέθοδο του ποσοστού μικτού κέρδους και τη μέθοδο των τιμών λιανικής πώλησης, με τη χρήση των οποίων προσεγγίζεται το πραγματικό κόστος παραγωγής σε μηνιαία ή τριμηνιαία βάση. Αναλυτικά:

α) Μέθοδος του ποσοστού μικτού κέρδους, η οποία βασίζεται στην υπόθεση ότι το ποσοστό μικτού κέρδους παραμένει σταθερό από τη μια λογιστική περίοδο στην άλλη, ενώ για τον υπολογισμό του τελικού αποθέματος ακολουθείται η εξής διαδικασία: αθροίζεται το απόθεμα έναρξης με τις αγορές, για να προσδιοριστεί το κόστος των προς πώληση προϊόντων, διαιρούνται τα μκτά κέρδη με τις πωλήσεις για να προσδιοριστεί το ποσοστό μικτού κέρδους επί των πωλήσεων, προσδιορίζεται το κόστος πωληθέντων αφαιρώντας από τις καθαρές πωλήσεις το μκτό κέρδος και τέλος, υπολογίζουμε κατ' εκτίμηση την αξία του τελικού αποθέματος, αφαιρώντας το κόστος των προϊόντων με το κόστος των πωληθέντων.

β) Μέθοδος αποτιμήσεως στις τιμές λιανικών πωλήσεων, η οποία χρησιμοποιείται από μεγάλα εμπορικά καταστήματα που πωλούν μεγάλη ποικιλία ειδών και βασίζεται στο ποσοστό του κόστους επί της τιμής πωλήσεως της τρέχουσας περιόδου. Για την εφαρμογή της απαιτείται ο υπολογισμός των αποθεμάτων που προέρχονται από το απόθεμα έναρξης και τις αγορές, στο κόστος και σε τιμές λιανικής πώλησης, ο προσδιορισμός της αξίας του τελικού αποθέματος σε τιμές λιανικής πώλησης και η μετάτροπή του σε κόστος κτήσης με βάση το υπολογιζόμενο ποσοστό κόστους.

3.4. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΩΝ, ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΩΝ, ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ.

Αναφέραμε στην εισαγωγή του κεφαλαίου, ότι υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες αποθεμάτων που αποτιμούνται με διαφορετικό τρόπο από τα υπόλοιπα αποθέματα και συγκεκριμένα τα συμπαράγωγα και ελαττωματικά προϊόντα, καθώς και τα υποπροϊόντα και τα υπολείμματα, ενώ η διάκριση αυτή γίνεται τόσο από την Ελληνική Νομοθεσία όσο και από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αναλυτικά:

Τα υπολείμματα και τα υποπροϊόντα, αποτιμώνται στην πιθανή τιμή πώλησής τους, μειωμένη με τα άμεσα έξοδα πώλησης, ενώ παράλληλα, για τα υποπροϊόντα που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από την επιχείρηση, η αποτίμηση γίνεται στην τιμή που θα αγοράζονταν για το σκοπό αυτό από την επιχείρηση. Για τα συμπαράγωγα, τα οποία είναι προϊόντα που παράγονται από την ίδια παραγωγική

διαδικασία και από την κατεργασία των ίδιων πρώτων υλών, η αποτίμηση γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και του ιστορικού κόστους παραγωγής, ενώ για τα ελαττωματικά προϊόντα, τα οποία προκύπτουν από μια ελαττωματική παραγωγή και πωλούνται σε τιμή χαμηλότερη από την κανονική λόγω της προβληματικής τους φύσης, η αποτίμησή τους διαφέρει ανάλογα με το είδος και την έκταση του ελαττώματός τους. Έτσι, όταν πρόκειται να διατεθούν σε σημαντικά χαμηλότερη τιμή λόγω του ελαττώματός τους, αποτιμούνται στην πιθανή τιμή πώλησης, μειωμένη με τα έξοδα πώλησης, όταν πρόκειται να διατεθούν με το ελάττωμα τους με μικρή έκπτωση, αποτιμούνται όπως και τα κανονικά προϊόντα, όταν η επιχείρηση τα επανεισάγει στην παραγωγική διαδικασία προκειμένου να εξαλείψει το ελάττωμά τους αποτιμούνται στο ιστορικό κόστος παραγωγής και τέλος, όταν χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη αντί να πωληθούν, η αποτίμηση γίνεται στην τιμή της πρώτης ύλης που υποκαθιστούν.

3.5.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

Η βασική διαφορά που παρατηρούμε στην αποτίμηση των αποθεμάτων μεταξύ Ελληνικών και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, εντοπίζεται στους βασικούς κανόνες αποτίμησης, όπου ενώ η Ελληνική Νομοθεσία επιβάλλει για την επιλογή της χαμηλότερης τιμής τη σύγκριση μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας τιμής και μόνο όταν η τρέχουσα είναι μεγαλύτερη από την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία η αποτίμηση γίνεται στην χαμηλότερη αυτή αξία ρευστοποίησης, τα Διεθνή Πρότυπα, απορρίπτουν τη σύγκριση με την τρέχουσα τιμή και θέτουν ως βάση σύγκρισης την τιμή κτήσης με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Διαφορά παρατηρούμε και στα στοιχεία του κόστους των αποθεμάτων, το οποίο κατά τα Διεθνή Πρότυπα προσαυξάνεται σε κάποιες περιπτώσεις από συναλλαγματικές διαφορές και δανειακό κόστος, κάτι που δεν προβλέπεται από τα Ελληνικά Πρότυπα. Επίσης, ενώ η ισχύουσα Νομοθεσία δεν προβλέπει την αποτίμηση ομαδοποιημένων αποθεμάτων, τα Δ.Λ.Π., την υιοθετούν για ορισμένες περιπτώσεις, όπως όταν πρόκειται για είδη

αποθεμάτων που έχουν όμοιους σκοπούς, τελικές χρήσεις και εν τέλει δεν γίνεται να αποτιμηθούν ξεχωριστά από άλλα είδη. Ακόμη, το πρότυπο κάνει διάκριση μεταξύ αποθεμάτων που αντικαθίστανται ή όχι με κανονική ροή και επιβάλλει τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων προσδιορισμού του κόστους τους, ανάλογα με την ταξινόμηση των αποθεμάτων με βάση αυτή τη διάκριση σε αντίθεση με την Ελληνική Νομοθεσία η οποία δεν προβλέπει αυτή τη διάκριση και επιβάλλει την επιλογή μιας από τις μεθόδους προσδιορισμού του κόστους που αναπτύξαμε παραπάνω, ενώ επίσης, το πρότυπο υιοθετεί τη μέθοδο αποτίμησης στις τιμές λιανικής πώλησης των αποθεμάτων μεγάλου αριθμού και μεγάλης ταχύτητας κυκλοφορίας κάτι που δεν προβλέπεται από τα Ελληνικά πρότυπα. Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε τη διαφορά που υπάρχει στο χειρισμό τόσο της υποτίμησης της αξίας των αποθεμάτων από την αποτίμηση, αφού τα ισχύοντα στη χώρα μας προβλέπουν την ενσωμάτωση της διαφοράς υποτίμησης στην αξία του τελικού αποθέματος και την προσαύξηση του κόστους πωληθέντων, ενώ τα Δ.Λ.Π. προβλέπουν την καταχώρησή της σε λογαριασμό προβλέψεων, όσο και στο χειρισμό των αμέσων υλικών, όπου τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προβλέπουν την μη υποτίμηση των αμέσων υλικών κάτω του κόστους, αν τα αποθέματα στα οποία πρόκειται να ενσωματωθούν αναμένεται να πωληθούν στο κόστος ή πάνω από αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

4.1. Έννοια και διακρίσεις.

Μια από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων και εξόδων των επιχειρήσεων καθώς και ένας από τους σημαντικότερους τρόπους επενδύσεων, που συνεπάγονται μεγάλες δεσμεύσεις κεφαλαίων, αποτελούν οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις. Ως απαίτηση, μπορούμε να ορίσουμε το δικαίωμα του πιστωτή ή δανειστή για αξίωση από τον οφειλέτη ή χρεώστη να αποδώσει το χρέος ή την οφειλή του σε αυτόν, ενώ αφορά τις αξιώσεις των επιχειρήσεων για είσπραξη χρημάτων, μετά από πώληση σε πελάτες των προϊόντων τους, μετά από χορήγηση δανείων σε πελάτες, μετά από λήψη εισπρακτέας συναλλαγματικής κ.τ.λ. Ως υποχρέωση, ορίζουμε το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή την υποχρέωση που έχει ο οφειλέτης ή δανειζόμενος να αποδώσει την οφειλή του στον πιστωτή ή δανειστή του και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έξοδα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, καθώς περιλαμβάνει, το χρέος που έχουν οι επιχειρήσεις να εξοφλήσουν τους προμηθευτές από τους οποίους αγοράζουν αγαθά ή πρώτες ύλες, το χρέος να εξοφλήσουν τα δάνεια που τους έχουν χορηγηθεί από διάφορους πιστωτές, την υποχρέωση να καταβάλλουν φόρους στο δημόσιο κ.τ.λ.

Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις, ανάλογα με το χρόνο λήξης τους διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες. Έτσι, ως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, καλούμε αυτές που η προθεσμία είσπραξης και εξόφλησης αντίστοιχα, λήγουν μέσα στην επόμενη λογιστική χρήση, ενώ ως μακροπρόθεσμες, καλούμε όσες η προθεσμία είσπραξης και εξόφλησής τους αντίστοιχα, λήγουν μετά την επόμενη λογιστική χρήση. Απαιτήσεις και υποχρεώσεις που ενώ αρχικά είχαν καταχωρηθεί ως μακροπρόθεσμες, αλλά λήγουν στην επόμενη χρήση, θεωρούνται βραχυπρόθεσμες στο τέλος της παρούσας χρήσης.

Μια πολύ σημαντική διάκριση των απαιτήσεων, η οποία προσδιορίζεται με κριτήριο το βαθμό φερεγγυότητάς τους, είναι σε ασφαλείς, επισφαλείς και ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις. Ως ασφαλούς είσπραξης απαιτήσεις, θεωρούμε αυτές των οποίων η είσπραξη θεωρείται βέβαιη, βάση των στοιχείων που υπάρχουν γι αυτές

κατά την περίοδο σύνταξης του ισολογισμού. Αντίθετα, ως επισφαλούς είσπραξης απαιτήσεις, καλούμε όλες τις απαιτήσεις για τις οποίες η είσπραξή τους είναι αβέβαια, βάση κάποιων στοιχείων και περιστατικών, όπως για παράδειγμα, λήξη της ημερομηνίας εξόφλησης από τον υπόχρεο και μη είσπραξή τους, ή πληροφορίες για κακή οικονομική κατάσταση του οφειλέτη. Τέλος, ως ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις, θεωρούνται όσες απαιτήσεις είναι αδύνατον να εισπραχθούν, λόγω κάποιων συγκεκριμένων σοβαρών περιπτώσεων, όπως κήρυξη του οφειλέτη σε κατάσταση πτώχευσης και ανυπαρξία περιουσιακών στοιχείων στην περιουσία του, τα οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο πιστωτής, εξαφάνιση ή ακόμα και θάνατος του οφειλέτη και τέλος απόρριψη από το δικαστήριο αγωγής εναντίον του οφειλέτη.

Οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, παρακολουθούνται στους λογαριασμούς της ομάδας 3 του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου «Απαιτήσεις και διαθέσιμα και ειδικότερα στους λογαριασμούς: **30. Πελάτες**, ο οποίος περιλαμβάνει τις απαιτήσεις που δημιουργούνται από την πώληση αγαθών και υπηρεσιών σε πελάτες εσωτερικού και εξωτερικού, καθώς επίσης και τις απαιτήσεις αυτές που χαρακτηρίζονται επισφαλείς ή ανεπίδεκτες είσπραξης, **31. Γραμμάτια Εισπρακτέα**, που περιλαμβάνει τις απαιτήσεις εκείνες που ενσωματώνονται σε γραμμάτια ή συναλλαγματικές, **32. Παραγγελίες στο Εξωτερικό**, ο οποίος περιλαμβάνει τις απαιτήσεις που δημιουργεί η προσπάθεια εισαγωγής αγαθών από το εξωτερικό, **33. Χρεώστες Διάφοροι**, ο οποίος περιλαμβάνει όσες απαιτήσεις δεν υπάγονται σε κάποια από τις προηγούμενες κατηγορίες, όπως απαιτήσεις από δάνεια στο προσωπικό, **34. Χρεόγραφα**, όπου περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις από την αγορά χρεογράφων με σκοπό την πραγματοποίηση κερδών από την πώλησή τους σε καίριο σημείο, **35. Λογαριασμοί Διαχειρίσεως Προκαταβολών και Πιστώσεων**, στους οποίους παρακολουθούνται οι απαιτήσεις των επιχειρήσεων κατά υπαλλήλων της που οφείλονται στην καταβολή χρηματικών ποσών προς αυτούς για την εκτέλεση κάποιου έργου, **36. Μεταβατικοί Λογαριασμοί**, που αφορούν τη μετάβαση εσόδων και εξόδων από χρήση σε χρήση και τέλος, **38. Χρηματικά Διαθέσιμα**, λογαριασμός ο οποίος αφορά τα μετρητά και τις καταθέσεις των επιχειρήσεων.

Οι δε μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, παρακολουθούνται στον λογαριασμό 18 με τίτλο «*Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις*», σε έναν λογαριασμό δηλαδή του πάγιου ενεργητικού, λόγω της φύσης τους, ο οποίος περιλαμβάνει τα γραμμάτια, τα δάνεια και άλλες απαιτήσεις μιας επιχείρησης, οι οποίες έχουν μακροπρόθεσμη διάρκεια.

Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων, παρακολουθούνται στους λογαριασμούς της ομάδας 5 του Ε.Γ.Α.Σ. με τίτλο *Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις*. Αναλυτικά: **50 Προμηθευτές**, όπου στους υπολογαριασμούς του παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις από τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών που πραγματοποιεί η επιχείρηση, **51 Γραμμάτια Πληρωτέα**, όπου περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις προς τρίτους οι οποίες είναι ενσωματωμένες σε συναλλαγματικές και γραμμάτια. **52 Τράπεζες**, όπου παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις από τις χρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τις τράπεζες, **53 Πιστωτές Διάφοροι**, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις εκείνες που δεν παρακολουθούνται στους προηγούμενους λογαριασμούς, **54 Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη**, όπου παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς το Δημόσιο και τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, **55 Ασφαλιστικοί Οργανισμοί**, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς που προέρχονται από τις εισφορές του εργοδότη και τις κρατήσεις εισφορών των εργαζομένων και τέλος **56 Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού**, που έχει να κάνει με τη μεταφορά εσόδων – εξόδων από χρήση σε χρήση.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, παρακολουθούνται στον λογαριασμό **45 «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις»**, στον οποίο καταχωρούνται οι υποχρεώσεις σε ομολογιακά δάνεια, Τράπεζες, γραμμάτια πληρωτέα κ.τ.λ. που η προθεσμία εξόφλησής τους, λήγει μετά την επόμενη χρήση.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου αναλύουμε τον τρόπο αποτίμησης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων, καθώς και την διαφορετική αντιμετώπιση αυτών από τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

4.2. Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

4.2.1. Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Οι υποχρεώσεις δεν παρουσιάζουν κάποια δυσκολία στην διαδικασία της αποτίμησής τους και αποτιμώνται στο αναπόσβεστο τους ποσό όταν είναι άτοκες, ενώ όταν είναι τοκοφόρες το ποσό αυτό προσαυξάνεται με τους δουλεμένους τόκους. Για την αποτίμηση των απαιτήσεων γίνεται διάκριση με κριτήριο το βαθμό φερεγγυότητας του πελάτη ή χρεώστη. Έτσι, οι ασφαλούς εισπραξης απαιτήσεις, αποτιμώνται είτε στο συνολικό τους ποσό όταν είναι άτοκες, είτε στο συνολικό τους ποσό προσαυξημένο με το δεδουλευμένο τόκο, όταν είναι τοκοφόρες, οι επισφαλείς απαιτήσεις αποτιμώνται στο ποσό που πιθανολογείται ότι θα εισπραχθεί, ενώ σχηματίζεται αντίστοιχη πρόβλεψη για το υπόλοιπο ποσό και τέλος, οι ανεπίδεκτες εισπραξης απαιτήσεις, αποσβένονται εξ' ολοκλήρου.

4.2.2. Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, βάση της Ελληνικής νομοθεσίας.

Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις που σχηματίζουν οι οικονομικές μονάδες, εκπίπτουν φορολογικά από τα ακαθάριστα έσοδα, ενώ για τον υπολογισμό τους, η Ελληνική νομοθεσία ορίζει ένα ποσοστό ύψους 0,5% επί της αναγραφόμενης αξίας στα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών αφού αφαιρεθούν οι επιστροφές ή εκπτώσεις, οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης, εξαιρουμένων των λιανικών πωλήσεων και των πωλήσεων προς το Δημόσιο τομέα, δηλαδή τους Δήμους, τις Δημόσιες επιχειρήσεις, τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ειδικά για τις αποδείξεις λιανικής πώλησης, το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 1% επί της αναγραφόμενης σε αυτές αξίας. Το ποσό των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις χρήσεως, συναθροιζόμενο με το ποσό των αντίστοιχων προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 35% του συνολικού χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού *Πελάτες*, αντί 50% που ίσχυε στο παρελθόν, όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης της οικονομικής μονάδας, ενώ αν η επιχείρηση καλύψει το ποσοστό αυτό, οφείλει να σταματήσει τη διενέργεια προβλέψεων για την απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων. Στην περίπτωση όπου

πραγματοποιηθεί υπέρβαση του ποσοστού αυτού, το υπερβάλλον του 35% ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης και υπόκειται σε φόρο εισοδήματος.

Οι επισφαλείς απαιτήσεις παρακολουθούνται λογιστικά στους λογαριασμούς 30.97 Επισφαλείς Πελάτες, όταν πρόκειται για πελάτες και 33.97 Επισφαλείς Χρεώστες όταν πρόκειται για χρεώστες, τους οποίους χρεώνουμε, προκειμένου να παρακολουθήσουμε λογιστικά την επισφάλεια, σε πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών πελατών ή χρεωστών. Στη συνέχεια, για την καταχώρηση της πρόβλεψης, χρεώνουμε τον 83.11 *Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις* σε πίστωση του 43.11 *Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις*. Αν η επισφαλής απαίτηση καταστεί ανεπίδεκτη είσπραξης, θα χρεωθεί ο 44.11 με το ποσό της πρόβλεψης και θα πιστωθεί η επισφαλής απαίτηση και το ποσό της απαίτησης που θα μείνει ακάλυπτο θα μεταφερθεί στην χρέωση του 81.02.06 *Ζημιές από ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις* σε πίστωση της οικείας απαίτησης. Αν εκτιμηθεί ότι για κάποια επισφαλής απαίτηση σχηματίστηκε πρόβλεψη μεγαλύτερη από την πιθανή, το επιπλέον ποσό θα μεταφερθεί στην πίστωση του 84.00 *Έσοδα από αξιοποιημένες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων*, ενώ επίσης, αν κάποια απαίτηση η οποία είχε διαγραφεί ως ανεπίδεκτη είσπραξης, εισπραχθεί μερικώς ή ολικώς, το ποσό της είσπραξης θα καταχωρηθεί στον 82.01.03 *Εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων*.

4.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

4.3.1.Εισαγωγικά-Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις ως χρηματοπιστωτικά μέσα.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, κατατάσσουν τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις σε μια ευρύτερη κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που καλούνται χρηματοπιστωτικά μέσα. Ως χρηματοπιστωτικό μέσο εννοούμε κάθε σύμβαση που δημιουργεί χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού μιας επιχείρησης είτε έναν συμμετοχικό τίτλο σε άλλη επιχείρηση. Ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο(απαιτήσεις), καλείται κάθε περιουσιακό στοιχείο που αφορά ταμιακά διαθέσιμα, συμβατικό δικαίωμα λήψης

μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού από άλλη επιχείρηση, συμβατικό δικαίωμα ανταλλαγής χρηματοπιστωτικών μέσων με μια άλλη επιχείρηση κάτω από πιθανώς ευνοϊκούς όρους, καθώς και κάθε τίτλο συμμετοχής σε άλλη επιχείρηση. Χρηματοοικονομικό στοιχείο παθητικού ή χρηματοοικονομική υποχρέωση, είναι κάθε υποχρέωση που αποτελεί συμβατική δέσμευση για παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού σε μια άλλη επιχείρηση καθώς και ανταλλαγή χρηματοπιστωτικών μέσων με άλλη επιχείρηση κάτω από δυσμενείς πιθανώς όρους. Τίτλος συμμετοχής είναι κάθε σύμβαση που αποδεικνύει το καθαρό δικαίωμα επί των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης μετά την αφαίρεση όλων των υποχρεώσεών της. Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι στην κατηγορία των χρηματοπιστωτικών μέσων περιλαμβάνονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, εκτός από τα πάγια(ενσώματα και ασώματα), τα αποθέματα, τις συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης.

4.3.2.Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού-Απαιτήσεων.

4.3.2.1.Διάκριση και κανόνες αποτίμησης.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για το σκοπό της αποτίμησης, διακρίνουν και κατατάσσουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

A) Δάνεια και εισπρακτέες αξίες που δημιουργούνται από την επιχείρηση και δεν κρατούνται για εμπορικούς σκοπούς

B) Κατεχόμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις

Γ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και

Δ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς.

Οι απαιτήσεις αφορούν την πρώτη κατηγορία, ενώ στις τρεις τελευταίες κατηγορίες περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά στοιχεία σχετικά με χρεόγραφα, τίτλους με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων και συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, με τις οποίες ασχολούμαστε εκτενώς σε επόμενο κεφάλαιο που αφορά την αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονίσουμε ότι οι επιχειρήσεις, όπως

άλλωστε συμβαίνει και με τα Ελληνικά Πρότυπα, κάθε φορά που θέλουν να συντάξουν τον ισολογισμό, πρέπει να ερευνούν αν υπάρχει κάποια απόδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο μπορεί να έχει απομειωθεί, δηλαδή να έχει απαξιωθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου και να σχηματίσουν ανάλογη πρόβλεψη. Απομείωση της αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου έχουμε όταν η λογιστική του αξία, δηλαδή η αξία με την οποία καταχωρείται στον ισολογισμό μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων και των ζημιών απομείωσης, υπερβαίνει το εκτιμώμενο ανακτήσιμο ποσό του, δηλαδή το υψηλότερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσης του. Η αντιμετώπιση του θέματος διαφέρει ανάλογα με την κατηγορία που ανήκει το περιουσιακό στοιχείο. Αντικειμενική απόδειξη ότι ένα στοιχείο έχει απομειωθεί συνιστούν πληροφορίες που λαμβάνει η επιχείρηση σχετικές είτε με σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη, είτε με μια πιθανότητα πτώχευσης του εκδότη, είτε με την καταχώρηση μιας ζημίας απομείωσης του ίδιου περιουσιακού στοιχείου στις οικονομικές καταστάσεις προηγούμενης χρήσεως, είτε με την εξαφάνιση μιας αγοράς για αυτό το περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσκολιών, είτε τέλος με την παροχή έκπτωσης από τον δανειστή στον οφειλέτη για λόγους οικονομικής δυσχέρειας του δεύτερου.

Α) Δάνεια και εισπρακτέες αξίες που δημιουργούνται από την επιχείρηση και δεν κρατούνται για εμπορικούς σκοπούς.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται απαιτήσεις που δημιουργούνται από την επιχείρηση, όταν αυτή παρέχει εμπορεύματα ή υπηρεσίες και χρήματα, ενώ γίνεται διάκριση ανάλογα με το αν τα δημιουργούμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ή όχι καθορισμένη λήξη. Έτσι, με βάση αυτό το κριτήριο, έχουμε τις εξής δύο κατηγορίες:

1) Δάνεια και εισπρακτέες αξίες που δημιουργούνται από την επιχείρηση, δεν κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και έχουν καθορισμένη λήξη.

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τις απαιτήσεις μιας επιχείρησης οι οποίες έχουν καθορισμένη λήξη και συγκεκριμένα τα δάνεια που χορηγεί η επιχείρηση με καθορισμένη λήξη, γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης, επενδύσεις σε

ομολογίες κ.τ.λ. Η καταχώρηση των περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται σε αυτή την κατηγορία γίνεται στο κόστος κτήσης τους ενώ στη συνέχεια αποτιμούνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, υποκείμενα σε απομείωση, με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες εισπρακτέες αξίες με μη δηλωμένο επιτόκιο, οι οποίες αποτιμώνται στην αρχική τιμολογιακή τους αξία εκτός αν έχουν ουσιώδες αποτέλεσμα από τον υπολογισμό του τόκου. Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αναφέρεται στην προεξόφληση όλων των ταμιακών εισπράξεων που αναμένονται να εισρεύσουν στην επιχείρηση καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου, με ένα συγκεκριμένο επιτόκιο τέτοιου ύψους όσο απαιτείται ώστε η παρούσα αξία που θα προκύψει να ισούται με την αρχική λογιστική αξία του στοιχείου, ενώ δίνεται από τον τύπο $t = (C \cdot I) / T + (C - T) / n \cdot T$ όπου t είναι το πραγματικό επιτόκιο, C η λογιστική αξία, I το επιτόκιο, T η τιμή έκδοσης και n η χρονική του διάρκεια.

2) Δάνεια και εισπρακτέες αξίες που δημιουργούνται από την επιχείρηση, δεν κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και δεν έχουν καθορισμένη λήξη.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι απαιτήσεις των επιχειρήσεων από την πώληση αγαθών και υπηρεσιών, δηλαδή οι απαιτήσεις από πελάτες, από επιταγές εισπρακτέες κ.τ.λ., υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν καθορισμένη λήξη. Οι απαιτήσεις αυτές καταχωρούνται κατά την παράδοση των εμπορευμάτων-προϊόντων, στο συμφωνηθέν αντίτιμο πώλησης συν τα έξοδα διάθεσης, ενώ κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αποτιμούνται στο αναπόσβεστο υπόλοιπό τους, υποκείμενες σε αναθεώρηση για απομείωση της αξίας τους.

4.3.2.2. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Όπως προβλέπει η Ελληνική νομοθεσία, έτσι και τα Δ.Λ.Π. αναφέρονται στις ενδεχόμενες ζημιές των επιχειρήσεων από επισφαλείς απαιτήσεις, οι οποίες προκύπτουν είτε από οικονομική δυσχέρεια των οφειλετών, είτε από αμφισβήτηση των υποχρεώσεών τους προς την επιχείρηση, ενώ βαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία δημιουργήθηκαν και όχι κάποιας από τις επόμενες που πιθανώς από επισφαλείς μετατράπηκαν σε ανεπίδεκτες είσπραξης, γιατί στα έσοδα της χρήσης

που γεννήθηκαν συμπεριλήφθηκε το αντίτιμο από την πώλησή τους. Η αξία των επισφαλών απαιτήσεων ισούται με τη διαφορά της αξίας της απαίτησης και των σχηματισμένων προβλέψεων, τις οποίες υπολογίζουν οι επιχειρήσεις βάσει της εμπειρίας τους, μέσω των παρακάτω τριών μεθόδων:

A) Μέθοδος της εξατομικευμένης διαγραφής των απαιτήσεων. Χρησιμοποιείται από κάποιες μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες, βάση της μεθόδου, μεταφέρουν τις ζημιές από επισφαλείς απαιτήσεις στη χρήση όπου μετατράπηκαν σε ανεπίδεκτες είσπραξης οπότε και αποσβένονται πλήρως. Η μέθοδος αυτή, χαρακτηρίζεται μεν από τη βεβαιότητα της απώλειας, μειονεκτεί όμως καθώς υπερεκτιμώνται οι απαιτήσεις αφού δεν επιτρέπεται καμία μείωση της αξίας τους μέχρι να γίνουν ανεπίδεκτες είσπραξης και ταυτόχρονα οδηγεί σε εσφαλμένο υπολογισμό των εσόδων-εξόδων, καθώς ενώ το αντίτιμο από την πώληση της συγκεκριμένης απαίτησης καταχωρείται στη χρήση που δημιουργήθηκε, η ζημιά καταχωρείται σε επόμενη χρήση.

B) Μέθοδος της εκτίμησης του ύψους της απώλειας από επισφαλείς απαιτήσεις. Η μέθοδος αυτή προβλέπει τη χρήση του παρακάτω τύπου για τον υπολογισμό του ύψους της απώλειας από επισφαλείς απαιτήσεις, σε ποσοστό, είτε επί των επί πιστώσει πωλήσεων είτε επί των πωλήσεων σε μετρητά, ενώ βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία προηγούμενων χρήσεων που αφορούν πωλήσεις, απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις και αποσβεσθείσες επισφαλείς απαιτήσεις. Έτσι, έχουμε τον τύπο:

Εκτιμώμενο ποσοστό απωλειών = [(Απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις προηγούμενων χρήσεων) - Εισπράξεις από αποσβεσθείσες επισφαλείς απαιτήσεις προηγούμενων χρήσεων] / Πωλήσεις προηγούμενων χρήσεων.

Το ποσοστό που προκύπτει, χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις που πρέπει να βαρύνουν τη χρήση.

Γ) Μέθοδος της εκτίμησης του εισπρακτέου από τις απαιτήσεις ποσού. Η μέθοδος αυτή, προβλέπει τον πολλαπλασιασμό κατά το τέλος της χρήσης του συνολικού ποσού των απαιτήσεων με ένα ποσοστό μη εισπρακτέων απαιτήσεων που βάση πείρας υπολογίζει η επιχείρηση, ενώ παρέχει δύο τρόπους για την εφαρμογή της:

α) Κατά τον πρώτο τρόπο, συσχετίζονται τα ποσά από απώλειες που προέκυψαν από επισφαλείς απαιτήσεις προηγούμενων χρήσεων με τα συνολικά ποσά των απαιτήσεων στις αντίστοιχες χρήσεις, δηλαδή, το συνολικό ποσοστό δίνεται από τον τύπο:

Συνολικό ποσοστό πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων = $\frac{\text{Σύνολο απωλειών από επισφαλείς απαιτήσεις προηγούμενων χρήσεων}}{\text{Σύνολο απαιτήσεων στις αντίστοιχες χρήσεις}}$

Με το ποσοστό που θα προκύψει θα πολλαπλασιαστεί το συνολικό ποσό των απαιτήσεων της χρήσης ώστε να υπολογιστεί η συνολική πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις.

Με τον τρόπο αυτό, υπολογίζεται μεν κατά το δυνατόν καλύτερα το υπόλοιπο των απαιτήσεων, οδηγεί όμως σε εσφαλμένη αντιπαράθεση των εσόδων – εξόδων, καθώς το ποσό της πρόβλεψης με το οποίο θα χρεωθούν τα αποτελέσματα χρήσης, είναι δυνατόν να μην αντικατοπτρίζει το πραγματικό ποσό των επισφαλών απαιτήσεων., ανάλογα και με τη φερεγγυότητα των πελατών της επιχείρησης.

β) Κατά τον δεύτερο τρόπο, για την εξεύρεση του ποσού της πρόβλεψης καταρτίζεται ένας πίνακας παλαιότητας των απαιτήσεων, στον οποίο απεικονίζονται όλα τα υπόλοιπα των απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης, τα οποία στη συνέχεια αναλύονται σε κλιμάκια παλαιότητας. Όσο πιο παλιά είναι μια απαίτηση τόσο πιο πιθανό είναι να χαρακτηριστεί επισφαλής και με αυτή τη λογική η αρμόδια υπηρεσία της επιχείρησης προβαίνει σε μία κατά προσέγγιση εκτίμηση της συνολικής απώλειας από επισφαλείς απαιτήσεις, κάνοντας χρήση ενός ποσοστού που προκύπτει από την πείρα του παρελθόντος. Με τον τρόπο αυτό η επιχείρηση προσδιορίζει ακριβέστερα το ύψος της απώλειας, ξοδεύει όμως πολύ χρόνο, και ειδικά σε περιπτώσεις μεγάλου αριθμού λογαριασμών, είναι σχεδόν αδύνατο να εφαρμοστεί αυτή η μέθοδος.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η χρήση των δύο τελευταίων μεθόδων προϋποθέτει την εκτίμηση από την επιχείρηση των μεταβολών στην πιστωτική της πολιτική, στις συνθήκες της αγοράς και σε άλλους εξωτερικούς παράγοντες που είναι πιθανόν να επηρεάσουν την ικανότητα των πελατών της, να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Η επιχείρηση επιλέγει τη χρήση μιας από τις παραπάνω μεθόδους για τον

υπολογισμό των προβλέψεων, ενώ τα αρμόδια στελέχη της την αναθεωρούν συνεχώς με αναπροσαρμογή των χρησιμοποιούμενων ποσοστών, ή προχωρούν σε αλλαγή της, ούτως ώστε να εξαχθούν όσο το δυνατόν ακριβέστερα αποτελέσματα από τις απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις.

4.3.2.2.Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

4.3.2.2.1.Έννοια και περιπτώσεις δημιουργίας τους.

Στο τέλος κάθε χρήσης το εισόδημα που αποκτά μια επιχείρηση φορολογείται με βάση ορισμένους συντελεστές, που επιβάλλει το δημόσιο με νομοθετήματα και η επιχείρηση υποχρεούται να καταβάλλει φόρο εισοδήματος προς το δημόσιο. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναφέρονται στην περίπτωση επιστροφής φόρου, οπότε και γεννάται μια απαίτηση για την επιχείρηση, μέσω των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Έτσι, ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, ορίζεται το ποσό του φόρου εισοδήματος που είναι επιστρεπτέο σε μελλοντικές περιόδους και αφορά σε εκπεστές προσωρινές χρονικές διαφορές, μεταφερόμενες αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές και μεταφερόμενους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους. Ως προσωρινή διαφορά, ορίζουμε την διαφορά μεταξύ της εμφανιζόμενης στον ισολογισμό λογιστικής αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης και της φορολογικής του βάσης, δηλαδή του ποσού που δίνεται σε αυτό το στοιχείο ή υποχρέωση για φορολογικούς σκοπούς. Ως εκπεστέα προσωρινή διαφορά εννοούμε την προσωρινή διαφορά που θα καταλήξει σε εκπεστέο ποσό κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου αποτελέσματος στο μέλλον, οπότε και η λογιστική αξία του στοιχείου ή υποχρέωσης θα ανακτηθεί και θα μειωθεί ο φόρος εισοδήματος.

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις που συνεπάγονται τη δημιουργία αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα

α) όταν μια επιχείρηση καταχωρεί μια υποχρέωση εις βάρος των εξόδων χρήσεως, η οποία θα εξοφληθεί σε κάποια από τις μελλοντικές χρήσεις και τα αντίστοιχα ποσά που θα καταβληθούν θα εκπέσουν των φορολογητέων κερδών των χρήσεων αυτών, τότε θα δημιουργηθεί μια εκπεστέα προσωρινή διαφορά της οποίας ο φόρος που

καταβλήθηκε στη χρήση που έγινε η καταχώρηση της υποχρέωσης αντιπροσωπεύει μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση και θα ανακτηθεί στις χρήσεις εκείνες στις οποίες θα γίνει η εξόφληση της υποχρέωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα υποχρεώσεων που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι οι προβλέψεις που σχηματίζουν οι επιχειρήσεις, για διάφορους λόγους, όπως προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, για τις οποίες δεν υπάρχει έκπτωση από τα φορολογητέα κέρδη στη χρήση όπου σχηματίζονται, αλλά στη χρήση όπου καταβάλλεται το ποσό που αντιπροσωπεύουν.

β) όταν η λογιστική αξία ενός στοιχείου είναι μεγαλύτερη από τη φορολογική του αξία, τότε δημιουργείται μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση φόρου εισοδήματος η οποία ισούται με τη διαφορά των δύο παραπάνω αξιών και θα ανακτηθεί σε μία από τις μελλοντικές χρήσεις, όπως για παράδειγμα όταν η ετήσια λογιστική απόσβεση ενός παγίου είναι μεγαλύτερη από την φορολογική του απόσβεση.

4.3.2.1.2. Αποτίμηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Κατά την κατάρτιση του ισολογισμού κάθε χρήσης, αποτιμούνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοσθούν κατά την περίοδο διακανονισμού της απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Επίσης, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, θα πρέπει η λογιστική αξία της απαίτησης να επανεξεταστεί και να μειωθεί τόσο ώστε δεν θα είναι πιθανό, επαρκές φορολογητέο κέρδος να είναι διαθέσιμο για να επιτρέψει την αξιοποίηση της συνολικής ή μερικής ωφέλειας αυτής της απαίτησης.

Για τη λογιστική τους καταχώρηση γίνεται χρήση των παρακάτω νέων λογαριασμών που υποχρεωτικά προστίθενται στο Λογιστικό Σχέδιο: 18.60 Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, 18.80 Συμψηφιστέος φόρος εισοδήματος από φορολογικές ζημιές, και 86.60 Έξοδο φόρου εισοδήματος, ενώ στον ισολογισμό εμφανίζονται χωριστά από τις υπόλοιπες απαιτήσεις και καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες

απαιτήσεις αν και εφόσον γίνεται διάκριση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων απαιτήσεων.

4.3.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ Ή ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.

4.3.3.1 Βασικός κανόνας αποτίμησης .

Ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, χαρακτηρίζονται όλες οι μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τρίτους, που εξοφλούνται μέσω μετρητών και χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Έτσι, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όλες οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές, Ασφαλιστικά Ταμεία, Τράπεζες, Πιστωτές διάφορους κ.τ.λ.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αρχικώς καταχωρούνται στο κόστος, που είναι η πραγματική αξία της ληφθείσας αντιπαροχής, μειωμένη με τα έξοδα της συναλλαγής, ενώ στο τέλος κάθε χρήσης αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους. Ειδικά για τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, όπως μακροπρόθεσμα δάνεια ή πληρωτέα γραμμάτια μακροπρόθεσμης λήξης, το πρότυπο ορίζει, ότι αποτιμώνται στην παρούσα αξία κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού, η οποία αξία περιλαμβάνει τις επιμέρους παρούσες αξίες των ποσών που θα καταβληθούν στο μέλλον για την εξόφληση του κεφαλαίου, (δηλαδή την παρούσα αξία των χρεολυσίων) και την παρούσα αξία των ποσών των δουλεμένων, ως την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, τόκων, που η επιχείρηση οφείλει να καταβάλλει στο μέλλον.

4.3.3.2.Αποτίμηση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων.

Στην περίπτωση που είναι πιθανόν, ο διακανονισμός της λογιστικής αξίας μιας υποχρέωσης να καταστήσει τις μελλοντικές πληρωμές φόρων μικρότερες από ότι θα ήταν αν ο διακανονισμός αυτός δεν είχε φορολογικές συνέπειες, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα επιβάλλουν στην επιχείρηση την καταχώρηση μιας αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης, δηλαδή ενός ποσού πληρωτέου φόρου εισοδήματος σε μελλοντικές περιόδους που αφορά φορολογητέες προσωρινές χρονικές διαφορές.

~~Φορολογητέες προσωρινές διαφορές λέγονται οι προσωρινές διαφορές που θα καταλήξουν σε φορολογητέα ποσά κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου αποτελέσματος των μελλοντικών χρήσεων στις οποίες η λογιστική αξία της υποχρέωσης θα διακανονιστεί.~~

Οι αναβαλλόμενες φορολογητέες υποχρεώσεις, δημιουργούνται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου που έχει καταχωρηθεί στον ισολογισμό, υπερβαίνει τη φορολογικά αναγνωριζόμενη αξία του, οπότε και δημιουργείται μια φορολογητέα προσωρινή διαφορά από το ποσό των φορολογητέων οικονομικών ωφελειών και το επιτρεπόμενο ποσό έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα, για την οποία προκύπτει ένας φόρος εισοδήματος τον οποίο η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να εξοφλήσει στο μέλλον, ως αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Τα πρότυπα ορίζουν ότι για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση, εκτός των περιπτώσεων όπου η υποχρέωση προκύπτει από υπεραξία, της οποίας η απόσβεση δεν είναι εκπεστέα φορολογικά και από την αρχική καταχώρηση ενός στοιχείου ή υποχρέωσης από συναλλαγή η οποία δεν συνίσταται σε ενοποίηση επιχειρήσεων και δεν επηρεάζει το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα. Για την καταχώρησή τους στον ισολογισμό ισχύει ότι και για τις αναβαλλόμενες απαιτήσεις, ενώ γίνεται χρήση του νέου λογαριασμού 45.60 *Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις*.

Για την αποτίμηση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων, ισχύουν τα όσα αναπτύξαμε για τις αναβαλλόμενες απαιτήσεις, δηλαδή ως βάση αποτίμησης παίρνουμε τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοσθούν κατά την περίοδο διακανονισμού της υποχρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

4.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

Από τα όσα αναπτύξαμε παραπάνω, προκύπτει το συμπέρασμα ότι υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στην αποτίμηση αλλά και στην ταξινόμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων μεταξύ Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων. Οι διατάξεις που υπάρχουν στην Ελληνική νομοθεσία είναι λιγότερες για τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ενώ τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αναφέρουν πολλά και περίπλοκα. Έτσι, οι απαιτήσεις, οι οποίες σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα καταχωρούνται στην ευρύτερη κατηγορία των χρηματοπιστωτικών μέσων (όπως και οι υποχρεώσεις), διακρίνονται κατά την αποτίμησή τους σε δάνεια και εισπρακτέες αξίες και με κριτήριο το αν έχουν ή όχι καθορισμένη λήξη αποτιμούνται οι μεν πρώτες στο αναπόσβεστο υπόλοιπό τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου υποκείμενες σε απομείωση, ενώ όσες δεν έχουν καθορισμένη λήξη αποτιμώνται στο αναπόσβεστο υπόλοιπό τους υποκείμενες σε αναθεώρηση για απομείωση. Κατά την Ελληνική νομοθεσία, η διάκριση περιορίζεται για τις απαιτήσεις στη φερεγγυότητα του υπόχρεου πελάτη ή χρεώστη και προβλέπεται η αποτίμηση των ασφαλούς είσπραξης στο συνολικό τους ποσό, το οποίο προσαυξάνεται με τόκους όταν είναι τοκοφόρες και η αποτίμηση των επισφαλούς είσπραξης απαιτήσεων στο πιθανολογούμενο ποσό είσπραξης ενώ για το υπόλοιπο σχηματίζεται πρόβλεψη. Επίσης, εντελώς διαφορετικός είναι ο τρόπος υπολογισμού των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, όπως δίνεται από την Ελληνική νομοθεσία σε σχέση με τις μεθόδους υπολογισμού αυτών όπως δίνονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αφού κατά τα εδώ ισχύοντα οι προβλέψεις υπολογίζονται σε ποσοστό 0,5% επί των καθαρών πωλήσεων, ενώ κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ο υπολογισμός τους βασίζεται στην εκτίμηση και την πείρα της κάθε εταιρείας. Επίσης, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προβλέπουν τον υπολογισμό αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, την αποτίμησή τους και την εμφάνισή τους στον ισολογισμό ξεχωριστά από τις υπόλοιπες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ενώ στην ισχύουσα νομοθεσία δεν υπάρχει σχετική αναφορά επί του θέματος.

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

5.1. Έννοια και διακρίσεις.

Πολλές επιχειρήσεις διενεργούν διαφόρων ειδών συναλλαγές με επιχειρήσεις ξένων χωρών, όπως αγορά ή πώληση εμπορευμάτων, χορήγηση ή λήψη δανείου, συμμετοχή ως συμβαλλόμενο μέρος σε μία ανεκτέλεστη σύμβαση κ.τ.λ. Οι συναλλαγές αυτές διεξάγονται με τη χρήση ξένου νομίσματος και συνεπάγονται τη δημιουργία αντίστοιχων απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, το οποίο πρέπει η επιχείρηση να μετατρέψει σε εγχώριο ούτως ώστε να παρακολουθήσει στα βιβλία της την απαίτηση ή υποχρέωση τόσο σε ξένο αλλά όσο και σε εγχώριο νόμισμα, καθώς επίσης και να προσδιορίσει τις συναλλαγματικές διαφορές που θα προκύψουν κατά την είσπραξη της απαίτησης ή εξόφληση της υποχρέωσης. Ως συναλλαγματική διαφορά, καλούμε την διαφορά που προκύπτει από την μετατροπή με διαφορετικές ισοτιμίες του ίδιου αριθμού μονάδων ενός ξένου νομίσματος στο τηρούμενο νόμισμα. Όταν η συναλλαγματική διαφορά είναι υπέρ της επιχείρησης, δηλαδή όταν η τιμή είσπραξης απαιτήσεων και η τιμή εξόφλησης υποχρεώσεων, είναι μεγαλύτερη και μικρότερη αντίστοιχα της τιμής καταχώρησης του ξένου νομίσματος, καλείται πιστωτική, ενώ όταν είναι σε βάρος της επιχείρησης, δηλαδή όταν η τιμή είσπραξης είναι μικρότερη της τιμής καταχώρησης του ξένου νομίσματος ή όταν η τιμή εξόφλησης υποχρεώσεων είναι μεγαλύτερη από την τιμή καταχώρησης, καλείται χρεωστική συναλλαγματική διαφορά. Η μετατροπή του ξένου νομίσματος σε ευρώ γίνεται με βάση το επίσημο δελτίο τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο βασίζεται από την ημερομηνία εφαρμογής του ευρώ και έπειτα στο αντίστοιχο δελτίο τιμών που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ενώ δίνει δύο τιμές, την τιμή αγοράς, που ισχύει για απαιτήσεις σε ξένο νόμισμα, αφού σε περίπτωση είσπραξης ποσού σε ξένο νόμισμα από την επιχείρηση αυτή οφείλει να το καταθέσει στην τράπεζα η οποία συνεπώς αγοράζει το ξένο νόμισμα και τιμή πώλησης, που ισχύει για τις υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, αφού σε περίπτωση εξόφλησης υποχρέωσης από

την επιχείρηση, αυτή αγοράζει το ξένο νόμισμα από την τράπεζα η οποία συνεπώς το πουλάει. Αξίζει να αναφέρουμε ότι με τη χρήση του ευρώ, οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα έχουν περιοριστεί για τις χώρες μέλη της Ο.Ν.Ε. καθώς οι μεταξύ τους συναλλαγές οι οποίες πρώτα γίνονταν σε διαφορετικό νόμισμα, τώρα πια γίνονται στο ίδιο νόμισμα, ενώ επίσης έχουν περιοριστεί και οι συναλλαγματικές διαφορές μιας και το ευρώ είναι σαφώς πιο σταθερό νόμισμα από την δραχμή και τα αντίστοιχα νομίσματα που χρησιμοποιούσαν στην Ευρώπη.

Για την λογιστική παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων απαιτήσεων σε ξένο νόμισμα, γίνεται χρήση των λογαριασμών και των αντίστοιχων δευτεροβάθμιων της ομάδας 3 Απαιτήσεις και διαθέσιμα και του λογαριασμού 18 Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, ενώ οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα παρακολουθούνται στους λογαριασμούς της ομάδας 5 Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις οι μεν βραχυπρόθεσμες και στον λογαριασμό 45 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις οι μακροπρόθεσμες. Στη συνέχεια αναλύουμε τον τρόπο αποτίμησης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, βάση Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων.

5.2. Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ, ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΥΣΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.

5.2.1. Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Η Ελληνική νομοθεσία ορίζει ότι οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, αποτιμούνται στην τιμή του ξένου νομίσματος κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού, βάση του δελτίου τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος το οποίο στηρίζεται στο αντίστοιχο δελτίο τιμών που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Για τις απαιτήσεις λαμβάνουμε την τιμή αγοράς του ξένου νομίσματος, αφού σε περίπτωση εξόφλησης, καταθέτουμε το ξένο νόμισμα στην τράπεζα η οποία το αγοράζει, ενώ για τις υποχρεώσεις παίρνουμε την τιμή πώλησης, εφόσον για την εξόφληση υποχρέωσης σε ξένο νόμισμα, πρέπει πρώτα να το αγοράσουμε από την τράπεζα η οποία συνεπώς το πουλάει.

~~5.2.2.Χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών.~~

Για την αντιμετώπιση των συναλλαγματικών διαφορών που θα προκύψουν, η ισχύουσα νομοθεσία τις διακρίνει σε οριστικές ή πραγματοποιημένες συναλλαγματικές διαφορές και σε μη οριστικές ή μη πραγματοποιημένες συναλλαγματικές διαφορές. Οι πρώτες προκύπτουν κατά την είσπραξη μιας απαίτησης ή την εξόφληση μιας υποχρέωσης και αφορούν τη διαφορά που θα προκύψει μεταξύ της τιμής καταχώρησης του ξένου νομίσματος στο λογαριασμό απαίτησης ή υποχρέωσης και της τιμής που δίνει η Τράπεζα της Ελλάδος την ημέρα της είσπραξης ή εξόφλησης. Η μη οριστική ή μη πραγματοποιημένη συναλλαγματική διαφορά, έχει να κάνει με την διαφορά που προκύπτει μεταξύ της καταχώρησης του ξένου νομίσματος στο λογαριασμό της απαίτησης ή υποχρέωσης και της τιμής του δελτίου τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού. Για την λογιστική αντιμετώπιση των συναλλαγματικών διαφορών, η Ελληνική νομοθεσία διακρίνει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, καθώς επίσης και τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά παγίων στοιχείων και ανάλογα με την προέλευση των συναλλαγματικών διαφορών προτείνει τρόπους αντιμετώπισής τους. Έτσι, έχουμε:

α) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Σε αυτή την περίπτωση, οι πραγματοποιημένες συναλλαγματικές διαφορές, δηλαδή αυτές που προκύπτουν κατά την είσπραξη απαίτησης ή την εξόφληση υποχρέωσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης και συγκεκριμένα στον λογαριασμό 81 Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα και περαιτέρω στον 81.00.04 Συναλλαγματικές διαφορές όταν είναι εις βάρος της επιχείρησης και αφορούν έξοδο, δηλαδή είναι χρεωστικές ή στον 81.01.04 Συναλλαγματικές διαφορές, όταν είναι υπέρ της επιχείρησης και αποτελούν έσοδο, δηλαδή είναι πιστωτικές. Οι δε μη πραγματοποιημένες συναλλαγματικές διαφορές, αυτές δηλαδή που προκύπτουν από αποτίμηση, καταχωρούνται σε λογαριασμούς προβλέψεων του 44 Προβλέψεις και

συγκεκριμένα σε τριτοβάθμιους του 44.14 Προβλέψεις για Σ.Δ. από αποτίμηση απαιτήσεων και λοιπών υποχρεώσεων, με κριτήριο διάκρισης το αν προέρχονται από βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Έπειτα αναλύονται ανάλογα με το είδος και τη χώρα προέλευσης του ξένου νομίσματος και χωρίς να παίζει ρόλο το αν είναι χρεωστικές ή πιστωτικές, ενώ στη συνέχεια λόγω της αρχής της συντηρητικότητας που επιβάλλει την καταχώρηση πιθανών εξόδων στα αποτελέσματα χρήσης και πιθανών εσόδων σε λογαριασμό αποτελεσμάτων επόμενης χρήσης, οι χρεωστικές διαφορές μεταφέρονται στον 81.00.04 και οι πιστωτικές διαφορές των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων και μόνο αυτών, στον 81.01.04. της επόμενης χρήσης, χωρίς να γίνεται εγγραφή στην παρούσα χρήση. Για τις πιστωτικές διαφορές που προκύπτουν από αποτίμηση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, ο χειρισμός είναι διαφορετικός και προβλέπει τα εξής:

Αν πρόκειται για την πρώτη χρήση μέσα στην οποία δημιουργήθηκε η πιστωτική διαφορά, τότε αυτή παραμένει στον τριτοβάθμιο πρόβλεψης και στην επόμενη χρήση μεταφέρεται στον 81.01.04 κατά το ποσό που εισπράχθηκε ή πληρώθηκε μέσα σε αυτή. Κατά τον υπολογισμό του ποσού αυτού λαμβάνεται υπόψη το αν προηγήθηκαν ή όχι συμψηφισμοί του υπολοίπου με μη οριστικές χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές και αν δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο, το ποσό της πιστωτικής διαφοράς που θα μεταφερθεί στον 81.01.04 ισούται με το ποσό που εισπράχθηκε ή πληρώθηκε μέσα στη χρήση, ενώ αν έχει πραγματοποιηθεί κάποιος συμψηφισμός, το ποσό που θα μεταφερθεί στον 81.01.04 θα προκύψει από την αφαίρεση της αρχικής πιστωτικής διαφοράς με την χρεωστική διαφορά που συμψηφίστηκε.

β) Συναλλαγματικές διαφορές μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων που χρησιμοποιήθηκαν για αγορά παγίων στοιχείων.

Οι υποχρεώσεις αυτές περιλαμβάνουν δάνεια και πιστώσεις στις οποίες προχώρησε η επιχείρηση προκειμένου να αγοράσει πάγια περιουσιακά στοιχεία. Οι συναλλαγματικές διαφορές που δημιουργούνται κατά την εξόφληση ή αποτίμηση αυτών των υποχρεώσεων, καταχωρούνται στον δευτεροβάθμιο λογαριασμό του 16

Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης, 16.15 Συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις παγίων στοιχείων, ανεξάρτητα από το αν είναι χρεωστικές ή πιστωτικές, ενώ με τη σειρά του, ο λογαριασμός αυτός αναλύεται σε τριτοβάθμιους, κατά πίστωση ή δάνειο σε ξένο νόμισμα. Η ισχύουσα νομοθεσία, προβλέπει τη διενέργεια αποσβέσεων των συναλλαγματικών διαφορών που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, ανάλογα με το είδος τους, δηλαδή αν είναι χρεωστικές ή πιστωτικές. Έτσι, οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, αφού πρώτα συμψηφιστούν με τυχόν πιστωτικές διαφορές της ίδιας υποχρέωσης από προηγούμενες χρήσεις, αποσβένονται ανάλογα με το υπόλοιπο της κανονικής χρονικής διάρκειας της υποχρέωσης, κατά τον ακόλουθο τρόπο: η ετήσια απόσβεση της διαφοράς, που έχει καταχωρηθεί στον 16.15, προκύπτει διαιρώντας τη διαφορά αυτή στο τέλος της χρήσης, με τον αριθμό των ετών από τη λήξη της συγκεκριμένης χρήσης, έως και την κανονική λήξη της υποχρέωσης αυτής. Χρονική περίοδος μικρότερη του δωδεκαμήνου, λογίζεται ως έτος, ενώ αν μεσολαβεί κατασκευαστική περίοδος του παγίου, η απόσβεση υπολογίζεται από τη στιγμή λήξης ή διακοπής αυτής της περιόδου. Σε περίπτωση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, τα χρεωστικά υπόλοιπα των διαφορών τους που τους αναλογούν, μεταφέρονται στον 81.00.04.

Σε ότι αφορά τις πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές, που προκύπτουν από πληρωμή δόσεων ή από την αποτίμηση, στο τέλος της χρήσης συμψηφίζονται με τις χρεωστικές και αν αυτές δεν υπάρχουν ή είναι λιγότερες από τις πιστωτικές, τότε το πιστωτικό υπόλοιπο που προήλθε από καταβλημένες δόσεις, μεταφέρεται στον 81.01.04 και το υπόλοιπο σε αντίστοιχο τριτοβάθμιο του 44.15, ενώ στο τέλος της επόμενης χρήσης, θα μεταφερθεί στο χρεωστικό υπόλοιπο του 16.15 για συμψηφισμό και αν πάλι προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο θα ακολουθήσουμε την ίδια διαδικασία, μέχρι την κανονική λήξη του δανείου ή της πιστώσεως. Επίσης, σε περίπτωση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, τα πιστωτικά υπόλοιπα του 16.15, που τους αντιστοιχούν, αποσβένονται στο τέλος της χρήσης που αυτά τα δάνεια ή πιστώσεις, έγιναν ληξιπρόθεσμες.

5.3.ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

5.3.1.Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναφέρονται στην αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων που δημιουργούνται από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, μέσω του προτύπου 21 με τίτλο <<οι επιδράσεις των μεταβολών στις τιμές του συναλλάγματος>>, κατά το οποίο οι επιχειρηματικές συναλλαγές μιας επιχείρησης με το εξωτερικό διεξάγονται είτε με απευθείας συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, είτε με την εγκατάσταση στο εξωτερικό δικών της εκμεταλλεύσεων και οικονομικών μονάδων, οι οποίες τηρούν τα βιβλία τους στο αντίστοιχο ξένο νόμισμα και αποστέλλουν στην επιχείρηση οικονομικές καταστάσεις, τις οποίες πρέπει να μετατρέψει στο εγχώριο νόμισμα ούτως ώστε να τις ενσωματώσει. Ως εκμετάλλευση εξωτερικού θεωρείται μια θυγατρική, ή συγγενής ή ένα υποκατάστημα της επιχείρησης, το οποίο δραστηριοποιείται και εδρεύει σε άλλη χώρα από την επιχείρηση και καταρτίζει δικές του οικονομικές καταστάσεις, ενώ οι δραστηριότητές του θεωρούνται απλά μια προέκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Ως οικονομικές μονάδες εξωτερικού, χαρακτηρίζονται οι θυγατρικές, ή συγγενείς, ή οι κοινοπραξίες και τα υποκαταστήματα της επιχείρησης τα οποία διαφέρουν από τα αντίστοιχα που υπάγονται στις εκμεταλλεύσεις εξωτερικού, στο ότι λειτουργούν αυτόνομα, οι πηγές για τη δραστηριοποίησή τους προέρχονται κυρίως από αυτοχρηματοδότηση, συναλλάσσονται σε μικρό βαθμό με την εγχώρια επιχείρηση και γενικά δεν είναι εξαρτημένες από την εγχώρια επιχείρηση.

Μια απαίτηση ή μια υποχρέωση που δημιουργείται από συναλλαγή σε ξένο νόμισμα, καταχωρείται αρχικώς με την εφαρμογή στο ποσό του ξένου νομίσματος της ισοτιμίας μεταξύ του τηρούμενου και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, ενώ κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, η αποτίμηση γίνεται είτε στην τιμή κλεισίματος, δηλαδή στην τιμή του συναλλάγματος κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, για τα σε ξένο νόμισμα εκφρασμένα νομισματικά στοιχεία, δηλαδή για τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις, είτε στην τιμή

ισοτιμίας της ημερομηνίας της συναλλαγής, για τα σε ξένο νόμισμα μη νομισματικά στοιχεία που παρακολουθούνται στο ιστορικό κόστος, είτε στις ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκαν οι πραγματικές αξίες μη νομισματικών στοιχείων που παρακολουθούνται σε πραγματικές αξίες. Με τον όρο νομισματικά στοιχεία, εννοούμε χρήματα που κατέχονται και απαιτήσεις και υποχρεώσεις εισπρακτέες ή πληρωτέες σε καθορισμένα ή προσδιοριστέα χρηματικά ποσά, ενώ ως πραγματική αξία, ορίζουμε το ποσό για το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί ή μια υποχρέωση να διακανονιστεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με θέληση και γνώση σε μία αντικειμενική συναλλαγή.

5.3.2.Χειρισμός συναλλαγματικών διαφορών.

Όπως είδαμε και παραπάνω, από τη μετατροπή του ξένου νομίσματος στο τηρούμενο δημιουργούνται οι καλούμενες συναλλαγματικές διαφορές και συγκεκριμένα όταν μεταβάλλεται η τιμή συναλλάγματος, μεταξύ ημερομηνίας συναλλαγής και ημερομηνίας διακανονισμού ενός νομισματικού στοιχείου που προκύπτει από συναλλαγή σε ξένο νόμισμα. Όταν η συναλλαγή διακανονίζεται μέσα στη χρήση που πραγματοποιήθηκε, τότε η συναλλαγματική διαφορά καταχωρείται σε αυτή την χρήση, όταν όμως η συναλλαγή διακανονίζεται σε επόμενη ή επόμενες χρήσεις, τότε και η συναλλαγματική διαφορά, αφού καταχωρείται σε κάθε ενδιάμεση χρήση, υπολογίζεται βάση της μεταβολής στην τιμή συναλλάγματος κατά τη διάρκεια της κάθε χρήσης.

Το πρότυπο, παραθέτει δύο τρόπους χειρισμού των συναλλαγματικών διαφορών, έναν βασικό και έναν εναλλακτικό. Συγκεκριμένα, για τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά το διακανονισμό νομισματικών στοιχείων ή κατά την αποτίμηση στοιχείων της επιχείρησης σε διαφορετικές τιμές από εκείνες που είχαν αρχικώς καταχωρηθεί, ή είχαν εμφανισθεί σε προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις τότε καταχωρούνται στα έσοδα ή στα έξοδα της χρήσης στην οποία προκύπτουν. Όταν όμως δημιουργούνται από απαίτηση ή υποχρέωση μιας επιχείρησης από μια καθαρή επένδυση σε μια οικονομική μονάδα του εξωτερικού, ή προκύπτουν από μία υποχρέωση σε ξένο νόμισμα η οποία τηρείται ως αντιστάθμιση του κινδύνου της

καθαρής επένδυσης της επιχείρησης σε οικονομική μονάδα του εξωτερικού, τότε καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια και με τη διάθεση της επένδυσης στα αποτελέσματα χρήσης. Ειδικά για τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μια υποτίμηση ή διολίσθηση του νομίσματος, το Πρότυπο παρέχει μια εναλλακτική μέθοδο χειρισμού αυτών. Συγκεκριμένα, όταν ένα τέτοιο γεγονός(υποτίμησης ή διολίσθησης του νομίσματος), επιδρά στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου σε ξένο νόμισμα, τόσο ώστε να μην είναι εφικτός ο διακανονισμός της υποχρέωσης, οι συναλλαγματικές διαφορές που δημιουργούνται, καταχωρούνται στην λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου, εφόσον αυτή η αξία που θα προκύψει δε θα υπερβαίνει τη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους αντικαταστάσεως και της ανακτήσιμης αξίας του στοιχείου. Όταν όμως η επιχείρηση που αγοράζει ένα περιουσιακό στοιχείο, είναι σε θέση να διακανονίσει την σε ξένο νόμισμα υποχρέωση που θα προκύψει, τότε οι συναλλαγματικές διαφορές δεν συμπεριλαμβάνονται στην λογιστική αξία του στοιχείου. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η εναλλακτική μέθοδος χειρισμού των συναλλαγματικών διαφορών, είναι εξαιρετικά δύσκολο να χρησιμοποιηθεί στη χώρα μας και τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης, καθώς το Ευρώ είναι ένα σταθερό νόμισμα που δεν υφίσταται σοβαρές υποτιμήσεις.

5.4 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ, ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

Η σημαντικότερη διαφορά που παρατηρούμε από τα όσα αναπτύξαμε παραπάνω, εντοπίζεται στον επιβαλλόμενο από τα δύο πρότυπα χειρισμό των συναλλαγματικών διαφορών. Συγκεκριμένα, τα Ελληνικά Πρότυπα ορίζουν ότι οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από αποτίμηση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, καταχωρούνται σε λογαριασμό προβλέψεων και συγκεκριμένα στον 44.14. Προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές και στη συνέχεια ανάλογα με το είδος τους, δηλαδή αν είναι χρεωστικές ή πιστωτικές και ανάλογα με το αν προκύπτουν από βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

και υποχρεώσεις καταχωρούνται σε δευτεροβάθμιους του λογαριασμού 81 Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα, της χρήσης που αφορούν ή των επομένων χρήσεων. Επίσης, για τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από αποτίμηση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά παγίων στοιχείων, προβλέπεται η καταχώρησή τους στον λογαριασμό 16.15 Συναλλαγματικές διαφορές από πιστώσεις και δάνεια για κτήσεις παγίων στοιχείων και στη συνέχεια μεταφέρονται στους δευτεροβάθμιους του 81 Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα και του 44.14 Προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές, ανάλογα με το αν είναι χρεωστικές ή πιστωτικές. Σε αντίθεση με τα παραπάνω, τα Διεθνή Πρότυπα, επιβάλλουν την καταχώρηση των συναλλαγματικών διαφορών που προκύπτουν από αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων, στα έσοδα και έξοδα της χρήσης στην οποία προκύπτουν, ή στα ίδια κεφάλαια και μετά την διάθεση της επένδυσης στα αποτελέσματα χρήσης, όταν αυτές αφορούν απαιτήσεις και υποχρεώσεις μιας επιχείρησης από μια καθαρή επένδυση σε οικονομική μονάδα του εξωτερικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

6.1. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

Οι οικονομικές μονάδες, στην πολυσύνθετη προσπάθειά τους για την επίτευξη του αντικειμενικού τους σκοπού, δηλαδή την μεγιστοποίηση των κερδών τους, χορηγούν μακροπρόθεσμα δάνεια ή συμμετέχουν στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων αγοράζοντας μετοχές, ομολογίες, έντοκα γραμμάτια και διάφορους άλλους τίτλους που εκδίδουν άλλες επιχειρήσεις, ιδιωτικές και κρατικές, προκειμένου να αυξήσουν την καθαρή τους θέση. Όταν οι επενδύσεις σε αυτούς τους τίτλους, γίνονται με σκοπό την σύντομη χρονικά εκμετάλλευση και ρευστοποίησή τους, τότε αναφερόμαστε σε βραχυπρόθεσμες επενδύσεις και οι αντίστοιχοι τίτλοι καλούνται χρεόγραφα, ενώ όταν διατηρούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα, τότε αναφερόμαστε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε συμμετοχές ή τίτλους με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων. Πιο αναλυτικά, ως χρεόγραφο ορίζεται το έγγραφο, το οποίο περιέχει μια αξίωση για παροχή στον κομιστή του και για το οποίο η αγορά όπως το χρηματιστήριο αξιών, διαμορφώνει μια κυμαινόμενη μεταβιβάσιμη αξία, διαφορετική από την ονομαστική του αξία, δηλαδή αυτή που αναγράφεται πάνω σε αυτό, ενώ ο αγοραστής τους δεν προτίθεται να τα διατηρήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά σκοπεύει να τα μεταπωλήσει σύντομα με στόχο την πραγματοποίηση κέρδους. Ως χρεόγραφα, θεωρούνται οι μετοχές, κοινές και προνομιούχες που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες, οι ομολογίες που εκδίδονται είτε από εταιρείες είτε από το δημόσιο, τα έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, τα χρεόγραφα Repos κ.τ.λ., ενώ παρακολουθούνται στο Λογιστικό Σχέδιο στο Λογαριασμό 34 με τίτλο ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ και στους αντίστοιχους δευτεροβάθμιους. Συγκεκριμένα, στους λογαριασμούς 34.00-34.03 και 34.10-34.13, παρακολουθούνται οι μετοχές ανωνύμων εταιρειών, στους λογαριασμούς 34.05, 34.06, 34.15 και 34.16 οι ομολογίες, στον 34.08 τα Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, στον 34.91 τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, στους 34.07 και 34.17 τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, στον 34.92 τα τραπεζικά

ομόλογα, στους 34.04 και 34.14 οι μερισματοποδείξεις μετοχών εισπρακτέες και στον 34.90 τα χρεόγραφα Repos.

Ως συμμετοχή νοείται κάθε σύμβαση που αποδεικνύει το καθαρό δικαίωμα στα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης μετά την αφαίρεση των υποχρεώσεών της. Ως σύμμετοχές χαρακτηρίζονται οι μετοχές ανωνύμων εταιρειών, τα εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε. και οι εταιρικές μερίδες των άλλης νομικής μορφής εταιρειών όπως Ο.Ε. ή Ε.Ε., οι οποίες αποκτώνται από μία οικονομική μονάδα με σκοπό τη μακροχρόνια διατήρησή τους, έχουν δηλαδή τη μορφή πάγιας επένδυσης, η οποία θα τους εξασφαλίσει άσκηση επιρροής στην εκδότρια εταιρεία, ενώ μια επένδυση σε μετοχές Α.Ε., πέραν της μακροχρόνιας διάρκειάς της, για να χαρακτηριστεί ως συμμετοχή σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, όχι όμως και με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, θα πρέπει να υπερβαίνει το 10% του κεφαλαίου της εκδότριας εταιρείας, ειδάλως χαρακτηρίζεται ως χρεόγραφο. Αντίθετα, τα εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε. και οι εταιρικές μερίδες των άλλης νομικής μορφής εταιρειών, μπορούν να καταχωρηθούν μόνο στην κατηγορία των συμμετοχών, καθώς λόγω του ότι η μεταβίβασή τους καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη, η απόκτησή τους, συνεπάγεται την διαρκή κατοχή τους, είναι δηλαδή από τη φύση τους μια μορφή πάγιας επένδυσης και ο χαρακτηρισμός τους δεν εξαρτάται από το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εκδότριας εταιρείας.

Οι συμμετοχές, κατά τα Ελληνικά Πρότυπα, διακρίνονται περαιτέρω σε συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις. Ως συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις, χαρακτηρίζονται οι συμμετοχές σε επιχειρήσεις στις οποίες είτε υπάρχει άμεσα σχέση μητρικής προς θυγατρική, είτε είναι θυγατρικές της ίδιας μητρικής είτε είναι θυγατρικές θυγατρικών μεταξύ των οποίων υπάρχει ή όχι άμεσος σύνδεσμος, ενώ ως συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, χαρακτηρίζονται αυτές που δεν συνεπάγονται σχέση μητρικής προς θυγατρική. Ως μητρική θεωρείται η επιχείρηση που ελέγχει μία ή περισσότερες θυγατρικές, ενώ θυγατρική θεωρείται η επιχείρηση που ελέγχεται από μία άλλη επιχείρηση. Για να υπάρξει σχέση μητρικής προς θυγατρική, θα πρέπει η πρώτη(μητρική) ή να έχει την πλειοψηφία του

κεφαλαίου της άλλης(θυγατρικής), ή να έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της, ή να μπορεί να καθορίζει την πλειοψηφία των μελών της διοίκησης της θυγατρικής συμμετέχοντας στο εταιρικό της κεφάλαιο, ή τέλος, να ασκεί δεσπίζουσα επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση κατέχοντας το 20% του συνολικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της και παράλληλα να ελέγχει τη διοίκησή της.

Κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι συμμετοχές διακρίνονται, ανάλογα με το βαθμό επιρροής της επενδύουσας στην εκδότρια, σε συμμετοχές ιθύνουσών σε εξαρτημένες και συγγενείς. Ως ιθύνουσα, ή μητρική, ή κυρίαρχη, καλείται η εταιρία που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέσω άλλων εταιριών την πλειοψηφία των ψήφων μιας άλλης εταιρίας και έχει τη δυνατότητα να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοικήσεως αυτής. Ως εξαρτημένη, ή θυγατρική, ή ελεγχόμενη, καλείται η εταιρία που ελέγχεται από άλλη που χαρακτηρίζεται ως ιθύνουσα. Ως έλεγχος, εννοείται το δικαίωμα της μητρικής να κατευθύνει την οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της θυγατρικής, ούτως ώστε να αποκομίσει οφέλη από τις δραστηριότητές της. Για να θεωρηθεί μια επιχείρηση ως ελεγχόμενη ή θυγατρική μιας άλλης θα πρέπει να υπάρχει έλεγχος, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών του 50% και πλέον των δικαιωμάτων ψήφου, δικαίωμα κατεύθυνσης της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της επιχείρησης βάση καταστατικού ή συμβατικού όρου, δικαίωμα διορισμού ή παύσης της πλειονότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου και τέλος, δικαίωμα επηρεασμού της πλειοψηφίας στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου. Οι τρεις τελευταίες περιπτώσεις ισχύουν ακόμα και αν δεν κατέχεται το 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Τέλος, ως συγγενής, χαρακτηρίζεται η εταιρία στην οποία η ιθύνουσα ασκεί ουσιώδη επιρροή στις ψήφους, στην επιχειρηματική και οικονομική πολιτική αυτής και υπάρχει πρόθεση διατήρησης μακροπρόθεσμης επένδυσης σε αυτή. Ως ουσιώδεις επιρροή καλείται το δικαίωμα επιρροής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της εκδότριας, χωρίς όμως να ασκείται έλεγχος πάνω σε αυτές.

Οι συμμετοχές παρακολουθούνται στο Λογαριασμό 18 του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου με τίτλο Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και στους

~~δευτεροβάθμιους 18.00 Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και 18.01~~
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, με παραπέρα ανάλυση σε τριτοβάθμιους που
αφορούν τις μετοχές ανωνύμων εταιρειών, όπως οι 18.00.00-18.00.03 ή 18.01.00-
18.01.03, τις συμμετοχές σε λοιπές πλην Α.Ε. επιχειρήσεις εσωτερικού και
συγκεκριμένα οι 18.00.08-18.00.09 και 18.01.08-18.01.09 κ.τ.λ.

Οι τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων δεν είναι ούτε συμμετοχές ούτε
χρεόγραφα. Πρόκειται για τίτλους οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ένα ποσοστό
μικρότερο του 10% του κεφαλαίου της εκδότριας εταιρείας, αλλά δεν είναι
χρεόγραφα καθώς δεν μπορούν από τη φύση τους να διατεθούν ελεύθερα, π.χ. λόγω
κάποιας δέσμευσης. Τέτοιοι τίτλοι μπορεί να είναι οι ομολογίες, έντοκα γραμμάτια
Ελληνικού Δημοσίου, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, μετοχές ανωνύμων εταιρειών,
μερίδια Ε.Π.Ε. υπό την προϋπόθεση πάντα ότι δεν ξεπερνούν το 10% του συνολικού
κεφαλαίου της εκδότριας εταιρείας, ενώ στο Λογιστικό Σχέδιο παρακολουθούνται
στο Λογαριασμό 18 Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και
συγκεκριμένα στον δευτεροβάθμιο 18.15 Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων,
όπου γίνεται και ανάλογη ανάλυση τριτοβάθμιων.

6.2. Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

6.2.1. Βασικός κανόνας αποτίμησης.

Σύμφωνα με τα όσα προβλέπουν ο Νόμος 2190/1920 περί Α.Ε. και ο Κ.Β.Σ., οι
συμμετοχές και τα χρεόγραφα, καταχωρούνται αρχικώς στο κόστος κτήσης τους, το
οποίο δεν περιλαμβάνει τα ειδικά έξοδα κτήσης αυτών, όπως προμήθειες
χρηματιστών, τα οποία καταχωρούνται στα έξοδα και συγκεκριμένα στον
τριτοβάθμιο του Λογαριασμού 64 Διάφορα Έξοδα, 64.10.00 Προμήθειες και λοιπά
έξοδα αγοράς συμμετοχών και χρεογράφων. Ως αξία κτήσης, θεωρείται η αξία που
καταβάλλεται είτε στην εταιρεία κατά τη συγκρότηση του κεφαλαίου της, είτε για την
αγορά της συμμετοχής ή χρεογράφου, καθώς και η ονομαστική αξία της συμμετοχής
ή χρεογράφου, όταν αυτό δίνεται στην επιχείρηση χωρίς αντάλλαγμα, λόγω νόμιμης

αναπροσαρμογής των στοιχείων του ισολογισμού ή κεφαλαιοποίησης των αποθεματικών της εκδότριας εταιρείας. Στο τέλος της χρήσης, η αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων, γίνεται ως εξής:

Οι μετοχές, οι ομολογίες και τα λοιπά χρεόγραφα που είναι εισηγμένα στο χρηματιστήριο, καθώς και τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων και οι τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων, αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή, μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής, για όλες τις επιχειρήσεις εκτός από τις τράπεζες, όπου η αποτίμηση γίνεται στην συνολικά χαμηλότερη τιμή και όχι στην κατ' είδος, ενώ για τις μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές ανωνύμων εταιρειών και τις συμμετοχές σε επιχειρήσεις πλην Α.Ε., η αποτίμηση γίνεται είτε στην χαμηλότερη τιμή σύμφωνα με τον Νόμο 2190/1920, είτε στην τιμή κτήσης τους σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, προτείνονται δηλαδή δύο τρόποι από την εγχώρια Νομοθεσία. Για την τακτοποίηση αυτής της διαφοράς, το Υπουργείο Οικονομικών, αποφάσισε η αποτίμηση των συγκεκριμένων στοιχείων και η εμφάνισή τους στον ισολογισμό να γίνεται βάση των όσων ορίζει ο Νόμος 2190/1920 και παράλληλα να εμφανίζονται τα στοιχεία αυτά αποτιμημένα στην τιμή κτήσης τους, στο τηρούμενο βιβλίο απογραφών. Τέλος, τα χρεόγραφα και οι τίτλοι με χαρακτήρα προθεσμιακής κατάθεσης που δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο, όπως τα Έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, αποτιμώνται στην κατ' είδος παρούσα αξία τους την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού. Η παρούσα αξία προσδιορίζεται με βάση το ετήσιο επιτόκιο του κάθε χρεογράφου ή τίτλου.

Ως τρέχουσα τιμή, για τις μετοχές, τις ομολογίες και τα λοιπά χρεόγραφα, θεωρείται ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής τους αξίας κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσης, ο οποίος λαμβάνεται αντί της τελευταίας ημέρας της χρήσης, καθότι είναι πιο αντιπροσωπευτικός. Επίσης, για τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, ως τρέχουσα τιμή λαμβάνουμε τον μέσο όρο της καθαρής τιμής τους κατά τον τελευταίο μήνα της χρήσης. Δεδομένου ότι το αμοιβαίο κεφάλαιο είναι ένα σύνολο ενεργητικού που περιλαμβάνει διάφορα χρεόγραφα και μετρητά, τα οποία ανήκουν σε πολλά φυσικά και νομικά πρόσωπα, η καθαρή τιμή για μία ημέρα προκύπτει διαιρώντας το καθαρό

ενεργητικό του με τον αριθμό των μεριδίων του, ενώ για να υπολογίσουμε το μέσο όρο της καθαρής τιμής του που χρειαζόμαστε για την αποτίμηση, θα προσθέσουμε τις καθарές τιμές των εργάσιμων ημερών του χρηματιστηρίου και θα διαιρέσουμε το άθροισμα με το σύνολο των εργάσιμων ημερών. Τέλος, η τρέχουσα τιμή για μετοχές μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο, συμμετοχές σε επιχειρήσεις πλην Α.Ε. και τίτλους με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων, αντιστοιχεί στην εσωτερική λογιστική τους αξία, η οποία ισούται με το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση της λογιστικής καθαρής θέσης της εταιρείας, δηλαδή του αθροίσματος του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, των αποθεματικών, της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και της διαφοράς αναπροσαρμογής μείον το υπόλοιπο ζημιών σε νέο, με τον αριθμό των μετοχών της.

6.2.2. Μέθοδοι προσδιορισμού της τιμής κτήσης.

Μια επιχείρηση, προκειμένου να εφαρμόσει τον κανόνα της χαμηλότερης τιμής στις συμμετοχές ή τα χρεόγραφα της, οφείλει να γνωρίζει την τρέχουσα αξία και την τιμή κτήσης ώστε να κάνει την σύγκριση. Είδαμε προηγουμένως την έννοια και τους τρόπους υπολογισμού της τρέχουσας αξίας. Η επιχείρηση μπορεί να προσδιορίσει την τιμή κτήσης των συμμετοχών και χρεογράφων, χρησιμοποιώντας, μία από τις παρακάτω μεθόδους, οι οποίες είναι οι ίδιες μέθοδοι με αυτές που χρησιμοποιούμε για τον προσδιορισμό της αξίας κτήσης των αποθεμάτων και τις οποίες έχουμε αναλύσει στο τρίτο κεφάλαιο περί αποθεμάτων γι αυτό και κρίνουμε περιττή την εκ νέου ανάλυσή τους. Συγκεκριμένα, η επιχείρηση καλείται να επιλέξει μεταξύ της μεθόδου του μέσου σταθμικού κόστους, τη μέθοδο του κυκλοφοριακού μέσου όρου, τη μέθοδο F.I.F.O., τη μέθοδο L.I.F.O. και τη μέθοδο του εξατομικευμένου κόστους. Η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη από την βασική λογιστική αρχή της πάγιας εφαρμογής των μεθόδων αποτίμησης, να εφαρμόζει πάγια από χρήση σε χρήση την μέθοδο που θα επιλέξει και μόνο αν συντρέξει κάποιος πολύ σοβαρός λόγος μπορεί να την αλλάξει και να δηλώσει στο προσάρτημα των οικονομικών της καταστάσεων, τόσο την αλλαγή της μεθόδου, όσο και την επίδραση της αλλαγής αυτής στα αποτελέσματα χρήσης.

6.2.3.Χειρισμός της υποτίμησης από την αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων.

Στην περίπτωση όπου κατά τη σύγκριση, ως χαμηλότερη τιμή αποτίμησης επιλεγεί η τρέχουσα τιμή, καθώς είναι μεγαλύτερη από την τιμή κτήσης, τότε δημιουργείται υποτίμηση της αξίας των συμμετοχών και χρεογράφων. Για την αντιμετώπιση αυτής της υποτίμησης, ο νόμος 2190/1920 προβλέπει την καταχώρηση της διαφοράς στην χρέωση του λογαριασμού 68.01 Προβλέψεις για υποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων, σε πίστωση των αντίστοιχων αντίθετων λογαριασμών προβλέψεων, όπως 18.00.99, 18.01.99 ή 34.99. Στο τέλος της επόμενης χρήσης, κατά την εφαρμογή της χαμηλότερης τιμής, αν προκύψει εκ νέου υποτίμηση με την επιλογή της τρέχουσας τιμής ως τιμή αποτίμησης, οι προβλέψεις θα αναπροσαρμοστούν και θα σχηματιστεί συμπληρωματική πρόβλεψη για το επιπλέον ποσό με χρέωση του 68.01 και πίστωση των αντίθετων λογαριασμών, ή θα χρεωθούν οι λογαριασμοί αυτοί σε πίστωση του 84.00 Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων, στην περίπτωση όπου μειωθεί ή υπερκαλυφθεί το ποσό της υποτίμησης. Τα ποσά των προβλέψεων που αφορούν υποτίμηση των μετοχών Α.Ε. που δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο και συμμετοχών σε επιχειρήσεις πλην Α.Ε., καθώς και μετοχών και ομολογιών εισηγμένων στο χρηματιστήριο δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα.

6.3.Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

6.3.1.Αποτίμηση Συμμετοχών

Οι συμμετοχές, όπως αναφέραμε και στην εισαγωγή του κεφαλαίου, κατατάσσονται στις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις των επιχειρήσεων. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για τον σκοπό της αποτίμησης, διακρίνουν τις συμμετοχές ανάλογα με το είδος τους. Συγκεκριμένα:

Α) Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές ιθύνουσων εταιριών σε θυγατρικές εταιρίες, όπως οι μετοχές εισηγμένες και μη στο χρηματιστήριο εταιριών εσωτερικού ή εξωτερικού, καταχωρούνται αρχικώς στο κόστος κτήσης τους το οποίο περιλαμβάνει και τα ειδικά έξοδα κτήσης τους, ενώ στη συνέχεια για την αποτίμησή τους λαμβάνεται υπόψη τον αν η επενδύουσα συντάσσει ή όχι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Έτσι, σε ενοποιημένες καταστάσεις η ενοποίηση γίνεται ολικά, η αξία της συμμετοχής απαλείφεται με τα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής και εμφανίζεται μόνο υπεραξία που προέκυψε από την αγορά. Στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής, οι επενδύσεις σε συμμετοχές αποτιμώνται είτε στο κόστος κτήσης, είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία, η αξία της συμμετοχής αφού καταχωρηθεί στο κόστος κτήσης στο τέλος της χρήσης, αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τα μερίσματα που θα λάβει ο επενδυτής από τη συμμετοχή και έτσι, αν ο επενδυτής λάβει κέρδη, η λογιστική αξία της συμμετοχής θα εμφανιστεί μειωμένη αναλόγως, ενώ αν υπάρχουν ζημιές, θα εμφανιστεί στον ισολογισμό αυξημένη με το αντίστοιχο ποσό, είτε ως χρηματοοικονομικό στοιχείο που ανήκει στην κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση δηλαδή ως χρηματοπιστωτικό μέσο, την έννοια και τον τρόπο αποτίμησης των οποίων εξετάζουμε σε επόμενη παράγραφο.

Β) Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις.

Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις, καταχωρούνται αρχικώς στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια ισχύουν περίπου τα όσα αναφέραμε για τις θυγατρικές. Αν ο επενδυτής εκδίδει ενοποιημένες καταστάσεις, δηλαδή διαθέτει συμμετοχές σε θυγατρικές, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται είτε με την μέθοδο της καθαρής θέσης, είτε με τη μέθοδο του κόστους κτήσης, κατά την οποία η επένδυση απεικονίζεται στο κόστος κτήσης. Στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις του επενδυτή, οι συμμετοχές σε συγγενείς εμφανίζονται είτε στο κόστος με τη μέθοδο του κόστους κτήσης, είτε με την μέθοδο της καθαρής θέσης, είτε ως διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό στοιχείο. Αν ο επενδυτής δεν εκδίδει ενοποιημένες καταστάσεις, η συμμετοχή μπορεί να εμφανιστεί είτε με τη μέθοδο του κόστους, είτε

με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, είτε ως διαθέσιμο προς πώληση στοιχείο, είτε τέλος ως κατεχόμενο για εμπορικούς σκοπούς

Β) Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις.

Πρόκειται για επενδύσεις οι οποίες δεν εξασφαλίζουν έλεγχο ή ουσιώδη επιρροή της επενδύτριας στην εκδότρια. Η αρχική τους καταχώρηση γίνεται στο κόστος κτήσης τους, το οποίο περιλαμβάνει και τα ειδικά έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτησή τους, ενώ για την αποτίμησή τους, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κατατάσσουν τις συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, πλην θυγατρικών και συγγενών, σε δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων που υπάγονται στα χρηματοπιστωτικά μέσα, τις εξής:

-ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία. Στην κατηγορία των χρηματοπιστωτικών μέσων με τίτλο *διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία* περιλαμβάνονται συμμετοχές, τις οποίες η επιχείρηση που τις κατέχει, έχει μεν τη δυνατότητα να τις διαθέσει καθώς η ρευστοποίησή τους είναι εύκολη, δεν έχει όμως την πρόθεση. Η αποτίμησή τους γίνεται στην πραγματική ή τρέχουσα αξία τους, η οποία αντιστοιχεί στη χρηματιστηριακή τους αξία, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και αν δεν είναι εισηγμένοι αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους υποκείμενοι σε απομείωση, αν υπάρχει τέτοια ένδειξη.

-ως κατεχόμενους για εμπορικούς σκοπούς, υπό την έννοια ότι αποκτήθηκε με σκοπό την απόκτηση κέρδους από βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην τιμή της και αποτιμώνται στην πραγματική τους αξία η οποία αντιστοιχεί στην χρηματιστηριακή τους αξία σε μια ενεργό αγορά. Αν δεν υπάρχει χρηματιστηριακή αξία, ή δεν μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα, τότε η αποτίμησή τους γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αν έχουν καθορισμένη λήξη, βάση της οποίας, πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο με το οποίο αν προεξοφληθούν όλες οι ταμιακές εισπράξεις που αναμένονται να εισρεύσουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής του περιουσιακού στοιχείου, η παρούσα αξία που θα προκύψει ισούται με την αρχική λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και δίνεται από τον τύπο: $t = (C \cdot I) / T + (C - T) / n \cdot T$, όπου t = πραγματικό επιτόκιο, C = ονομαστική αξία,

I =επιτόκιο, T =τιμή έκδοσης και n =χρονική διάρκεια. Αν δεν έχουν καθορισμένη λήξη αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους, ενώ στο τέλος της χρήσης υπόκεινται σε απομείωση και σχηματίζονται ανάλογες προβλέψεις. Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την αποτίμησή τους, δηλαδή το κέρδος ή η ζημιά, καταχωρείται κατ' επιλογήν είτε στα αποτελέσματα χρήσεως, είτε στην καθαρή θέση.

6.3.2. Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κατατάσσουν τους τίτλους με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων στα χρηματοπιστωτικά μέσα και συγκεκριμένα στις κατεχόμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, υπό την έννοια ότι πρόκειται για επενδύσεις με καθορισμένη λήξη, τις οποίες η επιχείρηση έχει την πρόθεση και την οικονομική δυνατότητα να τις χρηματοδοτεί και να τις κρατήσει ως τη λήξη, αλλά και στα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, τα οποία η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα αλλά όχι και την πρόθεση να τα διαθέσει. Οι τίτλοι αυτοί, καταχωρούνται αρχικώς στο κόστος κτήσης τους το οποίο περιλαμβάνει και τα ειδικά έξοδα κτήσης τους, ενώ μεταγενέστερα αποτιμώνται ανάλογα με την κατηγορία κατάταξής τους ως εξής:

- 1) Όταν κατατάσσονται στις κατεχόμενες ως τη λήξη επενδύσεις, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου,
- 2) Όταν κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, αποτιμώνται στην πραγματική τους αξία, και αν αυτό δεν είναι εφικτό στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου όταν έχουν καθορισμένη λήξη ή στο κόστος όταν δεν έχουν καθορισμένη λήξη.

6.3.3. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, κατατάσσουν τα χρεόγραφα σε μια ευρύτερη κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που υπάγεται στα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς, υπό την έννοια ότι αποκτώνται από τις οικονομικές μονάδες για την πραγματοποίηση κέρδους από βραχύχρονες διακυμάνσεις στις τιμές τους. Κατά το πρότυπο, τα χρεόγραφα

καταχωρούνται αρχικώς στο κόστος κτήσης τους, το οποίο περιλαμβάνει και τα ειδικά έξοδα που γίνονται για την απόκτησή τους, ενώ στην ημερομηνία ισολογισμού, αποτιμώνται στην πραγματική τους αξία η οποία δεν περιλαμβάνει κάποια έκπτωση από έξοδα συναλλαγής που μπορεί να πραγματοποιηθούν για την πώληση και γενικότερα για τη διάθεσή τους ενώ δεν περιλαμβάνει και τα ειδικά έξοδα που έγιναν για την απόκτησή τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ως πραγματική αξία λαμβάνεται η χρηματιστηριακή αξία των χρεογράφων, εφόσον φυσικά είναι ενταγμένα στο χρηματιστήριο αξιών, ειδάλως, ως πραγματική αξία λαμβάνεται η αξία στην οποία ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί μεταξύ δυο μερών που ενεργούν με επίγνωση και με τη θέλησή τους σε μία αντικειμενική συναλλαγή. Τα αποτελέσματα που προκύπτει από την αποτίμηση των χρεογράφων κατά το τέλος της χρήσης, δηλαδή το κέρδος ή η ζημιά, καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης που πραγματοποιήθηκε.

6.4.ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ.

Από τα όσα αναπτύξαμε παραπάνω, προκύπτει το συμπέρασμα ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων, με βάση τις δύο νομοθεσίες. Έτσι, ενώ οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες και μη επιχειρήσεις αποτιμώνται κατά την Ελληνική νομοθεσία στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας αξίας, κατά τα Διεθνή Πρότυπα, οι μεν συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και υπό προϋποθέσεις είτε στην πραγματική τους αξία είτε στο κόστος κτήσης τους, οι δε συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, αποτιμώνται ή στην πραγματική τους αξία ή στο αναπόσβεστο κόστος κτήσης τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Επίσης, ενώ τα χρεόγραφα, κατά τα ισχύοντα στη χώρα μας αποτιμώνται με τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής, εκτός από αυτά που δεν είναι εισηγμένα στο χρηματιστήριο και αποτιμώνται στην παρούσα αξία τους, με βάση τα Δ.Λ.Π. η αποτίμησή τους γίνεται στην τρέχουσα αξία τους η οποία αντιστοιχεί στην πραγματική τους αξία. Μια άλλη

σημαντική διαφορά παρατηρείται στο χειρισμό των εξόδων που πραγματοποιούνται για την απόκτηση συμμετοχών και χρεογράφων, όπου ενώ με βάση τα Ελληνικά πρότυπα καταχωρούνται στα έξοδα και συγκεκριμένα στον Λογαριασμό 64 Διάφορα έξοδα και περαιτέρω στον 64.10.00 Προμήθειες και λοιπά έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων, με βάση τα Δ.Λ.Π., περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης αυτών. Τέλος, διαφορά συναντάμε και στον τρόπο κατάταξης των μετοχών, αφού βάση της ισχύουσας νομοθεσίας για να χαρακτηριστούν ως συμμετοχές πρέπει να υπερβαίνουν το 10% του κεφαλαίου της εκδότριας εταιρείας, κάτι που δεν προβλέπεται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

7.1.Εισαγωγικά

Στο παρών κεφάλαιο παραθέτουμε δύο παραδείγματα αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων, ούτως ώστε τα όσα αναφέραμε ως τώρα να γίνουν πιο κατανοητά. Συγκεκριμένα, αναλύουμε τα περιουσιακά στοιχεία και τον τρόπο με τον οποίο αυτά αποτιμήθηκαν, των εισηγμένων στο Ελληνικό Χρηματιστήριο εταιρειών, Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. και MOTOR OIL Hellas, με βάση τα αντίστοιχα ετήσια δελτία τους, τα οποία περιέχουν τους αντίστοιχους ισολογισμούς και προσαρτήματά τους. Τα δελτία αυτά, αφορούν τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων αυτών κατά το οικονομικό έτος 2004, οπότε και γίνεται παρουσίαση των περιουσιακών τους στοιχείων τόσο με τα Ελληνικά όσο και με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Οι εταιρείες αυτές καθώς και το σύνολο των εταιρειών που βάση νόμου είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, από 01-01-2005, παρουσιάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του συγκεκριμένου οικονομικού έτους, κάνοντας χρήση μόνο αυτών, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα Ελληνικά Πρότυπα τείνουν να καταργηθούν. Παρακάτω, παρουσιάζουμε τα περιουσιακά στοιχεία των δύο μητρικών εταιρειών όπως αυτά εμφανίζονται στους αντίστοιχους ισολογισμούς που συντάχθηκαν βάση Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων, ενώ κάνουμε και μία αναλυτική σύγκριση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, του τρόπου αποτίμησής τους και τέλος, των επιδράσεων των τυχόν διαφορών στην καθαρή θέση και στα καθαρά κέρδη, εφόσον είναι επιβεβλημένη από την χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων λόγω της μετάβασης, η συμφωνία των βασικών αυτών μεγεθών των εταιρειών.

7.2.ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΑΙΣΙΟ Α.Ε.Β.Ε.

7.2.1.Πληροφοριακά στοιχεία για την Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε.

Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες εταιρείες εμπορίας ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών γραφείου στη χώρα μας, η οποία εδρεύει στο δήμο Μεταμόρφωση Αττικής. Η Πλαίσιο ξεκίνησε τις δραστηριότητές της το 1969 ως ατομική εμπορική επιχείρηση πώλησης ειδών σχεδίου και χαρτοπωλείου, ενώ το 1979 μετατράπηκε σε ανώνυμο εταιρεία με την επωνυμία Πλαίσιο Α.Ε. Το 1988 δημιουργήθηκε η εταιρεία Πλαίσιο Α.Ε.Ε. η οποία διεύρυνε τις δραστηριότητές της στην εμπορία αναλωσίμων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, το 1999 εισήχθη στο χρηματιστήριο για να πάρει την τελική της μορφή ως ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε. το 2000. Αντικείμενο εργασιών της εταιρείας αποτελεί η εμπορία προϊόντων πληροφορικής, όπως η συναρμολόγηση-πώληση ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και η εμπορία ειδών γραφείου όπως αναλώσιμα, χαρτικά, γραφεία, καρέκλες, η εμπορία κινητών και η συναρμολόγηση και εμπορία σταθερών τηλεφώνων, η εμπορία ειδών σχεδίου και ζωγραφικής, ενώ τέλος, η εταιρεία παρέχει υπηρεσίες επισκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επομένως η εταιρεία δραστηριοποιείται τόσο στον κλάδο της Πληροφορικής στον οποίο κατέχει ηγετική θέση και των Τηλεπικοινωνιών, όσο και στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο ειδών γραφείου στον οποίο επίσης κατέχει ηγετική θέση. Οι δραστηριότητές της αφορούν την Ελληνική αγορά και από το 2005 και έπειτα και την Βουλγαρική μέσω της θυγατρικής της PLAISIO COMPUTERS JSC με έδρα τη Σόφια Βουλγαρίας. Η εταιρεία συμμετέχει στο κεφάλαιο των συγγενών επιχειρήσεων Πλαίσιο ακινήτων Α.Ε. με αντικείμενο την ανάπτυξη και την διαχείριση ακινήτων, Ελνούς Α.Ε. με αντικείμενο την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών και Plaisio Estate JSC με αντικείμενο την ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων και έδρα την Βουλγαρία, ενώ το ποσοστό συμμετοχής είναι 20%, 24% και 20% αντίστοιχα. Επίσης, διαθέτει μετοχές των μη εισηγμένων εταιρειών *Τεχνόπολη-Ακρόπολη Α.Ε.* και *Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης Α.Ε.* Κατά το 2004 συνέταξε για πρώτη φορά ενοποιημένες (και μόνο) οικονομικές καταστάσεις με τη χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για τη χρήση 2003, ενώ το 2005 εξέδωσε ατομικές οικονομικές καταστάσεις(και ενοποιημένες) με τη χρήση τόσο των Ελληνικών όσο, και των Διεθνών Προτύπων για το οικονομικό έτος 2004 στις οποίες παρουσίασε

διαφορές στην αποτίμηση των περιουσιακών της στοιχείων, τις οποίες και αναλύουμε στη συνέχεια.

7.2.2.Αποτίμηση των ενσώματων παγίων.

Σύμφωνα με τον ισολογισμό που συντάχθηκε με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, η εταιρεία εμφανίζει στο πάγιο ενεργητικό της ενσώματες ακινητοποιήσεις συνολικής αναπόσβεστης αξίας 10.477.275,64. Το ποσό αυτό προκύπτει από την αφαίρεση της αξίας κτήσης των ενσώματων ακινητοποιήσεων που αντιστοιχεί σε αξία 19.596.520,14 και των συνολικών αποσβέσεων που είναι ίσες με 9.119.244,50. Οι αποσβέσεις χρήσεως είναι ίσες με 2.346.211,03. Αναλυτικά τα ποσά αυτά κατανομούνται ως εξής:

Κατηγορία Παγίου	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις έως 31/12/03	Αποσβέσεις Χρήσεως	Αναπόσβεστη αξία
1.Γήπεδα-Οικόπεδα	2.573.408,99	0,00	0,00	2.573.408,99
2.Κτίρια και τεχνικά έργα	10.666.373,84	4.394.909,67	1.262.228,20	5.009.235,97
3.Μεταφορικά μέσα	259.728,96	190.837,71	18.669,58	50.221,67
4.Επιπλακαλιτσός εξοπλισμός	5.695.517,23	2.187.286,09	1.065.313,25	2.442.917,89
5.Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	401.491,12	0,00	0,00	401.491,12
Συνολική αξία:	19.596.520,14	6.773.033,47	2.346.211,03	10.477.275,64

Σύμφωνα με το προσάρτημα, η αποτίμηση των παραπάνω παγίων στοιχείων έγινε στην αξία της τιμής κτήσης, η οποία είναι προσαυξημένη με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων και μειωμένη με τις προβλεπόμενες αποσβέσεις, οι οποίες υπολογίστηκαν με τη χρήση της μεθόδου της σταθερής απόσβεσης, κατά την οποία οι αποσβέσεις υπολογίζονται βάση του τύπου $a=C*r$, όπου a είναι η απόσβεση, C είναι

η αξία κτήσης και είναι ο συντελεστής απόσβεσης, το ποσοστό του οποίου για κάθε κατηγορία παγίου, προσδιορίζεται από τη φορολογική νομοθεσία. Επίσης, τα γήπεδα-οικόπεδα και τα κτίρια, καθώς και οι σωρευμένες αποσβέσεις τους, εμφανίζονται στην αναπροσαρμοσμένη τους αξία βάση των διατάξεων του νόμου 2065/92 που υποχρεωτικά εφαρμόζει η εταιρεία ανά τετραετία και έχει ως συνέπεια την αύξηση της αξίας κτήσης των γηπέδων και κτιρίων κατά 340.901,02 ευρώ και την αύξηση των αποσβέσεων των κτιρίων κατά 209.417,95 ευρώ. Εξάλλου, όπως άλλωστε έχουμε ήδη αναφέρει στο κεφάλαιο περί αποτίμησης παγίων, η αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων δεν προβλέπεται από την Ελληνική νομοθεσία παρά μόνο όταν το επιβάλλει σχετικός νόμος. Η διαφορά αναπροσαρμογής που δημιουργήθηκε, καταχωρήθηκε στον λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων *Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων*, ποσού 131.483,07 ευρώ, ενώ οι αποσβέσεις χρήσεως των κτιρίων, είναι αυξημένες κατά 8.238,75 λόγω της αναπροσαρμογής.

Βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, η εταιρεία εμφανίζει στον ισολογισμό της, ενσώματα πάγια συνολικής αναπόσβεστης αξίας 14.932.000,00 ποσό το οποίο σύμφωνα με το αντίστοιχο προσάρτημα κατανέμεται ως εξής:

Κατηγορία Παγίου	Αξία Κτήσης	Αποσβέσεις έως 31/12/03	Αποσβέσεις χρήσεως	Αναπόσβεστη αξία
1.Γήπεδα Οικόπεδα Κτίρια	13.210.000,00	1.426.000,00	1.079.000,00	10.705.000,00
5.Έπιπλα λοιπός εξοπλισμός	7.295.000,00	1.338.000,00	2.219.000,00	3.739.000,00
6.Πάγια υπό εκτέλεση	488.000,00	0,00	0,00	488.000,00
Συνολική αξία:	20.993.000,00	2.763.000,00	3.298.000,00	14.932.000,00

Από το προσάρτημα πληροφορούμαστε ότι η εταιρεία, αποτίμησε τα πάγια της στο κόστος κτήσης τους, αφού πρώτα αφαίρεσε τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις προβλέψεις για απομείωση της αξίας τους. Στον ισολογισμό δεν περιλαμβάνονται

πάγια τα οποία έχουν αποσβεσθεί πλήρως, ενώ οι αποσβέσεις για τα κτίρια και τα έπιπλα και μόνο για αυτά, καθώς δεν λογίζονται αποσβέσεις για τα γήπεδα και τα υπό εκτέλεση πάγια, έγιναν με τη χρήση της μεθόδου της σταθερής απόσβεσης, κατά την οποία η απόσβεση δίνεται από τον τύπο $a = AA / n$, όπου AA είναι η αποσβεστέα αξία και n η υπολογιζόμενη από την εταιρεία ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου. Επίσης, η εταιρεία προέβη σε επανεκτίμηση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής κυρίως των κτιρίων της, από 50 σε 30 έτη, με αποτέλεσμα να προκύψουν πρόσθετες αποσβέσεις ύψους 1.000.000,00 περίπου ευρώ. Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε, ότι η εταιρεία διέγραψε μέσα στη χρήση έπιπλα και εξοπλισμό αναπόσβεστης αξίας 940.000,00 ευρώ, τα οποία δεν χρησιμοποιούσε, υπό τη μορφή της ολοσχερούς απόσβεσης, ενώ η αναπροσαρμογή της αξίας των γηπέδων και κτιρίων που εφαρμόστηκε βάση της ισχύουσας νομοθεσίας, δεν προβλέπεται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Παρατηρούμε ότι παρότι η μέθοδος αποτίμησης είναι ίδια, υπάρχει μία διαφορά συνολικού ποσού 4.454.000,00 στην αναπόσβεστη αξία και μια διαφορά 951.788,97 στις αποσβέσεις χρήσεως των παγίων, η οποία προφανώς οφείλεται στο γεγονός του υπολογισμού των αποσβέσεων πάνω σε διαφορετική βάση, αφού σύμφωνα με τα Ελληνικά Πρότυπα κριτήριο για τον υπολογισμό τους όταν γίνεται χρήση της σταθερής μεθόδου είναι οι συντελεστές που ορίζει η φορολογική νομοθεσία, ενώ κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, όταν γίνεται χρήση της σταθερής μεθόδου το ποσό της απόσβεσης εξαρτάται από την εκτιμώμενη από την επιχείρηση ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου. Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε και την διαγραφή ενός μέρους των παγίων αξίας 940.000,00 ευρώ στην οποία προχώρησε η εταιρεία κατά την σύνταξη του ισολογισμού με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

7.2.3. Αποτίμηση των αποθεμάτων.

Σύμφωνα με τον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση της ισχύουσας νομοθεσίας, η εταιρεία Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε., εμφανίζει στο κυκλοφορούν ενεργητικό της για την χρήση 2004, αποθέματα συνολικής αξίας 36.891.991,72. Το ποσό αυτό αναλύεται σε επιμέρους αξίες ως εξής:

1.Εμπορεύματα	34.575.326,00
2.Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	12.855,16
3.Πρώτες και βοηθητικές ύλες	84.325,46
4.Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	2.219.485,10
Σύνολο Αποθεμάτων:	36.891.991,72

Το προσάρτημα μας πληροφορεί ότι τα αποθέματα αποτιμήθηκαν στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή, μεταξύ της τιμής κτήσης και της κατά το τέλος της χρήσης τρέχουσας τιμής αγοράς τους, ενώ για τον προσδιορισμό της τιμής κτήσης, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του μέσου σταθμικού όρου, η οποία ακολουθείται πάγια λόγω της αρχής της συνέπειας.

Σύμφωνα με τον ισολογισμό της Πλαίσιο, που συντάχθηκε βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, η εταιρεία εμφανίζει αποθέματα αξίας 36.891.000,00. Από το αντίστοιχο προσάρτημα πληροφορούμαστε τον καταμερισμό της αξίας αυτής και την μέθοδο αποτίμησής τους. Συγκεκριμένα:

1.Εμπορεύματα	34.575.000,00
2.Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	13.000,00
3.Πρώτες και βοηθητικές ύλες	84.000,00
4.Προκαταβολές για αγορά εμπορευμάτων	2.220.000,00
Σύνολο Αποθεμάτων:	36.892.000,00

Στο σημείο αυτό να τονίσουμε ότι τα ποσά που εμφανίζονται στον ισολογισμό και το προσάρτημα είναι στρογγυλοποιημένα. Τα αποθέματα αποτιμήθηκαν στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, δηλαδή της αξίας στην οποία θα μπορούσαν να πωληθούν από την επιχείρηση κατά

την ημερομηνία της απογραφής μειωμένη με τα πιθανά έξοδα πώλησης, ενώ για τον προσδιορισμό της τιμής κτήσης χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του μέσου σταθμικού όρου.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, διαπιστώνουμε ότι δεν παρουσιάζεται διαφορά στην αποτίμηση των αποθεμάτων της Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. από τη χρήση των Ελληνικών και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, καθώς η εταιρεία αποτιμά τα αποθέματα στην τιμή κτήσης και χρησιμοποιεί την μέθοδο του μέσου σταθμικού όρου για τον προσδιορισμό της αξίας του κόστους κτήσης τόσο με τα Ελληνικά όσο και με τα Διεθνή Πρότυπα.

7.2.4.Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

7.2.4.1.Αποτίμηση των απαιτήσεων.

Κάνοντας χρήση των Ελληνικών Προτύπων, η εταιρεία εμφανίζει στον ισολογισμό της και συγκεκριμένα στο κυκλοφορούν ενεργητικό, βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις συνολικής αξίας 26.756.519,98, καθώς και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις οι οποίες εμφανίζονται στο πάγιο ενεργητικό, ύψους 438.753,76. Αναλυτικά:

Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
1.Πελάτες	13.772.541,30	12.901.438,82
Μείον Προβλέψεις	871.102,48	
2.Επιταγές εισπρακτέες		3.530.886,36
3.ΕπισφαλείςΕπίδικοιπελάτες	294.672,64	0,00
Μείον Προβλέψεις	294.672,64	
4.Χρεώστες διάφοροι	3.899.285,10	10.248.543,04
4.α Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις διακανονισμών μέσω πιστωτικών	6.349.257,94	
5.Λογαριασμοί διαχείρισεως προ- καταβολών και πιστώσεων		75.651,76
Συνολική αξία		26.756.519,98

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
1.Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	461.549,76	
1.α Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις διακανονισμών μέσω πιστωτικών καρτών	521.240,32	986.790,08

Η επιχείρηση αποτίμησε και καταχώρησε στον ισολογισμό, τις ασφαλούς είσπραξης απαιτήσεις στο συνολικό τους ποσό, ενώ προχώρησε στην εξ' ολοκλήρου απόσβεση των ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων. Επίσης, αποτίμησε τις επισφαλούς είσπραξης απαιτήσεις στο ποσό που πιθανολογείται ότι θα εισπραχθεί ενώ για το υπόλοιπο προχώρησε στον σχηματισμό προβλέψεων βάση του νόμου 3323/1955 κατά τον οποίο σχηματίζεται πρόβλεψη για την απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων ποσοστού 0,5% επί των καθαρών πωλήσεων χρήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού προβλέψεων μετά το άθροισμά τους με τις προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων δεν υπερβαίνει το 35% του συνολικού χρεωστικού υπολοίπου των πελατών μετά την αφαίρεση των προκαταβολών τους και των απαιτήσεων που ενσωματώνονται σε γραμμάτια ή επιταγές. Οι προβλέψεις της εταιρείας για την απόσβεση επισφαλών πελατών-χρεωστών φθάνουν σε αξία το ποσό των 1.165.775,12 ευρώ, έναντι 953.217,86 που ήταν το προηγούμενο έτος. Μέσα στη χρήση δηλαδή, σχηματίστηκαν προβλέψεις ύψους 212.557,26 ευρώ.

Σε ότι αφορά τις απαιτήσεις που εμφανίζονται στον ισολογισμό που συνέταξε η εταιρεία με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αντιστοιχούν σε αξία 23.874.000,00 η οποία κατανέμεται ως εξής:

Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
1.Απαιτήσεις από Πελάτες-πιστωτικές κάρτες		21.036.000,00
2.Επιταγές ή γραμμάτια εισπρακτέα		3.410.000,00
3.Λοιπές απαιτήσεις		332.000,00
Μείον Προβλέψεις Επισφαλών Απαιτήσεων	904.000,00	
Σύνολο		23.874.000,00

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Αναπόσβεστη αξία
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού	461.000,00

Η αποτίμηση των παραπάνω απαιτήσεων έγινε στην ονομαστική τους αξία ενώ για τις επισφαλείς απαιτήσεις σχηματίστηκε αντίστοιχη πρόβλεψη, βάση της μεθόδου εκτιμήσεως του εισπρακτέου από τις απαιτήσεις ποσού, κατά την οποία ο υπολογισμός της πρόβλεψης δεν στηρίζεται σε ένα ποσοστό όπως είδαμε παραπάνω, αλλά στην ανάλυση των υπολοίπων όλων των απαιτήσεων και στη λογική ότι όσο πιο ηλικιωμένη είναι μια απαίτηση, τόσο μεγαλύτερη επισφάλεια περικλείει. Οι προβλέψεις για την απόσβεση επισφαλών πελατών-χρεωστών, αγγίζουν τις 904.000,00 ευρώ, έναντι 953.000,00 που ήταν το έτος 2003, δηλαδή εμφανίζονται λιγότερες κατά 49.000,00 ευρώ.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν έξοδα επόμενης χρήσης αξίας 85.000 ευρώ τα οποία προφανώς η εταιρεία θεωρεί απαίτηση, ενώ στον αντίστοιχο ισολογισμό που συντάχθηκε βάση Ε.Λ.Π. καταχωρούνται στους μεταβατικούς λογαριασμούς Ενεργητικού, βάση της αρχής του διαχωρισμού των χρήσεων.

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μια διαφορά στην αναπόσβεστη αξία των απαιτήσεων ύψους 3.214.519,98 και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, τόσο των συνολικών όσο και των προβλέψεων χρήσεως ύψους 261.775,00 ευρώ, η οποία προφανώς οφείλεται στον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των προβλέψεων, μιας και η μέθοδος αποτίμησης είναι ίδια..

7.2.4.2.Αποτίμηση των υποχρεώσεων.

Η εταιρεία Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε., εφαρμόζοντας την Ελληνική νομοθεσία εμφανίζει στον αντίστοιχο ισολογισμό της υποχρεώσεις συνολικής αξίας 50.490.508,56.

Αναλυτικά:

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ποσά κλειόμενης χρήσης
1. Προμηθευτές	6.463.540,91
2. Γραμμάτια πληρωτέα	1.802.590,96
2.α. Επιταγές πληρωτέες	21.945.207,03
3. Προκαταβολές πελατών	989.978,67
4. Υποχρεώσεις από Φόρους- Τέλη	9.348.712,58
5. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	843.449,00
6. Μερίσματα πληρωτέα	5.961.600,00
7. Πιστωτές διάφοροι	2.725.741,34
Συνολική αξία:	50.080.820,49

Οι υποχρεώσεις αυτές αποτιμήθηκαν στην αναπόσβεστη τους αξία.

Κατά την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, η εταιρεία εμφανίζει υποχρεώσεις συνολικής αξίας 41.712.000,00. Το ποσό αυτό κατανέμεται ως εξής:

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ποσά κλειόμενης χρήσης
1. Προμηθευτές	30.348.000,00
2. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις leasing	272.000,00
3. Πιστωτές διάφοροι	2.732.000,00
4. Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικά ταμεία	843.000,00
5. Προκαταβολές πελατών	990.000,00
6. Έσοδα επόμενης χρήσης	258.000,00
7. Υποχρεώσεις από φόρους	5.597.000,00
8. Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	672.000,00
Συνολική αξία:	41.712.000,00

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ποσά κλειόμενης χρήσης
1.Υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	218.000,00
2.Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	540.000,00
3.Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	937.000,00
4.Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.000,00
Συνολική αξία:	1.699.000,00

Η αποτίμησή τους έγινε στο αναπόσβεστο υπόλοιπό τους, ενώ παρατηρούμε ότι υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση τόσο του περιεχομένου όσο και των ποσών που εμφανίζει η εταιρεία στις υποχρεώσεις της μεταξύ των δύο ισολογισμών. Σε ότι αφορά το περιεχόμενο των υποχρεώσεων, βλέπουμε ότι στις υποχρεώσεις της όπως αποτιμήθηκαν με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, περιλαμβάνονται τα πληρωτέα μερίσματα, τα οποία μεταφέρονται στην καθαρή θέση με το κλείσιμο των βιβλίων και μετά από έγκριση του γενικού συμβουλίου των μετόχων ενώ στον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των Δ.Λ.Π. τα συναντάμε στα ίδια κεφάλαια στην ίδια ακριβώς αξία. Επίσης, οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προβλέψεις, καθώς και οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία που βάση των Δ.Λ.Π. εμφανίζονται στις υποχρεώσεις, κατά τον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των Ελληνικών Προτύπων εμφανίζονται ξεχωριστά στην κατηγορία των προβλέψεων για κινδύνους και έξοδα. Ακόμα, παρατηρούμε ότι στην κατηγορία των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων περιλαμβάνονται και αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αφού πρώτα συμψηφίστηκαν με τις αντίστοιχες απαιτήσεις, ενώ στον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση της ισχύουσας νομοθεσίας δεν εμφανίζονται τέτοιου είδους στοιχεία, αφού δεν προβλέπονται από την Ελληνική νομοθεσία, ενώ, τέλος, παρατηρούμε ότι τα έσοδα επομένων χρήσεων όπως και οι υποχρεώσεις leasing έχουν καταχωρηθεί κατά τα Δ.Λ.Π. στις υποχρεώσεις ενώ κατά τα Ελληνικά Πρότυπα στους μεταβατικούς λογαριασμούς παθητικού και στους λογαριασμούς τάξεως αντίστοιχα.

Σε ότι αφορά τα αντίστοιχα ποσά, παρατηρούμε τα εξής:

α) *Λοιπές Προβλέψεις.* Η εταιρεία έχει σχηματίσει προβλέψεις τόσο με τα Ελληνικά όσο και με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ίδιας αξίας, για τρεις διαφορετικές περιπτώσεις. Συγκεκριμένα,

- Προβλέψεις εγγυήσεων Η/Υ αξίας 160.000,00 ευρώ.

- Προβλέψεις επαναφοράς καταστημάτων στην πρότερη κατάσταση βάση συμβολαίου, αξίας 139.855,55.

- Προβλέψεις πνευματικών δικαιωμάτων αξίας 511.985,52 ευρώ, οι οποίες μαζί με την πρώτη περίπτωση προβλέψεων συνθέτουν τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις του ισολογισμού που συντάχθηκε βάση των Δ.Λ.Π.

Επίσης, βάση των όσων ισχύουν στη χώρα μας, οι λοιπές προβλέψεις περιλαμβάνουν πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές ύψους 1693,84 ευρώ οι οποίες προέκυψαν από αποτίμηση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, ενώ τέλος, βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, σχηματίστηκε πρόβλεψη αξίας 400.000,00 ευρώ, για κάλυψη του ενδεχόμενου επιβολής προστίμων για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, κάτι που δεν συνέβη με την εφαρμογή των Ελληνικών προτύπων. Το ποσό αυτό μαζί με το ποσό της πρόβλεψης για επαναφορά των καταστημάτων στην αρχική τους κατάσταση, συνθέτουν τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις. Επομένως και λόγω των στρογγυλοποιήσεων που εφαρμόζονται κατά την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, έχουμε μία διαφορά που αντιστοιχεί στο παραπάνω ποσό σε ότι αφορά τις λοιπές προβλέψεις.

β) *Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.*

Κατά τα όσα εφαρμόστηκαν για την σύνταξη του ισολογισμού βάση των Ελληνικών Προτύπων, οι προβλέψεις αυτές ανέρχονται στο ποσό του 1.108.184,75 έναντι 925.900,46 ευρώ της προηγούμενης χρήσεως, δηλαδή σχηματίστηκαν για τη χρήση αυτή προβλέψεις συνολικής αξίας 182.284,29 ευρώ και καλύπτουν τουλάχιστον το 40% της σωρευμένης υποχρέωσης που θα καταβαλλόταν, αν η εταιρεία απέλυε το σύνολο του προσωπικού στις 31/12 του έτους αυτού. Οι προβλέψεις αυτές με την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εμφανίζονται κατά πολύ μικρότερες

και συγκεκριμένα αντιστοιχούν σε 218.000,00 ευρώ. Σύμφωνα με το προσάρτημα το ποσό αυτό προκύπτει από το άθροισμα του σχετικού υπολοίπου έναρξης(121.000) και της πρόβλεψης χρήσης, μείον τις καταβληθείσες αποζημιώσεις(224.000,00-127.000,00=97.000,00), ενώ η ευθύνη του υπολογισμού του ανετέθει από την εταιρεία σε ανεξάρτητους αναλογιστές οι οποίοι διενήργησαν αναλογιστική μελέτη. Υπάρχει συνεπώς μια συνολική διαφορά ύψους 890.000,00 ευρώ περίπου και μια διαφορά για την χρήση ύψους $182.284,29 - 97.000,00 = 85.284,29$ ευρώ.

γ) Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει οι επιχειρήσεις βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, σχηματίζουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις Η εταιρεία Πλαίσιο, εμφανίζει στον ισολογισμό της στην κατηγορία των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ύψους 937.000,00 ευρώ. Το ποσό αυτό προκύπτει μετά την αφαίρεση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων της ύψους 1.579.000,00 που οφείλονται σε διαφορές λογιστικών και φορολογικών αποσβέσεων, με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους 642.000,00, για προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων (262.000,00), προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού(55.000,00), λοιπές προβλέψεις (235.000,00) και για χρηματοοικονομικό leasing(90.000,00). Τα παραπάνω ποσά έχουν αποτιμηθεί βάση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να εφαρμοστούν κατά την περίοδο διακανονισμού της απαίτησης ή υποχρέωσης.

δ) Λοιπές διαφορές.

Πέρα από τα παραπάνω παρατηρούμε διαφορά ύψους 3.751.000,00 ευρώ στις υποχρεώσεις από φόρους τέλη, η οποία προφανώς οφείλεται στη διαφορά που υπάρχει στα φορολογητέα μεγέθη όπως προκύπτουν από τη χρήση των δύο πρότυπων.

7.2.5. Αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Η εταιρεία έχει συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που αφορούν αγορές εμπορευμάτων. Σύμφωνα με το προσάρτημα του ισολογισμού που συνέταξε η εταιρεία με βάση την

~~ισχύουσα νομοθεσία, υπάρχουν χρεωστικές και πιστωτικές συναλλαγματικές~~
διαφορές αξίας 18.235,59 και 11.885,64 αντίστοιχα, που οφείλονται στην αποτίμηση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα. Πρόκειται για υποχρεώσεις που αποτιμήθηκαν σύμφωνα με την επίσημη τιμή κλεισίματος της 31/12/2004 της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ οι διαφορές είναι μη οριστικές και οι μεν χρεωστικές προσαυξάνουν τα έξοδα της χρήσης και καταχωρούνται στον 81.00.04 *Συναλλαγματικές Διαφορές Χρεωστικές* οι δε πιστωτικές προσαυξάνουν τα έσοδα και καταχωρούνται στον 81.01.04 *Συναλλαγματικές Διαφορές Πιστωτικές*. Επίσης, στο λογαριασμό των λοιπών προβλέψεων περιλαμβάνονται πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την παρούσα χρήση ύψους 1693,84 ευρώ.

Κατά το προσάρτημα του ισολογισμού που συντάχθηκε βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφού προέρχονται από καθαρή επένδυση στο εξωτερικό και με τη διάθεση αυτής θα καταχωρηθούν στα αποτελέσματα χρήσεως.

7.2.6.Αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων.

Η εταιρεία Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. έχει στην κατοχή της τόσο συμμετοχές σε συνδεδεμένες και μη επιχειρήσεις, όσο και χρεόγραφα. Αναλυτικά:

Α) Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Αναφέραμε στην εισαγωγή του κεφαλαίου ότι η εταιρεία συμμετέχει στο κεφάλαιο των εταιρειών Πλαίσιο ακινήτων Α.Ε., Πλαίσιο Ελνούς Α.Ε. Plaisio estate JSC και Plaisio computers JSC σε ποσοστό 20%, 24%, 20% και 100% αντίστοιχα, με αποτέλεσμα οι τρεις πρώτες να αποτελούν συγγενείς της Πλαίσιο εταιρείες και η τελευταία να είναι θυγατρική της. Η αξία της συμμετοχής της όπως δίνεται από την αποτίμηση με βάση τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αντιστοιχεί στα παρακάτω ποσά :

Κατηγορία Συμμετοχής	Αξία Συμμετοχής με βάση τα Ε.Λ.Π.	Αξία Συμμετοχής με βάση τα Δ.Λ.Π.
1.ΕΛΝΟΥΣ Α.Ε. Συμμετοχή της Πλαίσιο 24%	25.292,1	25.000,00
2.ΠΛΑΙΣΙΟ-ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε Συμμετοχή της Πλαίσιο 20%	1.067.027,41	1.067.000,00
3.ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS JSC Συμμετοχή μητρικής 100%	242.652,59	243.000,00
4.ΠΛΑΙΣΙΟ ESTATE JSC Συμμετοχή της Πλαίσιο 20%	163.300,78	164.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	1.498.272 ,88	1.499.000,00

Παρατηρούμε ότι η αξία των επιμέρους συμμετοχών της Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. στις συγγενείς εταιρείες και στη θυγατρική της, είναι η ίδια μετά την αποτίμησή τους, τόσο με τα Διεθνή όσο και με τα Ελληνικά Πρότυπα. Κατά τα Ελληνικά Πρότυπα, η αποτίμησή τους έγινε στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας αξίας, ενώ κατά τα Διεθνή η συμμετοχή της Πλαίσιο στη θυγατρική αποτιμήθηκε στο κόστος κτήσης και οι συμμετοχές της στις συγγενείς με τη μέθοδο του κόστους κτήσης.

Β) Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι επενδύσεις της εταιρείας στο ΠΑΡΚΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ-ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ και στην ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Πρόκειται για επενδύσεις σε λοιπές επιχειρήσεις, πλην θυγατρικών ή συγγενών. Στον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των όσων ισχύουν στη χώρα μας, εμφανίζονται ως τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων συνολικής αξίας 118.513,56 ευρώ, μετά την αφαίρεση προβλέψεων για υποτιμήσεις αξίας 16.511,16 ευρώ, ενώ για την αποτίμησή τους, εφαρμόστηκε η μέθοδος της χαμηλότερης τιμής. Σε ότι αφορά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, παρουσιάζονται ως λοιπές επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη, υπό την έννοια ότι έχουν αποκτηθεί με πρόθεση διαρκούς κατοχής. Η αποτίμησή τους έγινε στο κόστος

κτήσης τους, μετά την αφαίρεση τυχόν προβλέψεων για υποτιμήσεις και η αξία τους φθάνει τις 119.000,00 ευρώ. Παρατηρούμε δηλαδή, ότι και σε αυτήν την περίπτωση, δεν υπάρχουν διαφορές στην αποτίμησή τους.

Γ)Χρεόγραφα. Σύμφωνα με τον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των Ελληνικών Προτύπων, η εταιρεία περιλαμβάνει στο κυκλοφορούν ενεργητικό της χρεόγραφα(μετοχές), αξίας 8.575,00 ευρώ, τα οποία αποτιμήθηκαν στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κτήσεως και τρέχουσας αξίας.

Κατά τον ισολογισμό που συντάχθηκε με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, χρεόγραφα αξίας 9.000,00 ευρώ, περιλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ή πάγιο ενεργητικό, στο λογαριασμό των λοιπών επενδύσεων, ενώ η αποτίμησή τους, έγινε στην τρέχουσα αξία τους.

Υπάρχει λοιπόν μια ασήμαντη διαφορά στην αποτίμηση των χρεογράφων ύψους 425,00 ευρώ, η οποία μάλλον οφείλεται στις στρογγυλοποιήσεις.

7.2.7.Η επίδραση των διαφορών στα βασικά μεγέθη της εταιρείας.

Είδαμε παραπάνω τις διαφορές που προκύπτουν στα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας από την μετάβαση από τα Ελληνικά στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Συγκεκριμένα, υπάρχουν διαφορές στην αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων λόγω της διαφορετικής μεθόδου υπολογισμού των αποσβέσεων και των διαγραφών παγίων, διαφορές στην αποτίμηση των απαιτήσεων λόγω του διαφορετικού τρόπου σχηματισμού των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, καθώς και διαφορές στην αποτίμηση των υποχρεώσεων εξαιτίας της διαφορετικής μεθόδου σχηματισμού των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού, των πρόσθετων προβλέψεων για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις που συνέταξε η εταιρεία βάση των Δ.Λ.Π., των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων και του διαφορετικού τρόπου κατηγοριοποίησης των λογαριασμών. Η εταιρεία είναι υποχρεωμένη από τα όσα προβλέπει η χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, μιας και είναι μόλις η δεύτερη χρονιά που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις με τα Δ.Λ.Π., να περιέχει μέσα σε αυτές εκτός από μια συγκριτική πληροφόρηση στην οποία ήδη

αναφερθήκαμε και την συμφωνία της καθαρής θέσης και των καθαρών κερδών μεταξύ των Ελληνικών και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Άρα θα πρέπει να προσαρμόσει όλες τις παραπάνω διαφορές στα ίδια κεφάλαια και τα καθαρά κέρδη ούτως ώστε να επέλθει συμφωνία.

7.2.7.1. Η προσαρμογή των διαφορών στα ίδια κεφάλαια.

Παρατηρούμε ότι τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας κατά τον Ελληνικό Ισολογισμό φθάνουν σε αξία τα 36.736.598,19 ευρώ ενώ κατά τα Διεθνή Πρότυπα τα 47.923.000,00 ευρώ. Υπάρχει επομένως μια διαφορά ύψους 11.193.000,00 ευρώ η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στις διαφορές που προηγουμένως αναλύσαμε. Επομένως για να επέλθει συμφωνία θα πρέπει η εταιρεία να μεταφέρει στα ίδια κεφάλαια τις διαφορές που αφορούν όχι μόνο τη συγκεκριμένη χρήση αλλά και τις προηγούμενες, για παράδειγμα πρέπει να μεταφέρει τη διαφορά στις σωρευμένες αποσβέσεις των παγίων όπως αυτές υπολογίστηκαν με τα Ελληνικά και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και όχι την διαφορά στις αποσβέσεις χρήσεως. Επίσης, πρέπει να μεταφέρει την διαφορά στις συνολικές προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού, για επισφαλείς πελάτες και χρεώστες και για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, την διαφορά στα πληρωτέα μερίσματα, καθώς επίσης και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις της εταιρείας που προέκυψαν από την χρήση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Αναλυτικά:

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.	36.736.598,19
Διαφορές σε προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	890.000,00
Διαφορές σε προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	262.000,00
Προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	-400.000,00
Μερίσματα πληρωτέα	5.962.000,00
Λογισμός αναβαλλόμενων φόρων	-937.000,00
Διαφορές αποσβέσεων και διαγραφές παγίων	3.058.244,50
Λοιπά	2.351.158,00
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Δ.Λ.Π.	47.923.000,00

Στα λοιπά ποσά περιλαμβάνονται διαφορές που αφορούν κυρίως τις αποσβέσεις των ασωμάτων παγίων.

7.2.7.2. Η προσαρμογή των διαφορών στα καθαρά κέρδη.

Τα Καθαρά κέρδη βάση Ε.Λ.Π. είναι 17.591.000,00 ευρώ, ενώ βάση Δ.Λ.Π. είναι 17.435.000,00 ευρώ. Στα καθαρά κέρδη πρέπει να μεταφερθούν οι διαφορές που αφορούν τη χρήση και μόνον αυτή, δηλαδή η διαφορά στις αποσβέσεις χρήσεως των ενσωμάτων παγίων, η διαφορά στις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, όπως και η διαφορά στην καταβεβλημένη αποζημίωση του προσωπικού. Αναλυτικά:

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Ε.Λ.Π.:	17.591.000,00
Διαφορά για πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	85.000,00
Αποσβέσεις χρήσεως βάση Ε.Λ.Π.	2.346.211,03
Αποσβέσεις και διαγραφές παγίων βάση Δ.Λ.Π.	-3.298.000,00
Διαφορές προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις	262.000,00
Λοιπά	455.000,00
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Δ.Λ.Π.	17.441.211,03

Στα λοιπά ποσά περιλαμβάνονται κυρίως διαφορές αποσβέσεων ασωμάτων παγίων που αφορούν τη χρήση.

7.3. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ MOTOR OIL HELLAS.

7.3.1. Πληροφοριακά στοιχεία για την εταιρεία.

Η εταιρεία MOTOR OIL αποτελεί μία από τις σημαντικότερες μονάδες στον τομέα της διύλισης και επεξεργασίας αργού πετρελαίου στη χώρα μας. Συστάθηκε και έκανε έναρξη του διυλιστηρίου της το 1970 και εδρεύει στο δήμο Μαρούσι Αττικής, ενώ είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της νομαρχίας Αθηνών. Η εταιρεία, δραστηριοποιείται κυρίως στον κλάδο *Παραγωγής Προϊόντων Διύλισης Πετρελαίου*, έναν περιορισμένο κλάδο στη χώρα μας, μιας και οι εγχώριες ανάγκες για αργό πετρέλαιο καλύπτονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από εισαγωγές και έχει ως κύριο αντικείμενο εργασιών την διύλιση αργού πετρελαίου από το οποίο παράγει

προϊόντα όπως βενζίνες, μαζούτ, ντήζελ, άσφαλτο, καύσιμα αεριωθουμένων και λιπαντικά, ενώ επίσης δραστηριοποιείται και στον εμπορικό χώρο αγοράζοντας και μεταπωλώντας τελικά προϊόντα. Επίσης, παρέχει υπηρεσίες στους πελάτες της εκμεταλλεόμενη τις υποδομές της όπως την διύλιση αργού πετρελαίου κυριότητας τρίτων, την αποθήκευση στους χώρους υποδομής που διαθέτει προϊόντων τρίτων, ενώ τέλος αποτελεί έναν από τους βασικούς προμηθευτές καυσίμων αεροσκαφών για το νέο αεροδρόμιο των Σπάτων, συμμετέχοντας στο μετοχικό κεφάλαιο των συγγενών για αυτή εταιρειών ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. με αντικείμενο την κατασκευή και διαχείριση του αγωγού μεταφοράς καυσίμων προς το αεροδρόμιο και ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε. η οποία διαχειρίζεται τις δεξαμενές και τον αγωγό καυσίμων στο χώρο του αεροδρομίου. Ως το 1989 οι πωλήσεις της αφορούσαν μόνο την αγορά του εξωτερικού και κυρίως χώρες της ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων, ενώ από τη χρονιά εκείνη έως και σήμερα οπότε απελευθερώθηκε ο κλάδος στον οποίο ανήκει έχει καταλάβει περίπου το ένα τέταρτο της εγχώριας αγοράς. Το 2002 εξαγόρασε το 100% της εταιρεία εμπορίας πετρελαιοειδών AVIN OIL A.BE.N.E.Π. η οποία είναι θυγατρική της και ως εκ τούτου εκδίδει και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Κατά το έτος 2005 εξέδωσε για πρώτη φορά τις οικονομικές της καταστάσεις με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, εντός των οποίων συναντάμε συγκριτική πληροφόρηση μεταξύ Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων, την οποία παραθέτουμε στη συνέχεια.

7.3.2. Η αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων.

Η εταιρεία εμφανίζει στον ισολογισμό που συνέταξε βάση της Ελληνικής νομοθεσίας ενσώματα πάγια συνολικής αναπόσβεστης αξίας 496.107.192,60 ευρώ. Το ποσό αυτό προκύπτει μετά την πρόσθεση στην αξία κτήσης της 01/01/2004 των ενσωμάτων παγίων που αντιστοιχεί σε 478.603.898,4 ευρώ των προσθηκών που έγιναν μέσα σε αυτή ύψους 245.685.639,39 και την αφαίρεση των σωρευμένων αποσβέσεων ύψους 228.182.344,40 ευρώ. Αναλυτικά:

Κατηγορία Παγίου	Αξία Προσθήκες Κτήσης+Χρήσης	Αποσβέσεις Χρήσης	Συνολικές Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία
1.Γήπεδα-Οικόπεδα	30.181.308,42	0,00	0,00	30.181.308,42
2.Κτίρια-εγκατ/εις	36.486.088,22	793.503,35	13.681.682,33	22.804.405,89
3.Μηχανήματα	338.254.184,82	19.633.437,72	203.025.500,63	135.228.684,19
4.Μεταφορικά μέσα	3.074.337,87	201.485,64	2.444.464,74	629.873,13
5.Έπιπλα και λ. εξοπλισμός	12.593.092,53	1.623.452,13	9.030.696,71	3.187.162,68
6.Προκατ/ές παγίων	11.156.167,01	0,00	0,00	11.156.167,01
7.Ακ/ήσεις υπό εκτέλεση	292.919.591,27	0,00	0,00	292.919.591,27
ΣΥΝΟΛΟ:	724.289.537,14	21.609.311,04	228.182.344,40	496.107.192,60

Η αποτίμηση των παραπάνω παγίων έγινε στο κόστος κτήσης ή το κόστος ιδιοκατασκευής, μετά την πρόσθεση των προσθηκών και την αφαίρεση των αποσβέσεων. Τα οικόπεδα και κτίρια, υπέστησαν αναπροσαρμογή της αξίας τους κατά το παρελθόν σε εφαρμογή ειδικού νόμου, με τελευταίο έτος αναπροσαρμογής το 1996. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται βάση της σταθερής μεθόδου και των συντελεστών που επιβάλλει η νομοθεσία.

Στον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των Διεθνών Προτύπων, η εταιρεία εμφανίζει ενσώματα πάγια συνολικής αναπόσβεστης αξίας 565.775.000,00 ευρώ, ποσό το οποίο προκύπτει από την άθροιση της αξίας κτήσης κατά την 01/01/2004 ύψους 473.736.000,00 ευρώ με τις προσθήκες της χρήσης συνολικής αξίας, 241.836.000,00 ευρώ και την αφαίρεση των συνολικών αποσβέσεων αξίας 149.797.000,00. Αναλυτικά:

Κατηγορία Παγίου	Αξία+Προσθήκες Κτήσης Χρήσης	Αποσβέσεις Χρήσεως	Συνολικές Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία
1.Γήπεδα-Κτίρια	66.747.000,00	815.000,00	5.579.000,00	61.168.000,00
2.Μηχανήματα-Μεταφορικάμέσα	342.603.000,00	15.035.000,00	137.351.000,00	202.252.000,00
3.Έπιπλα- λοιπός Εξοπλισμός	12.218.000,00	574.000,00	6.867.000,00	5.351.000,00
4.Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	294.004.000,00	0,00	0,00	294.004.000,00
Σύνολο:	715.572.000,00	16.424.000,00	149.797.000,00	565.775.000,00

Η αποτίμηση των παραπάνω παγίων έγινε στο κόστος κτήσης μετά την πρόσθεση των προσθηκών και την αφαίρεση των σωρευμένων αποσβέσεων. Λόγω της μετάβασης στα Δ.Λ.Π., η εταιρεία επέλεξε να χρησιμοποιήσει ως τεκμαρτή αξία κτήσης των οικοπέδων-κτιρίων το κόστος που διαμορφώθηκε γι αυτά βάση των αναπροσαρμογών της αξίας τους που πραγματοποιούσε η εταιρεία σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία έως το 1996, οπότε και έγινε η τελευταία αναπροσαρμογή της αξίας τους. Για τα υπόλοιπα πάγια ως κόστος κτήσης, επιλέχθηκε το ιστορικό κόστος κτήσης τους, ενώ στη συνέχεια υπολογίστηκαν οι αναλογούσες σε κάθε πάγιο αποσβέσεις από την ημερομηνία κτήσης ή κατασκευής τους, με τη χρήση της σταθερής μεθόδου και της εκτιμώμενης από την εταιρεία ωφέλιμης ζωής τους.

Σύμφωνα με τα παραπάνω υπάρχει σημαντική διαφορά στην αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων με τη χρήση των δύο προτύπων, η οποία οφείλεται στον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των αποσβέσεων. Έτσι, βλέπουμε ότι οι συνολικές αποσβέσεις εμφανίζονται αυξημένες σύμφωνα με τον υπολογισμό που έγινε με βάση τα Ελληνικά Πρότυπα, οι μεν συνολικές κατά 78.385.344,40 ευρώ ενώ οι αποσβέσεις χρήσεως κατά 5.185.311,04 ευρώ. Φυσικό επακόλουθο των παραπάνω είναι να υπάρχει διαφορά και στην αναπόσβεστη αξία των παγίων στο τέλος του 2004, η

οποία εμφανίζεται αυξημένη κατά 69.677.000,00 ευρώ στον ισολογισμό που συντάχθηκε βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

7.3.3. Η αποτίμηση των αποθεμάτων.

Η εταιρεία MOTOR OIL στον ισολογισμό που συντάξε βάση των Ελληνικών Προτύπων για τη χρήση 2004, εμφανίζει αποθέματα συνολικής αξίας 159.204.986,74 ευρώ ενώ στον ισολογισμό που συντάξε βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εμφανίζει αποθέματα συνολικής αξίας 156.878.000,00 ευρώ. Τα ποσά αυτά αναλύονται ως εξής:

Κατηγορία αποθέματος	Αξία βάσει Ε.Λ.Π.	Αξία βάσει Δ.Λ.Π.
1.Εμπορεύματα	28.721.735,80	28.721.000,00
2.Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	50.368.767,29	50.369.000,00
3.Πρώτες και βοηθητικές ύλες-Αναλώσιμα υλικά – Ανταλλακτικά-είδη συσκευασίας.	80.114.493,65	77.788.000,00
Σύνολο	159.204.986,74	156.878.000,00

Σύμφωνα με το προσάρτημα των Ελληνικών Προτύπων τα από αγορά προερχόμενα αποθέματα(εμπορεύματα, πρώτες ύλες, αναλώσιμα κ.τ.λ.) αποτιμήθηκαν με τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής μεταξύ κόστους κτήσης και της κατά το τέλος της χρήσης τρέχουσας αξίας, ενώ για τον προσδιορισμό του κόστους κτήσης των εμπορευμάτων και των πρώτων υλών χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του κυκλοφοριακού μέσου όρου. Τα ιδιοπαραγόμενα αποτιμήθηκαν στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους ιδιοπαραγωγής, του κατά το τέλος της χρήσης κόστους αναπαραγωγής και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, ενώ τα ανταλλακτικά αποτιμήθηκαν με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους που χρησιμοποιείται πάγια.

Σύμφωνα με το προσάρτημα των Διεθνών Προτύπων τα αποθέματα κατά το τέλος της χρήσης, αποτιμήθηκαν με τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, ενώ για τον προσδιορισμό του κόστους χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του μέσου σταθμικού όρου.

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μια διαφορά στην αποτίμηση των αποθεμάτων ύψους 2.327.000,00 ευρώ, η οποία οφείλεται στην διαφορετική μέθοδο αποτίμησης και προσδιορισμού του κόστους κτήσης, αφού κατά τα Ελληνικά Πρότυπα η σύγκριση γίνεται μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας αξίας και για τον προσδιορισμό της τιμής κτήσης χρησιμοποιείται η μέθοδος του κυκλοφοριακού μέσου όρου, ενώ τα ανταλλακτικά αποτιμούνται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού. Αντίθετα, κατά τα Δ.Λ.Π., η σύγκριση γίνεται μεταξύ καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και κόστους, το οποίο υπολογίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού όρου.

7.3.4. Η αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

7.3.4.1. Η αποτίμηση των απαιτήσεων.

Η MOTOR OIL εμφανίζει στον ισολογισμό που συντάξε βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας απαιτήσεις συνολικής αξίας 167.282.000,00. Το ποσό αυτό αφορά μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ύψους 776.000,00 ευρώ που έχουν να κάνουν με απαιτήσεις από προκαταβολές ενοικίων και εγγυήσεις και βραχυπρόθεσμες αξίας 166.506.000,00, ποσό το οποίο επιμερίζεται ως εξής:

Κατηγορία	Υπόλοιπο
1. Πελάτες, γραμμάτια και επιταγές εισπρακτέα	120.865.000,00
2. Χρεώστες διάφοροι	45.248.000,00
3. Λοιπές απαιτήσεις	394.000,00
Σύνολο:	166.506.000,00

Στο λογαριασμό των πελατών καταχωρήθηκαν απαιτήσεις από πωλήσεις εμπορευμάτων, το ποσό που αναλογεί στους χρεώστες αφορά προκαταβολές φόρου

εισοδήματος και επιστροφή Φ.Π.Α., ενώ στις λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν παρακαταθήκες τελωνειακών δασμών και προκαταβολές. Η αποτίμηση των παραπάνω στοιχείων τα οποία είναι άτοκα, έγινε στην ονομαστική τους αξία, ενώ δεν σχηματίστηκαν προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

Στον αντίστοιχο ισολογισμό που συντάχθηκε με τα Δ.Λ.Π., η εταιρεία εμφανίζει απαιτήσεις ύψους 153.924.000,00 ευρώ. Ένα ποσό της τάξεως των 776.000,00 ευρώ αφορά μακροπρόθεσμες απαιτήσεις για προκαταβολές ενοικίων και εγγυήσεις και το υπόλοιπο βραχυπρόθεσμες που επιμερίζονται ως εξής:

Κατηγορία	Υπόλοιπο
1.Πελάτες από εμπορικές δραστηριότητες- Συνδεδόμενα μέρη	120.865.000,00
2.Λοιπές απαιτήσεις	32.283.000,00
Σύνολο:	153.148.000,00

Η κατηγορία των πελατών αφορά απαιτήσεις από πωλήσεις αγαθών, ενώ στις λοιπές απαιτήσεις, περιλαμβάνονται απαιτήσεις από επιστροφή Φ.Π.Α. και εκπτώσεις επί αγορών, όχι όμως και προκαταβολές φόρου εισοδήματος όπως είδαμε παραπάνω. Η αποτίμηση των παραπάνω στοιχείων έγινε στην ονομαστική τους αξία, ενώ δεν σχηματίστηκαν προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

Σύμφωνα με τα παραπάνω διαπιστώνουμε διαφορά στο περιεχόμενο των λοιπών απαιτήσεων, όχι όμως και στην αποτίμηση, αφού η μέθοδος είναι ίδια ενώ δεν σχηματίστηκαν προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

7.3.4.2.Η αποτίμηση των υποχρεώσεων.

Η εταιρεία, εμφανίζει σύμφωνα με τα Ελληνικά Πρότυπα τις παρακάτω βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις:

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Αξία
1. Προμηθευτές και Γραμμάτια πληρωτέα	160.765.000,00
2. Τράπεζες-βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	92.836.000,00
3. Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη	61.737.000,00
4. Μερίσματα πληρωτέα	72.417.000,00
5. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	134.340.000,00
Σύνολο	522.095.000,00

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	Αξία
1. Ομολογιακά Δάνεια	146.500.000,00
2. Δάνεια τραπεζών	98.000,00
3. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	2.000,00
Σύνολο	146.600.000,00

Η αποτίμηση των παραπάνω στοιχείων έγινε για τις μεν άτοκες στην ονομαστική τους αξία, για τις υποχρεώσεις που προέρχονται από δάνεια στην παρούσα αξία των οφειλόμενων τοκοχρεωλυσίων.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, η εταιρεία εμφανίζει τις εξής υποχρεώσεις:

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	Αξία
1. Προμηθευτές και λοιποί πιστωτές	185.239.000,00
2. Δάνεια τραπεζών	224.306.000,00
3. Πρόβλεψεις για αποζημίωση προσωπικού	2.324.000,00
4. Φόροι πληρωτέοι	32.663.000,00
5. Επιχορηγήσεις παγίων	422.000,00
Σύνολο	444.954.000,00

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Αξία
1.Ομολογιακά δάνεια	144.695.000,00
2.Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	41.808.000,00
3.Αναβαλλόμενοι φόροι	19.920.000,00
4.Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.000,00
5.Επιχορηγήσεις παγίων	5.204.000,00
Σύνολο	211.629.000,00

Η αποτίμηση των παραπάνω υποχρεώσεων έγινε για τις μεν άτοκες στην ονομαστική τους αξία, ενώ οι τοκοφόρες και δη τα δάνεια, αποτιμήθηκαν στην αξία των αναλήψεων που έχουν πραγματοποιηθεί ως τώρα μειωμένη με τα άμεσα έξοδα έκδοσής τους.

Παρατηρούμε σημαντικές διαφοροποιήσεις στις υποχρεώσεις όπως εμφανίζονται με τη χρήση των δύο προτύπων, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και ως προς τα ποσά. Συγκεκριμένα,

α)οι προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού κατά τα Διεθνή Πρότυπα περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις, ενώ κατά τα Ελληνικά εμφανίζονται στο παθητικό στις προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους και έξοδα. Το ποσό των προβλέψεων αυτών όπως υπολογίστηκαν με βάση τα Ελληνικά Πρότυπα από το έτος 1994 χωρίς στη συνέχεια να γίνει πρόσθετη πρόβλεψη, δηλαδή παρέμεινε σταθερό, ανέρχεται σε 4.323.000,00 ευρώ και για τον υπολογισμό του λήφθηκε υπόψη το ποσό που απαιτείται για να καλύψει τις αποζημιώσεις του προσωπικού που μέσα στην επόμενη χρήση ενδεχομένως αποφασίσει να συνταξιοδοτηθεί. Από το προσάρτημα πληροφορούμαστε ότι βάση του νόμου 2190/1920 η επιχείρηση θα έπρεπε να έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικής αξίας 34.823.000,00 ευρώ, έως το 2004, άρα η αντίστοιχη πρόβλεψη που έχει σχηματίσει η εταιρεία κρίνεται ανεπαρκής. Κατά τα Δ.Λ.Π., το ποσό αυτό υπολογίζεται βάση μελέτης αναλογιστών και η αξία του ισούται με 2.324.000,00 ευρώ σε ότι αφορά τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποζημίωσης και τα 41.808.000,00 ευρώ για τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Επομένως υπάρχει μια διαφορά ύψους 39.810.000,00 ευρώ στις συνολικές

προβλέψεις εκ των οποίων 28.935.000,00 ευρώ αφορούν αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό της αποζημίωσης προσωπικού, 9.875.000,00 ευρώ αφορούν αναλογιστικό έλλειμμα για ιδιωτικό πρόγραμμα ασφάλισης που παρέχεται στο προσωπικό και το υπόλοιπο πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω μη ληφθείσας αδειάς. Τα αντίστοιχα ποσά της προηγούμενης χρήσης είναι 25.093.000,00, 10.921.000,00 και 868.000,00 ευρώ, επομένως στην χρήση σχηματίστηκαν 3.842.000,00 για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης και 131.000,00 για αποζημίωση λόγω μη ληφθείσας αδειάς, ενώ μειώθηκαν κατά 1.046.000,00 οι προβλέψεις για το πρόγραμμα ασφάλισης.

β) Επίσης, η χρήση των Διεθνών Προτύπων επιβάλλει τον υπολογισμό αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων οι οποίες συμψηφίζονται και στην περίπτωσή μας καταχωρούνται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, κάτι που δεν προβλέπει η Ελληνική νομοθεσία. Η εταιρεία για τη χρήση αυτή, εμφάνισε αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις συνολικής αξίας 32.985.000,00 ευρώ, που αφορούν φορολογικές αποσβέσεις των παγίων (18.768.000,00) και πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές (14.217.000,00), καθώς και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, συνολικής αξίας 13.065.000,00, στην οποία περιλαμβάνονται 363.000,00 ευρώ από έξοδα πολυετούς φορολογικής απόσβεσης, 11.112.000,00 ευρώ από αποζημιώσεις προσωπικού και 1.590.000,00 ευρώ από λοιπές διαφορές μεταξύ φορολογικών και λογιστικών αποτελεσμάτων. Μετά τον συμψηφισμό των παραπάνω ποσών, προκύπτουν αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις συνολικής αξίας 19.920.000,00 ευρώ, εκ των οποίων 220.000,00 ευρώ προκύπτουν από την παρούσα χρήση. Επίσης, λόγω της διαφοράς που υπάρχει στα κέρδη που προκύπτουν από τους δύο ισολογισμούς, παρατηρείτε διαφορά στις υποχρεώσεις από φόρους, ύψους 29.074.000,00 ευρώ.

γ) Ακόμα, παρατηρούμε ότι στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις των Ελληνικών Προτύπων περιλαμβάνονται πληρωτέα μερίσματα, τα οποία σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εμφανίζονται στα ίδια κεφάλαια, με την αξία τους να φθάνει τα 72.417.000,00 ευρώ.

δ) Τέλος, οι κρατικές επιχορηγήσεις παγίων, ενώ κατά τα Ελληνικά Πρότυπα καταχωρούνται στα Ίδια Κεφάλαια, αφού υπολογιστούν οι σχετικές αποσβέσεις, από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αντιμετωπίζονται ως αναβαλλόμενο έσοδο και μετά τον υπολογισμό των αποσβέσεών τους με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους, καταχωρούνται στις υποχρεώσεις, ως έσοδο επομένων χρήσεων. Η αξία τους για τη χρήση είναι 5.626.000,00 ευρώ στα οποία περιλαμβάνονται 5.204.000,00 ευρώ ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση και 422.000,00 ευρώ ως βραχυπρόθεσμη.

7.3.5. Η αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Η εταιρεία έχει συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που αφορούν αγορές αργού πετρελαίου, εξαγωγές προϊόντων και δάνεια σε ξένο νόμισμα. Κατά το κλείσιμο του ισολογισμού προχώρησε στην αποτίμηση των εν λόγω απαιτήσεων και υποχρεώσεων της, σύμφωνα με την επίσημη τιμή fixing της 31/12/2004 και από την αποτίμηση προέκυψαν σύμφωνα με τα Ελληνικά Πρότυπα συναλλαγματικές διαφορές εκ των οποίων 16.103,37 επιβάρυναν τα αποτελέσματα ως χρεωστικές και 6.399.688,05 καταχωρήθηκαν στις λοιπές προβλέψεις ως πιστώτικές. Το συνολικό υπόλοιπο του λογαριασμού Λοιπές Προβλέψεις ανήλθε στα 44.428.319,72 ευρώ. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα, οι συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης.

7.3.6. Η αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων.

α) Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Η εταιρεία συμμετέχει στο κεφάλαιο των εταιρειών AVIN OIL ABENEPI με αντικείμενο πετρελαιοειδή, ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε. και ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. με αντικείμενο συστήματα ανεφοδιασμού αεροπορικού καυσίμου, κατά 100%, 28% και 16% αντίστοιχα. Η MOTOR OIL κατέχει 1.496.600 μετοχές εκδόσεως της AVIN και 30.800 μετοχές εκδόσεως της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Ε οι οποίες είναι θυγατρικές της, και 315.760 μετοχές της συγγενούς εταιρείας Ε.Α.Κ.Α.Α. Α.Ε. αντίστοιχα. Στον

παρακάτω πίνακα βλέπουμε την αξία αποτίμησης των συμμετοχών αυτών, όπως εκτιμήθηκε με τη χρήση τόσο των Διεθνών όσο και των Ελληνικών Προτύπων, για τη χρήση του 2004:

Είδος Συμμετοχής	Αξία Συμμετοχής Βάσει Ε.Λ.Π.	Αξία Συμμετοχής Βάσει Δ.Λ.Π.
AVIN OIL ABENEΠ Συμμετοχή μητρικής 100%	37.564.471,06	37.564.000,00
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Ε. Συμμετοχή μητρικής 14%	903.980,00	904.000,00
Ε.Α.Κ.Α.Α. Α.Ε. Συμμετοχή συγγενούς 16%	926.531,23	927.000,00

Η αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές, φθάνει τα 38.468.451,06 ευρώ σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π. ΚΑΙ 38.468.000,00 σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., ενώ η συμμετοχή στη συγγενή εταιρεία αποτιμάται στα 926.531,23 ευρώ κατά τα Ε.Λ.Π. και 927.000,00 ευρώ κατά τα Δ.Λ.Π. Οι παραπάνω συμμετοχές αποτιμήθηκαν τόσο βάσει των Ελληνικών όσο και των Διεθνών Προτύπων στο ιστορικό κόστος κτήσης τους. Εξάλλου, δεν παρατηρούμε καμία διαφορά στην αποτίμησή τους.

β)Χρεόγραφα.

Η εταιρεία διαθέτει 1.107.800 ίδιες μετοχές, δηλαδή εκδόσεώς της, οι οποίες κατά τα Ελληνικά Πρότυπα αποτιμήθηκαν με τη μέθοδο της χαμηλότερης τιμής μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας αξίας και η αξία τους φθάνει τα 113.591,80 ευρώ, ενώ κατά τα Διεθνή Πρότυπα, αποτιμήθηκαν στην τρέχουσα αξία τους στα 113.000,00 ευρώ. Δηλαδή δεν παρατηρείται διαφορά στην αποτίμησή τους.

7.3.7.Η επίδραση των διαφορών στα βασικά μεγέθη της εταιρείας.

Από τα όσα αναλύσαμε προηγουμένως διαπιστώνουμε διαφορές στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας με την χρήση των δύο Προτύπων. Συγκεκριμένα υπάρχουν διαφορές στην αποτίμηση των αποθεμάτων λόγω του διαφορετικής μεθόδου αποτίμησης, στην αποτίμηση των ενσωμάτων παγίων λόγω της διαφορετικότητας στον τρόπο υπολογισμού των αποσβέσεων, στην αποτίμηση των υποχρεώσεων λόγω του διαφορετικού τρόπου υπολογισμού των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού αλλά και του υπολογισμού αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που επιβάλλεται από τα Δ.Λ.Π. και τέλος, στην αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα λόγω του διαφορετικού προτεινόμενου από τα δύο Πρότυπα χειρισμού των συναλλαγματικών διαφορών. Οι διαφορές αυτές επιδρούν στα ίδια κεφάλαια και τα καθαρά κέρδη της εταιρείας με αποτέλεσμα τα μεγέθη αυτά να εμφανίζονται με διαφορετική αξία στους δύο ισολογισμούς. Έτσι, οφείλει η εταιρεία λόγω της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων να προβεί στην προσαρμογή των παραπάνω διαφορών ούτως ώστε να επέλθει συμφωνία μεταξύ των μεγεθών αυτών.

7.3.7.1. Η προσαρμογή των διαφορών στα ίδια κεφάλαια.

Η αξία των ιδίων κεφαλαίων στις 31/12/2004 σύμφωνα με τα Ελληνικά Πρότυπα φθάνει τα 177.373.000,00 ευρώ ενώ κατά τα Διεθνή τα 301.992.000,00 ευρώ. Επομένως υπάρχει μια διαφορά 124.615.000,00 ευρώ η οποία οφείλεται κυρίως στις διαφορές που παρουσιάσαμε προηγουμένως. Για την συμφωνία των ιδίων κεφαλαίων πρέπει να μεταφερθούν οι διαφορές που αφορούν όλες τις χρήσεις και όχι μόνο την παρούσα. Επομένως πρέπει να μεταφέρουμε την συνολική διαφορά στις αποσβέσεις, τις προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού, καθώς επίσης και την συνολική διαφορά των στοιχείων εκείνων τα οποία παρουσιάζονται σε διαφορετική βάση στους δύο ισολογισμούς, όπως οι κρατικές επιχορηγήσεις που εμφανίζονται στον ισολογισμό των Ελληνικών προτύπων στα ίδια κεφάλαια ενώ στον ισολογισμό των Διεθνών προτύπων εμφανίζονται στο παθητικό, ή οι συναλλαγματικές διαφορές για τις οποίες τα Ελληνικά πρότυπα προβλέπουν την καταχώρησή τους στις λοιπές

προβλέψεις, ενώ τα Διεθνή επιβάλλουν την καταχώρησή τους στα αποτελέσματα.

Αναλυτικά:

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Ε.Λ.Π.	177.373.000,00
-Προσαρμογή μερίσματος καταχωρημένου στις υποχρεώσεις στον Ελληνικό ισολογισμό	72.009.000,00
-Μεταφορά των κρατικών επιχορηγήσεων από τα ίδια κεφάλαια στο παθητικό	(5.626.000,00)
-Αναγνώριση των λογιστικών συναλλαγματικών διαφορών	44.428.000,00
-Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων	(19.920.000,00)
-Συνολικές αποσβέσεις ενσωμάτων παγίων βάση Ε.Λ.Π.	228.182.000,00
-Συνολικές αποσβέσεις ενσωμάτων παγίων βάση Δ.Λ.Π.	(149.797.000,00)
-Παρουσίαση των ιδίων μετοχών στα ίδια κεφάλαια	(113.000,00)
-Αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό της αποζημίωσης προσωπικού	(28.935.000,00)
-Αναλογιστικό έλλειμμα για το ιδιωτικό πρόγραμμα ασφάλισης	(9.875.000,00)
-Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω μη ληφθείσας αδειάς	(977.000,00)
-Λοιπά	4.757.000,00
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΑΣΗ Δ.Λ.Π.	301.992.000,00

Τα ποσά που βρίσκονται στην παρένθεση εμφανίζονται αφαιρετικά από τα Ελληνικά Ίδια Κεφάλαια. Στα λοιπά περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν διαφορές στις αποσβέσεις ασωμάτων παγίων, έξοδα εισαγωγής στο χρηματιστήριο που μεταφέρθηκαν από τα άυλα περιουσιακά στοιχεία και διάφορα άλλα.

7.3.7.2. Η προσαρμογή των διαφορών στα καθαρά κέρδη.

Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας κατά τον Ελληνικό ισολογισμό είναι 155.414.000,00 ευρώ ενώ κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εμφανίζονται μειωμένα κατά 36.755.000,00 ευρώ και αντιστοιχούν σε 118.660.000,00 ευρώ. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στα όσα αναφέραμε προηγουμένως και για να επέλθει συμφωνία μεταξύ των παραπάνω ποσών πρέπει να μεταφερθούν στα καθαρά κέρδη οι διαφορές που προέκυψαν από τη χρήση των δύο προτύπων και αφορούν τη χρήση και μόνο αυτή, όπως η διαφορά στις αποσβέσεις χρήσεως, στις προβλέψεις χρήσεως ή ακόμα και η μεταφορά των κρατικών επιχορηγήσεων που αφορούν τη χρήση από τα ίδια κεφάλαια στο παθητικό. Αναλυτικά:

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Ε.Λ.Π.	155.414.000,00
-Διαφορά στις αποσβέσεις χρήσεως των παγίων	5.185.311,00
-Πρόβλεψη για την αποζημίωση προσωπικού λόγω μη λεφθείσας αδείας	(131.000,00)
-Αναλογιστική μελέτη αποζημίωσης προσωπικού	(3.842.000,00)
-Αναλογιστικό έλλειμμα προγράμματος ασφάλισης	(1.046.000,00)
-Μεταφορά επιχορηγήσεων	(252.000,00)
-Συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης	6.399.000,00
-Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(220.000,00)
-Φόρος εισοδήματος	(48.992.000,00)
-Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	1.653.000,00
-Λοιπά	4.492.000,00

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Δ.Λ.Π.	118.660.000,00
--	-----------------------

Στα λοιπά ποσά περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν τις αποσβέσεις ασωμάτων παγίων, το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας κ.α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8.1.Οι διαφορές στην αποτίμηση συνοπτικά.

Από τα όσα αναλύσαμε προηγουμένως, προκύπτει σαφώς το συμπέρασμα ότι υπάρχουν διαφορές στις μεθόδους αποτίμησης που προτείνουν τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι βασικότερες από τις οποίες για κάθε είδος περιουσιακού στοιχείου είναι οι εξής:

-Αποθέματα: η Ελληνική νομοθεσία επιβάλλει για την επιλογή της χαμηλότερης τιμής τη σύγκριση μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας αξίας και όταν αυτή είναι χαμηλότερη η επιλογή γίνεται μεταξύ της χαμηλότερης από την τρέχουσα και την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, ενώ τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα επιβάλλουν την επιλογή της χαμηλότερης τιμής μεταξύ τιμής κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

-Ενσώματα πάγια: κατά τα Ελληνικά Πρότυπα η αναπροσαρμογή της αξίας τους επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση εφαρμογής ειδικού νόμου, ενώ τα Διεθνή Πρότυπα παρέχουν ως εναλλακτική μέθοδο αποτίμησης την αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων. Επίσης, οι αποσβέσεις στη χώρα μας υπολογίζονται με βάση συντελεστές που καθορίζει το κράτος ενώ κατά τα Διεθνή Πρότυπα υπολογίζονται βάση της εκτιμώμενης από την ιδιοκτήτρια εταιρεία ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους.

-Απαιτήσεις και υποχρεώσεις: οι απαιτήσεις κατά την Ελληνική νομοθεσία αποτιμώνται στην ονομαστική τους αξία όταν είναι ασφαλούς είσπραξης και στην πιθανή αξία είσπραξης τους όταν είναι επισφαλής, ενώ σχηματίζεται πρόβλεψη για το υπόλοιπο ποσό σε ποσοστό 0,5% επί της αναγραφόμενης στα τιμολόγια αξίας. Τα Δ.Λ.Π. όμως χαρακτηρίζουν τις απαιτήσεις ως χρηματοπιστωτικά μέσα και προβλέπουν την αποτίμηση των δανείων και εισπρακτέων αξιών που δεν κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και έχουν καθορισμένη λήξη με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ενώ για τα δάνεια και τις εισπρακτέες αξίες που δεν

κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και δεν έχουν καθορισμένη λήξη επιβάλλει την αποτίμησή τους στην αναπόσβεστη αξία τους και για το υπόλοιπο σχηματίζεται πρόβλεψη βάση της εκτίμησης και της πείρας της εταιρείας.

-*Απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα:* παρότι η μέθοδος αποτίμησης είναι ίδια, υπάρχει διαφορά στον χειρισμό των συναλλαγματικών διαφορών που προκύπτουν από την αποτίμηση, αφού κατά τα Ελληνικά Πρότυπα καταχωρούνται στις λοιπές προβλέψεις, ενώ κατά τα Διεθνή στα αποτελέσματα χρήσεως εκτός από την περίπτωση όπου προέρχονται από μια καθαρή επένδυση σε οικονομική μονάδα του εξωτερικού οπότε καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια και με τη διάθεση της επένδυσης στα αποτελέσματα χρήσης.

-*Συμμετοχές και χρεόγραφα:* οι συμμετοχές και τα χρεόγραφα κατά την Ελληνική νομοθεσία αποτιμούνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας αξίας. Ο χειρισμός που προτείνουν τα Διεθνή Πρότυπα είναι διαφορετικός και επιβάλλουν για τις συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις την αποτίμησή τους είτε στο κόστος κτήσης, είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, είτε στην πραγματική τους αξία, στις συγγενείς η αποτίμηση γίνεται είτε με τη μέθοδο του κόστους κτήσης, είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, είτε στην πραγματική τους αξία, ενώ για τα χρεόγραφα η αποτίμησή τους γίνεται στην τρέχουσα ή πραγματική τους αξία, όταν δεν διαπραγματεύονται σε μια χρηματιστηριακή αγορά.

Οι διαφορές αυτές σε συνδυασμό με όλες τις άλλες επιδρούν στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και στα βασικά μεγέθη των εταιρειών που εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π., άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά.

8.2 Οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στη χώρα μας.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμόζονται από 01/01/2005 υποχρεωτικά από όλες τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Α.Ε. στη χώρα μας καθώς και από όσες εταιρείες ανεξάρτητα από την έδρα τους αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών, του ενοποιημένου

ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων. Στελέχη της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς εκπόνησαν μελέτη με θέμα τις επιπτώσεις εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στις οικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων εταιρειών για τη χρήση από 01/01/2004 έως και 31/12/2004, οπότε και εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά τα Δ.Λ.Π. και διαπίστωσαν σημαντικές επιδράσεις λόγω της μετάβασης. Η μελέτη αυτή αφορά 322 εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες που ανήκουν σε επιμέρους κλάδους της οικονομίας, οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης σε 11 ευρύτερες κατηγορίες δραστηριότητας, τις εξής: πρωτογενής τομέας, μεταποιητικές βιομηχανίες, υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος, υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου, υπηρεσίες ξενοδοχείων-εστιατορίων, υπηρεσίες μεταφορών, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, Συμμετοχών, Κατασκευές, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και Γενικές υπηρεσίες. Από την μελέτη εξαιρούνται εταιρείες των κλάδων τραπεζών, ασφαλειών και επενδύσεων χαρτοφυλακίου στις οποίες δεν καταγράφηκε ο κύκλος εργασιών λόγω της ανομοιομορφίας στην παρουσίαση των λογαριασμών εσόδων στην κατάσταση αποτελεσμάτων μεταξύ Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων, ενώ οι επιδράσεις που διαπιστώθηκαν από την μετάβαση αφορούν κάποια βασικά μεγέθη των εταιρειών και συγκεκριμένα τον κύκλο εργασιών, τα αποτελέσματα προ φόρων και μετά φόρων, την καθαρή θέση των μετόχων και την καθαρή θέση των εταιρειών συνολικά. Στον ακόλουθο πίνακα δίνονται τα συνολικά ποσά των παραπάνω μεγεθών όπως αυτά υπολογίστηκαν βάση Ελληνικών και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, καθώς και η συνολική διαφορά μεταξύ αυτών. Αναλυτικά:

	Αριθμός Εταιρειών	Δ.Λ.Π. 31/12/04	Ε.Γ.Λ.Σ 31/12/04	Διαφορά μετάβασης
Κύκλος εργασιών	272	60.205.549	60.503.091	0,49%
Αποτελέσματα προσφορών	288	7.328.431	7.089.935	3,36%
Αποτελέσματα μετά φόρων	242	3.901.036	3.674.678	6,16%
Καθαρή θέση	288	42.394.650	42.977.675	1,36%

μετόχων εταιρείας				
Σύνολο καθαρής θέσης		48.224.162	47.074.274	2,44%

Παρατηρούμε ότι η συνολική επίπτωση από τη μετάβαση στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα, ήταν κατά μέσο όρο θετική. Σύμφωνα με τους μελετητές αυτό οφείλεται στην κεφαλαιοποίηση σημαντικών υπεραξιών αποτίμησης παγίων περιουσιακών στοιχείων, καθώς οι περισσότερες εταιρείες που υπάγονται στη μελέτη συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς επίσης και στη χρήση συντελεστών απόσβεσης βάσει εκτιμήσεων των διοικήσεων των εταιρειών σχετικά με την ωφέλιμη ζωή των παγίων τους όπως προβλέπεται από τα Διεθνή Πρότυπα, που κατά μέσο όρο ήταν μικρότεροι των φορολογικών που επιβάλλει η Ελληνική νομοθεσία.

8.3.Επίλογος.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα συνιστούν ένα παγκόσμιο μέσο έκφρασης της λογιστικής επιστήμης και ένα σύγχρονο πλαίσιο για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες παρουσιάζουν ακριβοδίκαια την περιουσιακή διάρθρωση και τα αποτελέσματα μιας οικονομικής μονάδας, εφόσον βέβαια εφαρμοστούν πλήρως και ορθολογικά. Από τη φύση τους και μόνο πλεονεκτούν έναντι των Ελληνικών Προτύπων όπως και των υπολοίπων Προτύπων των χωρών εφαρμογής τους, στο ότι καθιστούν εύκολη την πληροφόρηση των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, την εισαγωγή εταιρειών σε οποιοδήποτε χρηματιστήριο καθώς και την διευκόλυνση της εισροής ξένων επενδυτικών κεφαλαίων ανεξαρτήτως έδρας των εταιρειών ή και εθνικής προελεύσεως των ενδιαφερομένων, μιας και αποτελούν μια κοινή γλώσσα ή ένα κοινό πλαίσιο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων σε όλες τις χώρες εφαρμογής τους, το οποίο είναι απαλλαγμένο από τις εγχώριες νομοθεσίες που ως τώρα έκαναν δυσνόητη την μελέτη τους από τους πάσης φύσεως ενδιαφερομένους διαφορετικής εθνικής προέλευσης.

Υπάρχει βέβαια και η άποψη που ισχυρίζεται ότι η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. μπορεί να προκαλέσει δυσμενή επακόλουθα αν δεν οργανωθεί κατάλληλη υποδομή, από την άποψη ότι ενώ κατά τα Ελληνικά πρότυπα η αποτίμηση γίνεται με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους κτήσης η οποία πλεονεκτεί στην αντικειμενικότητα μιας και δεν αφήνει σημαντικά περιθώρια υποκειμενικών χειρισμών, κατά τα Διεθνή, η αποτίμηση βασίζεται στην αρχή της εύλογης ή πραγματικής αξίας η οποία επιτρέπει υποκειμενικές εκτιμήσεις που δεν δύναται να επαληθευθούν αν δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή. Για παράδειγμα, οι αποσβέσεις των ενσωμάτων παγίων κατά την Ελληνική νομοθεσία, διεξάγονται βάση συντελεστών που η ίδια ορίζει. Κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι αποσβέσεις διεξάγονται βάση της ωφέλιμης ζωής των παγίων, όπως την εκτιμά η εταιρεία, επομένως καθίσταται εύκολο για κάποια επιχείρηση που επιθυμεί να εμφανίσει αυξημένες ή μειωμένες αποσβέσεις να το πραγματοποιήσει, μιας και ο υπολογισμός τους είναι θέμα υποκειμενικό. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την γενικά θετική άποψη που επικρατεί στη χώρα μας για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθώς πολλοί θεωρούν ότι η χρήση τους οδηγεί στην εξυγίανση των οικονομικών καταστάσεων των Ελληνικών επιχειρήσεων πολλές από τις οποίες ως τώρα χρησιμοποιούσαν ανορθόδοξες και παράνομες πρακτικές για την ωραιοποίηση των ισολογισμών τους μέσω της απόκρυψης στοιχείων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου του, έχει προβεί στην ψήφιση διαφόρων νομοθετημάτων και άρθρων με τα οποία οφείλει κάθε κράτος-μέλος να εναρμονιστεί και να προσαρμόσει τα δικά του Λογιστικά Πρότυπα προς τα Διεθνή. Λόγω όμως της πολυπλοκότητας των Διεθνών Προτύπων και της τεχνικής οργάνωσης που απαιτείται, όπως μηχανογράφηση και Λογιστική Τυποποίηση, τα περισσότερα κράτη-μέλη έχουν ζητήσει την αύξηση της προθεσμίας εφαρμογής. Αντίθετα, στη χώρα μας επιδιώχθηκε η κατά το δυνατόν συντομότερη εφαρμογή τους με συνέπεια να είναι προβληματική καθώς πολλές επιχειρήσεις στερούνται κυρίως των τεχνικών γνώσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή τους, αλλά και λόγω της περίπλοκης μορφής ορισμένων προτύπων, τα οποία ούτως ή άλλως συνεχώς αναθεωρούνται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γρηγοράκου Θεοδώρου: Ανάλυση και ερμηνεία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, Εκδόσεις Σακούλλα 2004.

Κοντάκου Αριστοτέλη: Γενική Λογιστική 1.

Πετρίδη Νικολάου: Γενική Λογιστική 2

Πρωτοψάλτη Νικολάου-Βρουστούρη Παναγιώτη: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες-Ανάλυση και Ερμηνεία., εκδόσεις Σταμούλη Ο.Ε.

Σακέλλη Εμμανουήλ: ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ-Ανάλυση και Εφαρμογή, εκδόσεις Σακέλλη 2002.

Σακέλλη Εμμανουήλ: Η ΟΜΑΔΑ 9 ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ. ΣΕ ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΑ ΒΑΣΗ, εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ Ο.Ε.

Σταματόπουλου Δημητρίου: Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, Εκδόσεις Σακούλλα 1994.

Νόμος 2190/1920 Περί Ανωνύμων Εταιρειών.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ:

Περιοδικό «Ο Λογιστής»:

Βρουστούρη Νικολάου: «Η αλήθεια για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», τεύχος Αυγούστου 2002.

Βρουστούρη Παναγιώτη: «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις», τεύχος Οκτωβρίου 2002.

Βρουστούρη Παναγιώτη: «Οι συναλλαγματικές διαφορές κατά τα Δ.Π.Χ.Π.», τεύχος Φεβρουαρίου 2003.

Ντόκα Ανέστη: «Εξυγίανση στις οικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων απέφερε η εφαρμογή των Δ.Λ.Π.», άρθρο στην «Οικονομική», ένθετο της εφημερίδας

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ηλεκτρονικοί Ιστότοποι:

<http://www.plaisiocomputers.gr>, Ετήσιο Δελτίο της Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. 2004 και 2005

<http://www.moh.gr>, Ετήσιο Δελτίο της ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ 2004 και 2005

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιλαμβάνονται στοιχεία τα οποία χρησιμοποιήσαμε στο πρακτικό μέρος της εργασίας, από τα ετήσια δελτία των εταιρειών Πλαίσιο Α.Ε.Β.Ε. και MOTOR OIL HELLAS.

«ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
"ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε" ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΑΠΟ 1/1/2004 - 31/12/2004»

Προς Την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε.
Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλλουμε σύμφωνα με το άρθρο 43α του Κ.Ν. 2190/1920 και το Καταστατικό, για έγκριση, τις Οικονομικές Καταστάσεις όπως αυτές απεικονίζονται στο έντυπο που επισυνάπτεται. Παρακάτω αναλύουμε τα πεπραγμένα και παρέχουμε επεξηγήσεις για τα κονδύλια του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων της χρήσεως.

Α) ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο Ισολογισμός της 31/12/2004 περιλαμβάνει τις οικονομικές πράξεις που έγιναν στην περίοδο από 1/1/2004 μέχρι 31/12/2004 και απεικονίζει τις μεταβολές που επήλθαν από τις πράξεις αυτές στην περιουσία της εταιρίας, όπως τελικά διαμορφώθηκε την 31/12/2004.

Ενεργητικό

Το ενεργητικό της εταιρίας έχει ως απεικονίζεται στις επισυναπτόμενες οικονομικές καταστάσεις:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2004			Ποσά προηγούμενης χρήσης 2003		
	Αξία		Αναπόσβεστη	Αξία		Αναπόσβεστη
	Κλίσηως	Αποσβέσεις	Αξία	Κλίσηως	Αποσβέσεις	Αξία
Β. ΞΕΛΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
Α. Λοιπά Ξελα εγκαταστάσεων	5.387.877,85	4.353.933,59	1.033.944,26	5.200.853,99	3.492.623,93	1.708.230,06
	<u>5.387.877,85 #</u>	<u>4.353.933,59</u>	<u>1.033.944,26</u>	<u>5.200.853,99</u>	<u>3.492.623,93</u>	<u>1.708.230,06</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ						
1. Γηπέδα - Οικόπεδα	2.573.408,89	0,00	2.573.408,99	2.487.831,03	0,00	2.487.831,03
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	10.666.973,84	5.657.137,87	5.009.235,97	8.132.778,26	4.394.909,67	4.737.868,59
5. Μεταφορικά μέσα	258.728,96	209.507,29	50.221,67	240.848,94	190.837,71	50.011,23
6. Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.695.517,23	3.252.599,34	2.442.917,89	4.236.509,48	2.187.286,09	2.049.223,39
7. Αποσβέσεις υπό εκτίμηση	401.491,12	0,00	401.491,12	364.457,04	0,00	364.457,04
	<u>19.596.520,14</u>	<u>9.119.244,50 #</u>	<u>10.477.275,64</u>	<u>16.462.424,75</u>	<u>6.773.033,47 #</u>	<u>9.689.391,28</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΙΝΗΤΟΓΕΩΜΕΤΡΗΤΩΝ	<u>19.596.520,14</u>	<u>9.119.244,50 #</u>	<u>10.477.275,64</u>	<u>16.462.424,75</u>	<u>6.773.033,47 #</u>	<u>9.689.391,28</u>
III. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΆΛΛΕΣ ΜΑΚΡΟΜΕΣ ΧΡΗΜ/ΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρίες		1.839.442,04			868.672,05	
Μείον: Προβλέψεις για υποτίμηση		341.169,16	1.498.272,88		0,00	868.672,05
6. Τίτλοι με κορηκτρία οικονομολογικών		135.024,72			45.181,61	
Μείον: Προβλέψεις για υποτίμηση		16.511,16	118.513,56		0,00	45.181,61
7. Λοιπές μικροπρόθεσμες απαιτήσεις		461.374,57			422.395,10	
Το: Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις						
Διακανονισμών μέσω πιστωτικών καρτών		521.240,32	962.614,89		12.183,47	434.578,57
			2.599.401,33			1.348.432,23
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (II+III)			<u>13.076.676,97</u>			<u>11.037.823,51</u>

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2004			Ποσά προηγούμενης χρήσης 2003		
	Αύξη		Αναπόσβεστη	Αξία		Αναπόσβεστη
	Κτήσεως	Αποσβέσεως	Αύξη	Κτήσεως	Αποσβέσεως	Αύξη
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ						
1. Εμπορεύματα			34.575.326,00			22.238.373,64
2. Προϊόνια έτοιμα & ημιτέλη			12.855,16			12.118,34
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες			84.325,46			33.722,72
5. Προκαταβολές για αγορές - εμπορευμάτων			2.219.485,10			2.219.290,58
			<u>36.891.991,72</u>			<u>24.503.514,28</u>
II. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ						
1. Πελάτες	13.772.341,30			10.725.491,92		
Μείον: προβλέψεις	<u>671.102,48</u>	12.901.438,82		<u>0,00</u>	10.725.491,92	
3α. Εμπιστές εισπρακτέες		3.530.886,36			3.513.704,59	
10. Επισφαλείς-Επιδικοί πελάτες & χρεώστες	294.672,64			953.217,86		
Μείον: προβλέψεις	<u>294.672,64</u>	0,00		<u>953.217,86</u>	0,00	
11. Χρεώστες διάφοροι	3.899.283,10			3.105.136,71		
11α. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις διακανονισμών μέσω πιστωτικών καρτών	<u>6.349.257,94</u>	10.248.543,04		<u>4.141.221,29</u>	7.246.357,99	
12. Λογόμιοι διακ/σεως προκ/των & πιστώσεων		<u>75.851,76</u>			<u>76.158,78</u>	
		<u>26.756.519,98</u>			<u>21.561.713,28</u>	
III. ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ						
1. Μετοχές			8.575,00			8.575,00
			<u>8.575,00</u>			<u>8.575,00</u>
IV. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ						
1. Ταμείο			246.952,00			300.953,77
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			<u>11.040.979,62</u>			<u>16.247.454,89</u>
			<u>11.287.931,62</u>			<u>16.548.408,66</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔI+ΔII+ΔIII+ΔIV)			<u>74.945.018,32</u>			<u>62.622.211,22</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
1. Έξοδα επίομενων χρήσεων			84.654,62			0,00
			<u>84.654,62</u>			<u>0,00</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+Ε)			<u>89.140.294,17</u>			<u>75.368.264,79</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ						
1. Αλλάτρια περιουσιακά στοιχεία			275.650,36			643.235,60
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών			<u>566.165,67</u>			<u>0,00</u>
			<u>841.816,03</u>			<u>643.235,60</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2004	Ποσά προηγούμενης χρήσης 2003
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ		
(22.080.000 ονχμ. μετοχές των 0,31 Ευρώ)		
I. Καταβλητέο	<u>6.844.800,00</u>	<u>6.844.800,00</u>
	<u>6.844.800,00</u>	<u>6.844.800,00</u>
II Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το όριο	<u>12.050.502,67</u>	<u>12.050.502,67</u>
III Διαφορές αναπροσαρμογής - Επικυρωγίσιμες επενδύσεων		
2. Διαφορά από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	<u>131.483,07</u>	<u>0,00</u>
	<u>131.483,07</u>	<u>0,00</u>
IV ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
1. Τακτικό αποθεματικό	<u>2.039.822,18</u>	<u>1.475.198,64</u>
4. Έκτακτα αποθεματικά	<u>15.264.385,57</u>	<u>11.121.477,58</u>
5. Αφορ. αποθεματικό επί δισπ. Νόμων	<u>405.604,70</u>	<u>763.285,02</u>
	<u>17.709.812,45</u>	<u>13.359.961,24</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΙ + ΑΙΙ + ΑΙΙΙ + ΑΙΥ)	<u>36.736.598,19</u>	<u>32.255.263,91</u>
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ & ΕΞΟΔΑ		
1. Προβλ. για αποζητ. προσ. λόγω εξ. από την υπηρ.	<u>1.108.184,75</u>	<u>925.900,48</u>
2. Λοιπές προβλέψεις	<u>813.534,91</u>	<u>1.170,61</u>
	<u>1.921.719,66</u>	<u>927.071,07</u>
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
II. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΙΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
1. Προμηθευτές	<u>8.483.540,91</u>	<u>7.114.950,38</u>
2. Γραμμάτια πληρωτέα και υποστασιεύς	<u>1.802.590,98</u>	<u>1.702.713,81</u>
2α. Επταετές πληρωτέες	<u>21.945.207,03</u>	<u>16.985.316,19</u>
4. Προκαταβολές πελατών	<u>989.978,67</u>	<u>894.549,71</u>
5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	<u>9.348.712,58</u>	<u>8.634.679,54</u>
6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	<u>843.448,00</u>	<u>590.664,43</u>
10. Μειρίσματα πληρωτέα	<u>5.981.600,00</u>	<u>4.636.800,00</u>
11. Πιστωτές διάφοροι	<u>2.725.741,34</u>	<u>1.826.255,75</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Γ II)	<u>50.080.820,49</u>	<u>42.185.929,81</u>
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1. Έσοδα επόμενης χρήσεων	<u>261.800,61</u>	<u>0,00</u>
2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	<u>139.355,22</u>	<u>0,00</u>
	<u>401.155,83</u>	<u>0,00</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	<u>88.140.294,17</u>	<u>75.368.264,79</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
1. Δεκτούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	<u>275.650,36</u>	<u>643.235,60</u>
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυησίων και εμπράγματων ασφαλειών	<u>566.165,67</u>	<u>0,00</u>
	<u>841.816,03</u>	<u>643.235,60</u>

Παράγραφος 2. Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων

<p>(α) Άρθρο 43α παρ. 1-α: Μέθοδοι αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και υπολογισμού των αποσβέσεων καθώς και των προβλέψεων για υφιστάμενες τους.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτιμήθηκαν στην αξία της τιμής κτήσεως, η οποία είναι προσαυξημένη με την αξία των προσθίκων και βελτιώσεων και μειωμένη με τις προβλεπόμενες από τη νόμο αποσβέσεις. 2. Τα από αγορά προερχόμενα οιοδήποτε εμπορεύματα, αποτιμήθηκαν στην καλύτερη τιμή, μεταξύ της τιμής κτήσεως και της κατά το τέλος της χρήσεως τρέχουσας τιμής αγοράς τους. 3. Η τιμή κτήσεως όλων των αποθεμάτων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού όρου η οποία ακολουθείται ούτως.
<p>(β) Άρθρο 43α παρ. 1-α: Βάσει μετατροπής σε Ευρώ περιουσιακών στοιχείων αφερσμένων σε ξένο νόμισμα (Ξ.Ν.) και λογιστικές κερφός των συναλλαγματικών διαφορών.</p>	<p>Αποτιμήθηκαν οι σε Ξ.Ν. υποχρεώσεις της εταιρείας, σύμφωνα με την επίσημη τιμή κλεισματος της 31/12/2004 της Τράπεζας Ελλάδος και κατά την αποτίμηση προέκυψαν συναλλαγματικές διαφορές:</p> <p>α) κρεσστικές ευρώ 15.224,82 οι οποίες προσαύξησαν τη εξόδα, καταχωρήθηκαν στον λογασμό "Συναλλαγματικές διαφορές κρεσστικές" και</p> <p>β) πιστωτικές από την αποτίμηση της 31/12/2004, ευρώ 358,70 οι οποίες προσαύξησαν τα έσοδα και καταχωρήθηκαν στον λογασμό "Συναλλαγματικές διαφορές πιστωτικές".</p>
<p>(γ) Άρθρο 43 παρ. 2: Παρέκλιση από τις μεθόδους και τις βασικές αρχές αποτίμησης. Εφαρμογή ειδικών μεθόδων αποτίμησης.</p>	<p>Δεν έγινε.</p>
<p>(δ) Άρθρο 43 παρ. 7-β : Αλλαγή μεθόδου υπολογισμού της τιμής κτήσεως ή του κόστους παραγωγής των αποθεμάτων και κινητών αξιών.</p>	<p>Δεν έγινε.</p>
<p>(ε) Άρθρο 43 παρ. 7-γ : Παράθεση της διαφοράς, μεταξύ της αξίας αποτίμησης των αποθεμάτων και κινητών αξιών και της τρέχουσας τιμής αγοράς τους, εφόσον είναι αξιόλογη.</p>	<p>α) Δεν είναι αξιόλογη η διαφορά αποθεμάτων</p>
<p>(στ) Άρθρο 43 παρ. 9 : Ανόλιση και επεξεργασία της γενόμενης μέσα στη χρήση, με βάση ειδικό νόμο, αναπροσαρμογής της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων και παράθεση της κινήσεως του λογαρισμού "Διαφορές αναπροσαρμογής".</p>	<p>Με βάση τις διατάξεις του Ν.2065/92, η εταιρεία ΠΛΑΪΣΙΟ COMPUTERS ΑΕΒΕ διενήργησε στην χρήση 2004 αναπροσαρμογή της αξίας κτήσεως των γηπέδων, των κτιρίων και των συσσωρευμένων αποσβέσεων των κτιρίων εξαιτίας της οποίας αυξήθηκε η αξία κτήσεως των γηπέδων και των κτιρίων κατά € 340.901,02 και η αξία των συσσωρευμένων αποσβέσεων των κτιρίων κατά € 209.417,95 και προέκυψε διαφορά αναπροσαρμογής ποσού € 131.483,07 που καταχωρήθηκε στον λογαρισμό των ιδίων κεφαλαίων ΑΠ-2 «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων». Οι αποσβέσεις της χρήσης για τα κτιριακά υπολογίσθηκαν στην αναπροσαρμοσμένη αξία αυτών και είναι μεγαλύτερες κατά ποσό € 8.238,75 από αυτές που θα προέκυπταν αν δεν είχε γίνει η αναπροσαρμογή.</p>

Παράγραφος 3. Πάγιο ενεργητικό και έξοδα εγκαταστάσεως

(α) Άρθρο 42ε παρ. 8 : Μεταβολές πάγιων στοιχείων και εξόδων εγκαταστάσεως (πολυτικούς αποσβέσεων).	Παράρταμα στατικού πολυσελίδιου πίνακα Ν. 1 με τις πληροφορίες που απαιτεί η διάταξη.												
(β) Άρθρο 43 παρ. 5-δ : Ανάλυση πρόσθετων αποσβέσεων.	Δεν έχουν.												
(γ) Άρθρο 43 παρ. 5-ε : Προβλέψεις για υποστήριξη ενσωματωμένων πάγιων περιουσιακών στοιχείων.	Δεν σχηματίστηκαν.												
(δ) Άρθρο 43 παρ. 3-ε : Ανάλυση και επεξήγηση των ποσών των εξόδων εγκαταστάσεως που αφορούν τη χρήση.	<p>Έξοδα εγκαταστάσεως παρούσας χρήσης :</p> <table border="0"> <tr> <td>ΕΞΟΔΑ ΚΤΗΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ</td> <td style="text-align: right;">2.500,00</td> </tr> <tr> <td>ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΔΥ</td> <td style="text-align: right;">76.525,10</td> </tr> <tr> <td>ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΕΛΕΤΩΝ</td> <td style="text-align: right;">19.900,21</td> </tr> <tr> <td>ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΙΚΡΟΚΥΚΛΩΣΕΩΣ</td> <td style="text-align: right;">0,00</td> </tr> <tr> <td>ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΑΚΙΝΗΣΙΟΥ</td> <td style="text-align: right;">118.538,66</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;"><u>187.022,97</u></td> </tr> </table>	ΕΞΟΔΑ ΚΤΗΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	2.500,00	ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΔΥ	76.525,10	ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	19.900,21	ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΙΚΡΟΚΥΚΛΩΣΕΩΣ	0,00	ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΑΚΙΝΗΣΙΟΥ	118.538,66		<u>187.022,97</u>
ΕΞΟΔΑ ΚΤΗΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	2.500,00												
ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΙΔΥ	76.525,10												
ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	19.900,21												
ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΜΙΚΡΟΚΥΚΛΩΣΕΩΣ	0,00												
ΛΟΓΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΑΚΙΝΗΣΙΟΥ	118.538,66												
	<u>187.022,97</u>												
(ε) Άρθρο 43 παρ. 3-γ : Τα ποσά και ο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών που προέκυψαν στην παρούσα χρήση, κατά την πληρωμή (δόσεων) και/ή την αποτίμηση στο τέλος της χρήσεως δανείων ή πιστώσεων, χρησιμοσηθέντων αποκλειστικά για επίδομα πάγιων στοιχείων.	Δεν υπάρχουν												
(στ) Άρθρο 43 παρ. 4 εδαφ. α' & β' : Ανάλυση και επεξήγηση των κονδυλίων "Έξοδα ερευνών και αναπτύξεως", "Παραορισία και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας" και "Υπερβία επεκτασεως (GOODWILL)".	Δεν υπάρχουν												

Παράγραφος 4. Συμμετοχές

(α) Άρθρο 43α παρ. 1-β' : Συμμετοχές στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων με ποσοστό μεγαλύτερο από 10%.	<p>Πλαίσιο Ακινήτων Α.Ε. 20% Εθνικός Ανώνυμη Εταιρεία Μελετών και Ερευνών 24%, PLAISIO COMPUTERS JSC 100%, PLAISIO ESTATE JSC 20%</p>
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-αε' : Συντοχή ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται και οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας.	<p>Εντάχθηκαν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας Εθνικός Ανώνυμη Εταιρεία Μελετών και Ερευνών, Πλαίσιο Ακινήτων Α.Ε., PLAISIO COMPUTERS JSC, και PLAISIO ESTATE JSC.</p>

Παράγραφος 5. Αποθέματα.

(α) Άρθρο 43α παρ. 1-α': Αποτίμηση αποθεμάτων κατά παρέκκλιση από τους κανόνες απομίσθωσης του άρθρου 43, για λόγους φορολογικών ελαφρύνσεων.	Δεν έγινε παρέκκλιση.
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-β': Διαφορές από υπαίτηση κυκλοφορούντων σταθμίων ενεργητικού και λόγοι στους οποίους οφείλονται.	Δεν υπάρχουν.

Παράγραφος 6. Μετοχικό κεφάλαιο.

(α) Άρθρο 43α παρ. 1-δ : Κατηγορίες μετοχών, στις οποίες διακρίνεται το μετοχικό κεφάλαιο.	Κοινές ονομαστικές μετοχές	Αριθμός	Αξία
		22.080.000	6.844.800,00
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-γ : Εκδόθηκαν μετοχές μέσα στη χρήση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.	Δεν εκδόθηκαν μετοχές μέσα στη χρήση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.		
(γ) Άρθρο 43α παρ. 1-κ & 42ε παρ. 10 : Εκδοθέντες τίτλοι και ενσωματωμένα σ' αυτούς δικαιώματα.	Δεν εκδόθηκαν τέτοιοι τίτλοι.		
(δ) Άρθρο 43α παρ. 1-ιστ : Απόκτηση ιδίων μετοχών μέσα στην παρούσα χρήση.	Δεν αποκτήθηκαν.		

Παράγραφος 7. Προβλέψεις και υποχρεώσεις

(α) Άρθρο 42ε παρ. 14 εδοφ 6 : Ανάλυση του λογαριασμού "λοιπές προβλέψεις".	<p>Η ανάλυση του λογαριασμού «λοιπές προβλέψεις» περιλαμβάνει τα εξής:</p> <p>α) Προβλέψεις εγγυήσεων Η/Υ αξίας ευρώ 160.000,00</p> <p>β) Προβλέψεις επιστροφών των καταστημάτων στην αρχική τους κατάσταση, σύμφωνα με το μισθολόγιο συμβόλαιο, αξίας ευρώ 139.855,55</p> <p>γ) Πρόβλεψη πνευματικών δικαιωμάτων αξίας ευρώ 511.985,52 και</p> <p>δ) Κατά την παρούσα χρήση αποτιμήθηκαν οι σε Ε.Ν. υποχρεώσεις της εταιρίας σύμφωνα με την επίσημη τιμή κλεισίματος της 31/12/2004 της Τράπεζας Ελλάδος και κατά την αποτίμηση προέκυψαν πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές αξίας 1.583,84 ευρώ οι οποίες δεν ηρσαύθησαν τα έσοδα της χρήσης αλλά πιστώθηκαν στην ενδιάμεσο λογαριασμό προβλέψεων.</p>
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-ζ : Οι οικονομικές δεσμεύσεις από συμβάσεις κλπ. που δεν εμφανίζονται στους λογαριασμούς τάξεως. Υποχρεώσεις καταβολής ειδικών μισθίων παροχών και οικονομικές δεσμεύσεις για συνδεδεμένες επιχειρήσεις.	Δεν υπάρχουν.
(γ) Άρθρο 43α παρ. 1-ιβ : Πιθανές οφθαλές απρατικών ποσών φόρων και ποσά φόρων που ενδεχομένως να προκύψουν σε βάρος της κληόμενης και των πραγματοποιημένων χρεώσεων, εφόσον δεν εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ή στις προβλέψεις.	Δεν υπάρχουν.
(δ) Άρθρο 43α παρ. 1-στ : Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πάνω από 5 (πν).	Δεν υπάρχουν.
(ε) Άρθρο 43α παρ 1-στ : Υποχρεώσεις καλυπόμενες με εμπρόχρητες ασφάλειες.	Δεν υπάρχουν.

Παράγραφος 8. Μεταβατικοί λογαριασμοί

- Άρθρο 42ε παρ. 12 : Ανάλυση των κονδυλίων των μεταβατικών λογαριασμών "Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα" και "Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα".	Στα κονδύλι "Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα" περιλαμβάνεται αξία 139.355,22 Ευρώ που αφορά δεδουλευμένα έξοδα πνευματικών δικαιωμάτων.
--	--

Παράγραφος 9. Λογαριασμοί τάξεως.

- Άρθρο 42ε παρ. 11 : Ανάλυση των λογαριασμών τάξεως, στην έπισηση που δεν καλύπτεται η υποχρέωση αυτή από τις πληροφορίες της επομένης παρ. 10.	Στο κονδύλι «Αλλάγια περιουσιακά στοιχεία» αξίας 275.650,38 Ευρώ περιλαμβάνεται η υποκαλυπόμενη αξία πληρωμών για συμβάσεις Leasing.
--	--

Παράγραφος 10. Χρηρηθηθείες εγγυήσεις και εμπράγματα ασφαλείες.

- Άρθρο 42ε παρ. 9 : Εγγυήσεις και εμπράγματα ασφαλείες που χρηρηθήσκων από την εταιρία.	Στο κονδύλι «Χρηρητικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματον ασφαλείων» αξίας 566.165,67 Ευρώ περιλαμβάνονται εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης προς τους πελάτες.
--	--

Παράγραφος 11. Αμοιβές, προκ/λές και πιστώσεις σε όργανα διοίκησης

(α) Άρθρο 43α παρ. 1-γ : Αμοιβές μελών οργάνων και δευθύνσεων της εταιρίας.	Αμοιβές ποσού 927.482,78 Ευρώ.
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-γ: Υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ή αναλήφθηκαν για βοηθήματα σε αποκαρθιστικά την παρούσα χρήση μέλη οργάνων διοίκησης και δευθύνσεων της εταιρίας.	Δεν υπάρχουν.
(γ) Άρθρο 43α παρ. 1-δ : Δοτήσεις προκαταβολές και πιστώσεις σε όργανα διοίκησης (μέλη διοικητικών συμβουλίων και διαχειριστές).	Δεν υπάρχουν

Παράγραφος 12. Αποτελέσματα χρήσεως.

(α) Άρθρο 43α παρ. 1-η: Κύκλος εργασιών κατά κατηγορίες δραστηριότητας και γεωγραφικές αγορές. (ο κύκλος εργασιών λαμβάνεται όπως καθορίζεται στο άρθρο 42ε παρ. 15 εδαφ.σ').	1. Εμπορικές δραστηριότητες : - εσωτερικού Ευρώ 232.813.057,48 - εξωτερικού Ευρώ 27.321,00 <u>232.840.378,48</u>
(β) Άρθρο 43α παρ. 1-θ : Μέσος όρος του αποσολοβιζόμενου κατά τη διάρκεια της χρήσεως προσωπικού και κατηγορίες αυτού, με το συνολικό κόστος τους. Διακρίνεται ότι, στο "δικαιτικό (υπαλληλικό) προσωπικό" περιλαμβάνεται το με μισθό αμειβόμενο προσωπικό και στο "εργατεχνικό προσωπικό" οι αμειβόμενοι με ημερομίσθιο.	1. Μέσος όρος προσωπικού άτομα 852 2. Μέσος όρος προσωπικού κατά κατηγορίες - Υπαλληλικό προσωπικό άτομα 852 Σύνολο άτομα 852 3. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού : - Δικαιτικού (υπαλληλικού) προσωπικού : o Μισθί/ Ευρώ 10.586.286,15 o Κοινωνικά επιδοτήματα και βοηθήματα Ευρώ 2.822.209,19 (περιλαμβάνονται και οι αμοιβές μελών οργάνων διοίκησης και δευθύνσεων της Εταιρίας.)
(γ) Άρθρο 42ε παρ. 15-β : Ανάλυση των έσοδων και ενόργων εφάδων και εσόδων (βελούδη των λογαριασμών "έσοδα και ενόργα έσοδα" και "έσοδα και ενόργα έσοδα"). Αν το ποσό των λογαριασμών "έσοδα κέρδη" και "έσοδα κέρδη" είναι σημαντικά, κατ'εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 43α παρ. 1-η, ηφροβάλλεται και αιτιών ανάλυση (με βάση τους λογαριασμούς 81.02 και 81.03 του Γεν.Λογ.Σχεδίου).	1. Έσοδα και ενόργα έσοδα : ΕΛΛΕΙΜΑΤΑ - ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΤΑΜΕΙΩΝ 62.191,11 ΣΥΝΗΛΛΑΛΓ. ΔΙΑΦ. ΕΣΟΔΑ 18.235,59 ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΥΠΕΡ ΑΝΑΤΡ. ΑΚΙΝ. ΑΡ. 24ν.2065/1992 5.383,97 <u>85.810,67</u> 2. Έσοδα και ενόργα έσοδα : ΣΥΝΗΛΛΑΛΓ. ΔΙΑΦ. ΕΣΟΔΑ 11.885,84 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΣΥΝΤΗΤΙΚ SWAP 20.643,53 <u>32.529,17</u>
(δ) Άρθρο 42ε παρ. 15-β : Ανάλυση των λογαριασμών "Έσοδα προηγούμενων χρήσεων", "Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων" και "Έξοδα προηγούμενων χρήσεων".	1. ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΕΛΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ 9.978,00 ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ ΠΝΕΥΜ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ 139.355,22 <u>149.333,22</u> 2. ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ 25.148,80

4. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ενεργητικό	Επιμέτρηση	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/05	31/12/04	31/12/05	31/12/04
Μη κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού					
Ενομήσιμες Άκτιβοποιήσεις	7.3.1	15.477	14.954	15.228	14.932
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	7.3.1	1.757	2.771	1.724	2.262
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	7.3.2	0	0	1.057	243
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	7.3.3	1.489	1.359	1.580	1.258
Λοιπές επενδύσεις	7.3.4	314	127	314	127
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	7.3.5	531	481	531	481
		<u>18.568</u>	<u>18.172</u>	<u>20.434</u>	<u>18.281</u>
Κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού					
Αποθέματα	7.3.6	39.887	36.973	38.637	36.892
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	7.3.7	30.142	23.582	31.818	23.542
Λοιπές απαιτήσεις	7.3.8	2.647	332	2.287	332
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.3.9	4.371	11.399	4.072	11.287
		<u>96.615</u>	<u>91.458</u>	<u>97.248</u>	<u>91.334</u>
Σύνολο Ενεργητικού					
Ίδια Κεφάλαια και Υποχρεώσεις					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	7.3.10	6.845	6.845	6.845	6.845
Υπέρ το όριο		12.051	12.051	12.051	12.051
Αποθεματικά και κέρδη περιόδου		22.834	23.141	23.544	23.065
Μείζονα	7.3.11	5.520	5.962	5.520	5.962
		<u>47.250</u>	<u>47.999</u>	<u>47.960</u>	<u>47.923</u>
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.3.12	0	0	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	7.3.13	652	937	744	937
Υποχρεώσεις πασών ηρωσαστικού λόγω εφόδου από την υπηρεσία	7.3.14	258	218	258	218
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	7.3.15	740	540	740	540
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.3.16	22	4	22	4
		<u>1.672</u>	<u>1.699</u>	<u>1.764</u>	<u>1.698</u>
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Πρωτογενείς και λοιπές υποχρεώσεις	7.3.17	26.320	30.369	26.192	30.348
Υποχρεώσεις από φόρους		2.075	5.597	2.075	5.597
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.3.12	12.070	0	12.070	0
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	7.3.14	651	672	651	672
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.3.17	6.577	6.122	6.536	5.095
		<u>47.693</u>	<u>41.760</u>	<u>47.524</u>	<u>41.712</u>
		<u>96.615</u>	<u>91.458</u>	<u>97.248</u>	<u>91.334</u>
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων					

7.3 Σπριγώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

7.3.1 Εναώματες ακινητοποιήσεις και Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οι εναώματες ακινητοποιήσεις και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ					
(ποσό σε χιλιάδες €)	Οικόπεδα και Κτίρια	Επιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Πάγια υπό Εκτέλεση	Ασώματα Περιουσιακά Στοιχεία	Σύνολο
Αξία Κτήσης					
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2005	13.210	7.319	488	3.477	24.494
Προσθήκες	2.034	1.017	176	435	3.662
Μειώσεις	0	-23	0	0	-23
Μεταφορές	-109	278	-169	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2005	15.135	8.591	495	3.912	28.133
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2005	-2.505	-3.558	0	-1.206	-7.269
Προσθήκες	-1.061	-1.633	0	-949	-3.643
Μειώσεις	0	13	0	0	13
Μεταφορές	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2005	-3.566	-5.178	0	-2.155	-10.899
Αναπόσβεστη Αξία την 31η Δεκεμβρίου 2005	11.569	3.413	495	1.757	17.234
Αναπόσβεστη Αξία την 31η Δεκεμβρίου 2004	10.705	3.761	488	2.271	17.225

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
(ποσό σε χιλιάδες €)	Οικόπεδα και Κτίρια	Επιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Πάγια υπό Εκτέλεση	Ασώματα Περιουσιακά Στοιχεία	Σύνολο
Αξία Κτήσης					
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2005	13.210	7.295	488	3.458	24.461
Προσθήκες	2.034	756	176	404	3.370
Μειώσεις	0	-20	0	0	-20
Μεταφορές	-109	278	-169	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2005	15.135	8.309	495	3.872	27.811
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2005	-2.505	-3.556	0	-1.206	-7.267
Προσθήκες	-1.061	-1.601	0	-942	-3.604
Μειώσεις	0	12	0	0	12
Μεταφορές	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2005	-3.566	-5.145	0	-2.148	-10.859
Αναπόσβεστη Αξία την 31η Δεκεμβρίου 2005	11.569	3.164	495	1.724	16.952
Αναπόσβεστη Αξία την 31η Δεκεμβρίου 2004	10.705	3.739	488	2.262	17.194

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας είναι ελεύθερα από κάθε επιβάρυνση προς όφελος τρίτων.

Τα ασώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο αγοράζόμενα λογισμικά προγράμματα και άδειες χρήσης λογισμικών προγραμμάτων (SAP R3, BW, CRM, κ.α.)

7.3.2 Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Ως συμμετοχή σε θυγατρικές χαρακτηρίζεται η συμμετοχή της μητρικής Πλαίσιο Computers Α.Ε.Β.Ε. στο κεφάλαιο της πλήρως ενοποιημένης εταιρείας Plaisio Computers JSC. Το ποσοστό συμμετοχής της μητρικής σε αυτή είναι 100%. Στις απλές οικονομικές καταστάσεις η συμμετοχή σε θυγατρικές αποτιμάται και εμφανίζεται στο κόστος κτήσεως. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις η αξία της συμμετοχής σε θυγατρικές απαλείφεται πλήρως. Η συμμετοχή της Εταιρείας σε θυγατρικές κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα είχε ως εξής:

Ποσά σε χιλιάδες €	31/12/2005	31/12/2004
Συμμετοχή Μητρικής σε θυγατρικές		
Plaisio Computers JSC	1.057	243

Η μεταβολή στην αξία κτήσης της θυγατρικής Plaisio Computers JSC στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας οφείλεται σε αύξηση κεφαλαίου 750 χιλ. €, που πραγματοποιήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης 2005 και στην αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης συμμετοχής αξίας 64 χιλ. €. Η Εταιρεία είχε σχηματίσει κατά τη διάρκεια της χρήσης 2004 την παραπάνω πρόβλεψη για υποτίμηση της αξίας της συμμετοχής της στην θυγατρική της Plaisio Computers JSC χωρίς ακόμα η εν λόγω εταιρεία να έχει ξεκινήσει την δραστηριότητά της. Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2005 η Plaisio Computers προχώρησε σε αντιστροφή της σχηματισθείσας πρόβλεψης στηριζόμενη στο επιχειρηματικό πλάνο της διοίκησης για την πορεία της θυγατρικής τις επόμενες χρήσεις.

7.3.3 Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε χιλιάδες €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις				
Πλαίσιο Ακινήτων Α.Ε.	1.178	1.098	1.087	1.087
Ελνός Α.Ε.	95	87	281	25
Plaisio Estate JSC	216	164	212	164
	1.489	1.359	1.580	1.256

Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας αποτιμώνται και παρουσιάζονται με τη μέθοδο του κόστους κτήσεως. Στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου οι συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης με βάση τις αρχές του Δ.Λ.Π. 28. Κατά την διάρκεια της χρήσης 2005, η Εταιρεία αύξησε την αξία της συμμετοχής της στην Plaisio Estate JSC κατά 48 χιλ. € μέσω αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε στην εν λόγω εταιρεία και προχώρησε σε αναστροφή πρόβλεψης 277 χιλ. € για απομείωση της αξίας συμμετοχής της στην Πλαίσιο Ακινήτων Α.Ε. και στην Ελνός Α.Ε. λόγω της υψηλής κερδοφορίας που παρουσιάζουν οι εν λόγω εταιρείες, υπερεκλήροντας και σχηματισμένες από προηγούμενες χρήσεις ζημιές.

Η συμμετοχή της Εταιρείας στις ανωτέρω συνδεδεμένες εταιρείες κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 είχε ως κατωθί:

	Ποσοτό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Αντικείμενο Εργασιών
Πάρκο Ακινήτων Α.Ε.	20%	Ελλάδα	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων
Εταύς Α.Ε.	24%	Ελλάδα	Παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών
Plaisio Estate JSC	20%	Βουλγαρία	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων

7.3.4 Λοιπές επενδύσεις

Οι λοιπές επενδύσεις αποτελούνται από επενδύσεις καρτοφυλακίου σε εταιρείες που δεν διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές και έχουν αποκτηθεί με πρόθεση διαρκούς κατοχής. Σύμφωνα με τις αρχές των Δ.Λ.Π. 32 και 39, οι εν λόγω επενδύσεις εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσης τους μειωμένες με τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Συγκεκριμένα οι λοιπές επενδύσεις κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες € Λοιπές Επενδύσεις	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Πάρκο Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας & Έρευνας «Τεχνόπολη – Ακρόπολη» Α.Ε.	295	100	295	100
Πάρκο Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας «Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης» Α.Ε.	19	19	19	19
Λοιπά κρεόγραφα	0	9	0	9
	314	127	314	127

Κατά την διάρκεια της χρήσης 2005 η Εταιρεία αύξησε τη συμμετοχή της κατά 195 χιλ. € στο Πάρκο Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας & Έρευνας «Τεχνόπολη – Ακρόπολη» Α.Ε. μέσω αύξησης κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε στην εν λόγω εταιρεία.

7.3.5 Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού περιλαμβάνουν δοσμένες εγγυήσεις και απαιτήσεις που πρόκειται να εσπραχθούν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης. Συγκεκριμένα τα λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες € Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Δοσμένες Εγγυήσεις	501	461	501	461
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	30	0	30	0
	531	461	531	461

7.3.6 Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Αποθέματα				
Αποθέματα εμπορευμάτων	37.931	34.856	36.681	34.575
Αποθέματα προϊόντων	34	13	34	13
Αποθέματα Α' και βοηθητικών υλών	132	84	132	84
Αποθέματα αναλωσίμων	339	0	339	0
Προκαταβολές για αγορά εμπορευμάτων	1.688	2.220	1.688	2.220
	40.124	36.973	38.874	36.892
Μείον: Πρόβλεψη απαξίωσης – καταστροφής εμπορευμάτων	237	0	237	0
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	39.887	36.973	38.637	36.892

Η πρόβλεψη απαξίωσης – καταστροφής εμπορευμάτων 237 χιλ. €, που εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, αφορά βραδέως κινούμενα και προς καταστροφή τεχνολογικά απαξιωμένα εμπόρευματα.

7.3.7 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Τα υπόλοιπα των πελατών και των λοιπών εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις				
Απαιτήσεις από θυγατρικές	0	0	1.811	0
Απαιτήσεις πελατών – πιστωτικών καρτών	25.704	21.076	25.469	21.036
Επιστολές και γραμμάτια εισπρακτέα	5.016	3.410	5.016	3.410
	30.720	24.486	32.396	24.446
Μείον: Πρόβλεψη επισφαλών πελατών - κρεωστών	578	904	578	904
	29.142	23.582	31.818	23.542

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφλησή τους κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η πρόβλεψη επισφαλών πελατών – κρεωστών περιλαμβάνει τη διενέργεια συγκεκριμένης πρόβλεψης για όσους πελάτες έχουν χαρακτηριστεί επισφαλείς (specific bad debt provision) αλλά και την διενέργεια γενικής πρόβλεψης με βάση την ενθλικίωση των ανοικτών υπολοίπων πελατών – κρεωστών (general bad debt provision). Στην παραπάνω διαδικασία έχουν εξαιρεθεί οι απαιτήσεις από θυγατρικές εταιρείες και οι απαιτήσεις από εταιρείες του δημόσιου τομέα καθώς δεν εκτιμάται ότι συντρέχει κίνδυνος μη είσπραξης των απαιτήσεων από τους πελάτες αυτών των κατηγοριών.

7.3.8 Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Λοιπές απαιτήσεις				
Απαιτήσεις από φόρους	958	17	612	17
Έξοδα επίδοσης κτήσης	120	85	111	85
Λοιπές απαιτήσεις	1.589	230	1.564	230
	2.647	332	2.287	332

7.3.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων αντιπροσωπεύουν μετρητά στα ταμεία του Ομίλου και της Εταιρείας καθώς και καταθέσεις όψεως και προθεσμίας διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση. Η ανάλυσή τους κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα είχε ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων				
Ταμεία	377	358	355	246
Καταθέσεις Όψεως	3.894	5.281	3.717	5.281
Καταθέσεις Προθεσμίας	0	5.760	0	5.760
	4.371	11.399	4.072	11.287

7.3.10 Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά υπέρ το άρτιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες €	Αριθμός Μετοχών (τεμάχια)	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπερ το άρτιο	Ίδιες Μετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2004	22.080	6.845	12.051	0	18.896
31η Δεκεμβρίου 2004	22.080	6.845	12.051	0	18.896
31η Δεκεμβρίου 2005	22.080	6.845	12.051	0	18.896

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας είναι πλήρως εξοφλημένο και διαιρείται σε είκοσι δύο εκατομμύρια αγδόντα χιλιάδες (22.080.000) καινός ονόμασκές μετοχές αξίας τριάντα ενός λεπτών (0.31 €). Η μετοχή της Πλαίσια Computers Α.Ε.Β.Ε. είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμη στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

7.3.11 Μερίσματα

Ποσά σε χιλιάδες €

Κατά την 1^ηη Μαρτίου 2006 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας πρότεινε την διανομή μερίσματος συνολικού ύψους 5.520 χιλ. € (ανά μετοχή 0,25 € πλήρες ποσό) από τα κέρδη της χρήσης 2005, το οποίο τελεί υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Με βάση την σχετική πρόβλεψη των Δ.Π.Χ.Π., το ανωτέρω μέρισμα συμπεριλαμβάνεται στην καθαρή θέση της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2005, μέχρι την ημερομηνία της εγκρίσεώς του από την Γενική Συνέλευση των μετόχων. Το διανεμηθέν μέρισμα για τη χρήση 2004 ανήλθε σε 5.962 χιλ. € (ανά μετοχή 0,27 € πλήρες ποσό).

7.3.12 Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντιστοίχα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε χιλιάδες €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Δανειακές υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμοι Δανισμοί				
Τραπεζικός Δανισμός	0	0	0	0
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	0	0	0	0
Βραχυπρόθεσμοι Δανισμοί				
Τραπεζικός Δανισμός	12.070	0	12.070	0
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	12.070	0	12.070	0
Σύνολο Δανείων	12.070	0	12.070	0

7.3.13 Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Με βάση το νέο φορολογικό πλαίσιο που ψηφίσθηκε τον Νοέμβριο 2004, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος επί των εταιρικών κερδών για τη χρήση 2006 διαμορφώνεται σε 29%, ενώ από τη χρήση 2007 και μεταγενέστερα μειώνεται περαιτέρω σε ποσοστό 25%. Για τις αντίστοιχες περιόδους στη Βουλγαρία ο συντελεστής φόρου εισοδήματος επί των εταιρικών κερδών διαμορφώνεται σε 15%. Σύμφωνα με τους παραπάνω φορολογικούς συντελεστές, ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος στον ισολογισμό του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως κάτωθι:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος				
Αναβαλλόμενοι φόροι (υποχρεώσεις)				
Διαφορές λογιστικών και φορολογικών αποβέσεων	(1.294)	(1.579)	(1.293)	(1.579)
Λοιπά	(8)	0	(8)	0
Αναβαλλόμενοι φόροι (σπατήσεις)				
Προβλέψεις επιστροφών	145	262	145	262
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	65	55	55	55
Λοιπές προβλέψεις	347	235	347	235
Ζητιά προηγούμενων χρήσεων	93	0	0	0
Χρηματοοικονομικό leasing	0	90	0	90
Σύνολο Αναβαλλόμενης φορολογίας	(852)	(937)	(744)	(937)

7.3.14 Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Η Εταιρεία για την χρήση 2005, όπως και για την χρήση 2004, ανέθεσε σε ανεξάρτητους αναλογιστές την διενέργεια αναλογιστικής μελέτης για την πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού. Η κίνηση της πρόβλεψης κατά την διάρκεια της χρήσης 2005 και 2004 αντίστοιχα είχε ως εξής:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Χρήση 2005	Χρήση 2004
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού		
Υπόλοιπο έναρξης	218	121
Πρόβλεψη χρήσης	147	224
Μείον: Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(107)	(127)
Υπόλοιπο λήξης	258	218

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	31/12/2005	31/12/2004
Κύριες αναλογιστικές παραδοχές		
Επίστροφο προμήθεια	2,3%	2,34%
Αναμενόμενη ετήσια αύξηση αποδοκίων	-4%	4%
Εκτιμώμενη μέση μελλοντική υπέρβαση	1,04 έτη	1,04 έτη

7.3.15 Προβλέψεις

Τα υπόλοιπα των λογαριασμών των προβλέψεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31η Δεκεμβρίου 2004 και 2005 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

Ποσό σε χιλιάδες €)	Σημείωση	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Λοιπές προβλέψεις:					
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις					
Πρόβλεψη για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	(α)	600	400	600	400
Πρόβλεψη επαναφοράς καταστημάτων στην πρότερη κατάσταση βάσει συμβολαίου	(β)	140	140	140	140
Σύνολο μακροπρόθεσμων προβλέψεων		740	540	740	540
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις					
Πρόβλεψη πνευματικών δικαιωμάτων	(γ)	415	512	415	512
Πρόβλεψη εγγυήσεων Π/Υ	(δ)	86	160	86	160
Πρόβλεψη τέλους ανακύκλωσης Ν.2939/2001	(ε)	150	0	150	0
Σύνολο βραχυπρόθεσμων προβλέψεων		651	672	651	672

- (α). Η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 600 χιλ. € με σκοπό να καλυφθεί το ενδεχόμενο επιβόλως πρόσθετων φόρων για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Για τις υπόλοιπες εταιρείες του Ομίλου δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις καθώς εκτιμάται ότι η επιβάρυνση από την επιβολή πρόσθετων φόρων δεν θα είναι ουσιώδης. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και των εταιρειών που συνθέτουν τον Όμιλο παρουσιάζονται στη σημείωση 7.3.19.
- (β). Η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη για το κόστος που θα προκύψει από την υποχρέωση επαναφοράς των μισθωμένων καταστημάτων στην αρχική τους κατάσταση κατά την ημερομηνία λήξης των μισθωτηρίων συμβολαίων.
- (γ). Η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τα δικαιώματα που θα πρέπει να καταβάλλουν, με βάση το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, οι εισαγωγείς / παραγωγοί προϊόντων ψηφιακής αντιγραφής, ηλεκτρονικών αποθηκευτικών μέσων, φωτοτυπικού καρτιού και συγκεκριμένων μηχανών γραφείων στους σχετικούς οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Τα ανωτέρω δικαιώματα υπολογίζονται σε 4% και 6% επί των τιμολογίων εισαγωγής.
- (δ). Η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 86 χιλ. € για την κάλυψη του κόστους επίσκεψης και αντικατάστασης επιστραφέντων εντός εγγύησης ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- (ε). Η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 150 χιλ. € με βάση τον Ν.2939/2001 και το Γ.Δ. που τον συμπληρώνουν, για την κάλυψη του κόστους οργάνωσης και λειτουργίας συλλογικών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων από ηλεκτρονικές και ηλεκτρικές συσκευές.

7.3.16 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

(Ποσό σε χιλιάδες €)

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αφορούν έσοδα επομένων χρήσεων (διάρκεια μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού) από επιβαρύνσεις τόκων σε πωλήσεις με πιστωτικές κάρτες και το υπόλοιπό τους κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 ήταν 21 χιλ. € και 4 χιλ. € αντίστοιχα.

7.3.17 Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 και 2004 αντίστοιχα αναλύονται ως εξής:

Προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Υποχρεώσεις προς προμηθευτές	26.320	30.369	26.192	30.348
Προκαταβολές πελατών	825	990	820	990
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις leasing	0	272	0	272
Μερίσματα πληρωτέα	164	0	164	0
Έσοδα επομένων χρήσεων	26	258	26	258
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	978	843	978	843
Πιστώτες και λοιπές υποχρεώσεις	4.584	2.759	4.548	2.732
	32.887	35.491	32.728	35.443

Όλες οι παραπάνω υποχρεώσεις είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφλησή τους κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

5.3. Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων 2002-2004 της Εταιρείας

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθεται η εξέλιξη του υπολοίπου των λογαριασμών του Ενεργητικού της Εταιρείας στις 31.12. των χρήσεων 2002-2004:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (πρόσ σε κιλ. Ευρώ)	2002	2003	2004
Εξόδα Εγκατάστασης	6.256	12.572	15.982
Μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-3.398	-5.721	-8.407
Αναπόσβεστη Αξία Εξόδων Εγκατάστασης	2.858	6.850	7.575
Αναπόσβεστα Ασώματα Πάγια	708	531	374
Αξία Κτήσεως Ενοσώματων Παγίων	398.927	478.614	724.290
Μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-185.383	-206.573	-228.182
Αναπόσβεστη Αξία Ενοσώματων Ακινήτοποιήσεων	213.543	272.041	496.108
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	40.179	40.260	39.395
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	7.157	2.298	777
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού	261.587	315.130	536.654
Κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Αποθέματα	125.221	151.329	159.205
Απαιτήσεις			
Πελάτες, Γραμμάτια και Επιταγές Εισπρακτέες	112.165	110.198	120.865
Χρεώστες Διάφοροι	25.764	22.906	45.248
Λοιπές Απαιτήσεις	406	346	394
Σύνολο Απαιτήσεων	138.335	133.449	166.506
Χρεόγραφα	0	1.385	114
Διαθέσιμα	37.562	40.513	41.426
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	301.118	326.676	367.251
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	3.759	2.295	2.381
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	569.322	650.952	913.861
Λογαριασμοί Τάξεως	364.759	300.045	377.727

Εξόδα Εγκατάστασης

Η ανάλυση του υπολοίπου των λογαριασμών που συμπεριλαμβάνονται στην εν λόγω κατηγορία του ενεργητικού στο τέλος κάθε χρήσης την τελευταία τριετία εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

(πρόσ σε κιλ. Ευρώ)	2002	2003	2004
Λοιπά Έξοδα Εγκατάστασης	6.256	12.572	15.982
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-3.398	-5.721	-8.407
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ ΕΞΟΔΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	2.858	6.850	7.575

Η αύξηση κατά περίπου Ευρώ 3,4 εκατ. που εμφανίζει το υπόλοιπο του λογαριασμού Λοιπά Έξοδα Εγκατάστασης στις 31.12.2004 σε σχέση με το αντίστοιχο υπόλοιπο στις 31.12.2003 αφορά σε τραπεζικά έξοδα για την έκδοση του ομολογιακού δανείου και σε τόκους κατασκευαστικής περιόδου.

Ασώματες Ακινήτοποιήσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Ασώματες Ακινήτοποιήσεις αφορά σε έξοδα έρευνας και ανάπτυξης.

↓ Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των λογαριασμών των Ενσώματων Ακίνητοποιήσεων στις 31.12.2004 παρουσιάζεται στο Προσάρτημα του Ισολογισμού της χρήσης 2004 (βλ. παράρτημα). Διευκρινίζεται ότι η παρατηρούμενη αύξηση του υπολοίπου της αξίας κτήσεως των Ενσώματων Ακίνητοποιήσεων η οποία ανέρχεται σε Ευρώ 246 εκατ., αφορά κυρίως στις πραγματοποιηθείσες κατά το 2004 επενδύσεις στο πλαίσιο της υλοποίησης του επενδυτικού προγράμματος 2003 - 2005 της Εταιρείας συνολικού ύψους Ευρώ 350 εκατ. περίπου.

↓ Συμμετοχές σε συνδεδεμένες και λοιπές επιχειρήσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις στις 31.12.2004 αφορά στην αξία της συμμετοχής της MOTOP OIL στην εταιρεία AVIN OIL.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Συμμετοχές σε Λοιπές Επιχειρήσεις στις 31.12.2004 αφορά στην αξία της συμμετοχής της MOTOP OIL στις εταιρείες ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε. και ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.

Ο τρόπος αποτίμησης της συμμετοχής περιγράφεται στο προσάρτημα του ισολογισμού (βλ. παράρτημα). Τα ποσοστά συμμετοχής της MOTOP OIL στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	% συμμετοχής
AVIN OIL Α.Β.Ε.Ν.Ε.Π.	100%
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε.	14%
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	16%

↓ Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις της Εταιρείας στις 31.12.2004 διαμορφώθηκε σε Ευρώ 777 κιλ. από Ευρώ 2.298 κιλ. στις 31.12.2003 λόγω μείωσης των προκαταβολών ενοικίων και εγγυήσεων.

↓ Αποθέματα

Η αποτίμηση των αποθεμάτων (εμπορευμάτων, πρώτων υλών, αναλώσιμων κ.λπ.) έγινε με βάση τα προβλεπόμενα από το νόμο, στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσεως και της κατά το τέλος της κάθε χρήσης τρέχουσας τιμής αγοράς τους. Η τιμή κτήσεως των εμπορευμάτων και των Α' & Β' Υλών προσδιορίστηκε με τη μέθοδο του κυκλοφοριακού μέσου όρου, η οποία ακολουθείται πάγια. Τα ανταλλακτικά αποτιμήθηκαν με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους, η οποία ακολουθείται πάγια. Επιπλέον, τα από ιδιοπαραγωγή προερχόμενα αποθέματα, εκτός από τα υπολείμματα και τα υποπροϊόντα, αποτιμήθηκαν στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους παραγωγής τους, του κατά το τέλος της χρήσης κόστους αναπαραγωγής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους.

Σημειώνεται ότι λόγω της φύσης των προϊόντων και εμπορευμάτων της Εταιρείας δεν τίθεται ζήτημα απαξίωσης αποθεμάτων, ενώ ο όγκος των κινήσεων (αγορών - πωλήσεων) κατά τη διάρκεια κάθε χρήσης αποκλείει την περίπτωση βραδέως κινούμενων αποθεμάτων κυρίως για τα πετρέλαισιδι.

Επιπλέον, η Εταιρεία διατηρεί απόθεμα ανταλλακτικών τα οποία αποκτήθηκαν με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους για συντήρηση και επισκευή του παγίου εξοπλισμού της. Πρόκειται περί μεγάλου αριθμού ειδών, ορισμένα από τα οποία είναι και σημαντικής αξίας γενικότερα δε είναι βραδυκίνητα. Η διεύθυνση του διυλιστηρίου έχει δηλώσει ότι η κατάσταση αυτή δικαιολογείται, διότι τα ανταλλακτικά αυτά συνοδεύουν τα νέα μηχανήματα και τον εξοπλισμό που αποκτά η Εταιρεία προκειμένου να βρίσκεται σε λειτουργική ετοιμότητα. Συνεπώς, επιβάλλεται η διατήρηση ενός ελάχιστου αποθέματος, αφενός μεν για την κάλυψη των αναγκών συντήρησης και επισκευής του εξοπλισμού του διυλιστηρίου, αφετέρου δε για τα είδη των ανταλλακτικών των οποίων η απόκτηση δεν είναι άμεσα εφικτή, γιατί τυχόν έλλειψη ενός τέτοιου ανταλλακτικού μπορεί να ακινητοποιήσει ένα μηχανήμα ή μια μονάδα του διυλιστηρίου με σημαντικές επιπτώσεις στην παραγωγική διαδικασία της Εταιρείας.

Στις 31.12.2004 η αξία του αποθέματος των ανταλλακτικών παγίων στοιχείων ήταν Ευρώ 14.575 χιλ., ενώ στις 31.12.2003 ήταν Ευρώ 11.756 χιλ. και στις 31.12.2002 ήταν Ευρώ 11.318 χιλ.

Η αξία των αποθεμάτων διαμορφώθηκε σε Ευρώ 159.205 χιλ. στις 31.12.2004 έναντι Ευρώ 151.329 χιλ. στις 31.12.2003, γεγονός που οφείλεται στην αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου και των προϊόντων αυτού. Επισημαίνεται ότι πάγια πολιτική της Εταιρείας είναι η διατήρηση χαμηλών αποθεμάτων.

Πελάτες, Γραμμάτια και Επιταγές Εισπρακτέες

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Πελάτες διαμορφώθηκε σε Ευρώ 120.241 χιλ. στις 31.12.2004, σε σύγκριση με Ευρώ 110.015 χιλ. στις 31.12.2003. Ο χρόνος είσπραξης των απαιτήσεων από πελάτες ήταν 22,8 ημέρες το 2004, 25,8 ημέρες το 2003 και 30,1 ημέρες το 2002.

Η ενθικίωση του υπολοίπου του λογαριασμού Πελάτες στις 31.12.2004 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ	Ποσό σε χιλ. Ευρώ	Ποσοστό
Μέχρι 30 ημέρες	103.355,1	86,0%
Από 31-60 ημέρες	11.843,9	9,9%
Από 61-90 ημέρες	2.652,8	2,2%
Από 91-120 ημέρες	2.311,0	1,9%
Από 121-150 ημέρες	78,6	0,1%
Άνω 151 ημερών	0,0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	120.241,4	100,0%

Χρεώστες Διάφοροι

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Χρεώστες Διάφοροι διαμορφώθηκε σε Ευρώ 45.248 χιλ. στις 31.12.2004, σε σύγκριση με Ευρώ 22.906 χιλ. στις 31.12.2003 και περιλαμβάνει κυρίως την προκαταβολή φόρου εισοδήματος και την επιστροφή ΦΠΑ.

Λοιπές Απαιτήσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Λοιπές Απαιτήσεις διαμορφώθηκε σε Ευρώ 394 χιλ. στις 31.12.2004 έναντι Ευρώ 346 χιλ. στις 31.12.2003 και αφορά κυρίως παρακαταθήκες τελωνειακών δασμών και προκαταβολές.

Διαθέσιμα

Το Διαθέσιμα της Εταιρείας τα οποία αφορούν κυρίως καταθέσεις όψεως και προθεσμίας διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 41.426 χιλ. στις 31.12.2004, έναντι Ευρώ 40.513 χιλ. στις 31.12.2003.

Χρεόγραφα

Η Εταιρεία στις 31.12.2004 είχε στην κατοχή της 15.180 Ίδιες Μετοχές. Το υπόλοιπο του λογαριασμού Χρεόγραφα αφορά στο κόστος κτήσης των ίδιων μετοχών. Η αξία των 15.180 μετοχών ανέρχεται στο ποσό των Ευρώ 113.591,60. Παράλληλα, σχηματίστηκε ισόποσο Αποθεματικό για Ίδιες Μετοχές από τα κέρδη χρήσεως 2004 της Εταιρείας το οποίο απεικονίζεται στο σκέλος του παθητικού στα Ίδια Κεφάλαια.

▮ Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού

Το υπόλοιπο των Μεταβατικών Λογαριασμών Ενεργητικού στις 31.12.2004 διαμορφώθηκε σε Ευρώ 2.381 χιλ. έναντι Ευρώ 2.295 χιλ. στις 31.12.2003.

▮ Λογαριασμοί Τάξεως

Το υπόλοιπο των Χρεωστικών Λογαριασμών Τάξεως στις 31.12.2004 διαμορφώθηκε σε Ευρώ 377.727 χιλ. και αναλύεται στο Προσάρτημα του Ισολογισμού (βλ. παράρτημα).

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθεται η εξέλιξη του υπολοίπου των λογαριασμών του Παθητικού της Εταιρείας στις 31.12 των χρήσεων 2002-2004:

ΠΑΘΗΤΙΚΟ (ποσό σε χιλ. Ευρώ)	2002	2003	2004
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο	33.235	33.235	33.235
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	52.065	52.065	52.065
Διαφορές Αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	2.647	1.992	1.684
Αποθεματικά	59.089	66.758	75.487
Αποτελέσματα εις Νέο	9.108	11.769	14.903
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	156.144	165.819	177.373
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	21.762	42.352	48.751
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Ομολογιακά Δάνεια	0	0	146.500
Δάνεια Τραπεζών	152.183	125.680	98
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	2	2	2
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	152.185	125.681	146.600
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και Γραμμάτια Πληρωτέα	55.775	62.949	160.765
Τράπεζες Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	67.304	138.225	92.836
Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη	28.406	31.174	61.737
Μερίσματα Πληρωτέα	33.235	33.660	72.417
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.495	4.459	134.340
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	189.215	270.467	522.095
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	341.400	396.148	668.695
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	50.015	46.633	19.042
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	569.322	650.952	913.861
Λογαριασμοί Τάξεως	364.759	300.045	377.727

Προβλέψεις

Το υπόλοιπο του εν λόγω λογαριασμού ανέρχεται στις 31.12.2004 σε Ευρώ 4.323 χιλ. Σημειώνεται ότι το εν λόγω ποσό έχει παραμείνει σταθερό από τη χρήση 1994 χωρίς η Εταιρεία στο μεσοδιάστημα να έχει προβεί στη δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης βασιζόμενη στη γνωμοδότηση 205/88 της Ολομέλειας των Νομικών Συμβούλων της Διοίκησης και στις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται αναλυτικά η εξέλιξη της υποχρέωσης οχηματισμού πρόβλεψης για την αποζημίωση του προσωπικού βάσει του ΚΝ 2190/1920 και η αντίστοιχη πρόβλεψη που σχηματιζόταν από την Εταιρεία.

(Ποσό σε χιλ. Ευρώ)	2002	2003	2004
Υποχρέωση οχηματισμού πρόβλεψης	27.623	32.523	34.823
Πρόβλεψη στα βιβλία	4.323	4.323	4.323
Ανεπάρκεια Πρόβλεψης (σωρευτικά)	23.300	28.200	30.500

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Λοιπές Προβλέψεις στις 31.12.2004 ανέρχεται σε Ευρώ 44.428 χιλ. και αφορά σε πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές (συναλλαγματικό όφελος) βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, οι οποίες βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων καταχωρίζονται στις Προβλέψεις και δεν επηρεάζουν τα αποτελέσματα της χρήσης.

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων της Εταιρείας στις 31.12.2004 διαμορφώθηκε σε Ευρώ 146.600 χιλ. έναντι Ευρώ 125.681 χιλ. στις 31.12.2003. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται στο νέο ομολογιακό δάνειο της εταιρείας συνολικού ύψους Ευρώ 250.000.000 το οποίο εκταμιεύεται τμηματικά σύμφωνα με την εξέλιξη του έργου. Για το 2004 το ποσό αυτό ανήλθε σε Ευρώ 161.500 χιλ.

Στο υπόλοιπο του λογαριασμού Δάνεια Τραπεζών στην χρήση 2004 δεν περιλαμβάνεται το μακροπρόθεσμο κοινοπρακτικό δάνειο αρχικού ύψους \$150.000.000, μέσα στα πλαίσια της αναχρηματοδότησης των δανείων στην οποία προέβη η Εταιρεία στο τέλος του 2000 (από βραχυπρόθεσμο σε μακροπρόθεσμο). Η διάρκεια του παραπάνω δανείου είναι πενταετής με λήξη το Δεκέμβριο του 2005. Το υπόλοιπό του στις 31.12.2004 ανέρχεται σε Ευρώ 116.274 χιλ. και εμφανίζεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις στο λογαριασμό Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση. Σημειώνουμε δε ότι στον ίδιο λογαριασμό περιλαμβάνεται και η πρώτη δόση αποπληρωμής Ευρώ 15.000 χιλ. του νέου ομολογιακού δανείου μειώνοντας αντίστοιχα το υπόλοιπο των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Προμηθευτές & Γραμμάτια Πληρωτέα

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Προμηθευτές διαμορφώθηκε σε Ευρώ 160.765 χιλ. στις 31.12.2004, σε σύγκριση με Ευρώ 62.949 χιλ. στις 31.12.2003. Επιπλέον, η κυκλοφοριακή ταχύτητα αυτών των υποχρεώσεων ανήλθε σε 33,8 ημέρες το 2004, σε σύγκριση με 15,8 ημέρες το 2003 και με 16,2 ημέρες το 2002. Η αύξηση του υπολοίπου των προμηθευτών στις 31.12.2004 οφείλεται κατά κύριο λόγο στο εν εξελίξει έργο της Υδρογονοπιρρόλυσης, καθώς και στην αύξηση των τιμών πρώτων υλών και εμπορευμάτων κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Το χρονοδιάγραμμα της ωρίμανσης των προμηθευτών στις 31.12.2004 εμφανίζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ 2004	Ποσό σε χιλ. Ευρώ	Ποσοστό
Μέχρι 30 ημέρες	89.777,1	55,8%
Από 31-60 ημέρες	60.887,4	37,9%
Από 61-90 ημέρες	10.100,0	6,3%
Άνω 91 ημερών	0,0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	160.764,5	100,0%

Βραχυπρόθεσμος Τραπεζικός Δανεισμός

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Τράπεζες Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων στις 31.12.2004 μειώθηκε σε Ευρώ 92.836 χιλ. από Ευρώ 138.225 χιλ. στις 31.12.2003. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η χρηματοδότηση του έργου της Υδρογονοπυρόλυσης με βραχυπρόθεσμα δάνεια, που είχε πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης (2003), καλύφθηκε από την εκταμίευση του νέου ομολογιακού δανείου με σύμβαση που υπογράφηκε τον Ιούλιο 2004.

Υποχρεώσεις από Φόρους – Τέλη

Ο λογαριασμός Υποχρεώσεις από Φόρους – Τέλη στις 31.12.2004 αφορά κυρίως τις υποχρεώσεις της Εταιρείας για την καταβολή φόρου εισοδήματος της χρήσης 2004 και την προκαταβολή φόρου του 2005.

Μερίσματα Πληρωτέα

Το υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού απεικονίζει την υποχρέωση της Εταιρείας στις 31.12.2004 για την καταβολή του υπόλοιπου του μερίσματος της χρήσης που ανέρχεται σε Ευρώ 0,65 ανά μετοχή. Το προτεινόμενο συνολικό μέρισμα της χρήσης 2004 ανέρχεται σε Ευρώ 0,85 ανά μετοχή. Υπενθυμίζεται ότι η Εταιρεία κατέβαλε στις 20.12.2004 ποσό Ευρώ 0,20 ανά μετοχή ως προμέρισμα έναντι του καταβλητέου μερίσματος της χρήσης.

Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού

Οι Μεταβατικοί Λογαριασμοί του Παθητικού αφορούν κυρίως φορτωτικές αργού πετρελαίου που δεν είχαν τιμολογηθεί έως το τέλος της χρήσης. Το υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού ανήλθε σε Ευρώ 19.042 χιλ. στις 31.12.2004 σε σύγκριση με Ευρώ 46.633 χιλ. στις 31.12.2003.

Λογαριασμοί Τάξεως

Το υπόλοιπο των Πιστωτικών Λογαριασμών Τάξεως στις 31.12.2004 διαμορφώθηκε σε Ευρώ 377.727 χιλ. και αναλύεται στο Προσάρτημα του Ισολογισμού (βλ. παράρτημα).

ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε.

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Αξία Κλίμακ. 31/12/03	Προσθήκες	Μειώσεις	Μεταφορές	Αξία Κλίμακ. 31/12/04	Συνολ. Αποσβ. μέχρι 31/12/03	Αποσβέσεις 2004	Μείωση αποσβέσεων	Μεταφορές	Συνολ. Αποσβ. 31/12/04	ΑΝΑΓΩΓΩΣΤΕΣ 03 31/12/04
Εξοδα Ερευν. & Ανάπτυξης	1.156.070,09	25.000,00	0,00	0,00	1.181.070,09	625.432,57	181.879,17	0,00	0,00	807.311,74	373.758,35
ΣΥΝΟΛΑ	1.156.070,09	25.000,00	0,00	0,00	1.181.070,09	625.432,57	181.879,17	0,00	0,00	807.311,74	373.758,35
Γηπέδα	30.059.962,42	121.346,00			30.181.308,42		0,00			0,00	30.181.308,42
Κτίρια-Εγκαταστάσεις	28.394.154,89	197.524,92		7.894.408,41	36.486.088,22	12.888.178,98	793.503,35			13.681.682,33	22.804.405,89
Μηχ/τα-Εγκατ/σεις	313.013.286,58	176.040,76		25.064.857,48	338.254.184,82	183.392.062,91	19.633.437,72			203.025.500,63	135.228.684,19
Μεταφορικά μέσα	2.952.308,11	136.690,85	-14.661,09		3.074.337,87	2.257.640,14	201.485,64	-14.661,04		2.444.464,74	629.873,13
Επιπλα & λοιπός Εξοπλ.	11.209.440,08	1.383.652,45	-627.956,77	252.723,63	12.217.859,39	8.035.151,34	1.623.452,13	-627.906,76		9.030.696,71	3.187.162,68
Προχ/λές Παγίων	5.551.346,14	5.604.820,87			11.156.167,01					0,00	11.156.167,01
Ασώματες ακινητ. & επισκευές ανταλλακτικών	9.818,12	1.057,18	-10.218,12		657,18					0,00	657,18
Ακινητοποιήσεις Υπό Εκτέλεση	87.423.400,16	238.745.271,28		-33.249.080,17	292.919.591,27		0,00			0,00	292.919.591,27
ΣΥΝΟΛΑ	478.613.716,50	246.366.404,31	-652.835,98	-37.090,65	724.290.194,18	206.573.033,37	22.251.878,84	-642.567,80	0,00	228.182.344,41	496.107.849,77
ΣΥΝΟΛΑ	479.769.786,59	246.391.404,31	-652.835,98	-37.090,65	725.471.264,27	207.198.465,94	22.433.758,01	-642.567,80	0,00	228.989.656,15	496.481.608,12

ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Αξία Κλίμακ. 31/12/03	Προσθήκες	Μειώσεις	Μεταφορές	Αξία Κλίμακ. 31/12/04	Συνολ. Αποσβ. μέχρι 31/12/03	Αποσβέσεις 2004	Μείωση αποσβέσεων	Μεταφορές	Συνολ. Αποσβ. 31/12/04	ΑΝΑΓΩΓΩΣΤΕΣ 03 31/12/04
Εξοδα αυξ. Κεφαλαίου και εκδόσεις ομολογ. δανείων	3.902.098,50	1.998.391,12			5.900.489,62	2.341.259,09	1.180.097,92			3.521.357,01	2.379.132,61
Εξοδα αναδιοργάνωσης	8.499.880,21	333.033,01		37.090,65	8.870.003,87	3.210.255,62	1.452.246,33			4.662.501,95	4.207.501,92
Εξοδα Κτίσεως											
Ακινητοποιήσεων	49.918,58	30.510,49			80.429,07	49.918,58	30.510,49			80.429,07	0,00
Λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης	119.606,84	23.109,08			142.715,92	119.606,84	23.109,08			142.715,92	0,00
Τόκοι κατασκ. Περιόδου		988.309,88			988.309,88					0,00	988.309,88
ΣΥΝΟΛΑ	12.571.504,13	3.373.353,58	0,00	37.090,65	15.981.948,36	5.721.040,13	2.685.963,82	0,00	0,00	8.407.003,95	7.574.944,41

Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2005

Ποσά σε κλ. Ευρώ	ΣΗΜ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Πάγιο ενεργητικό					
Υπεραξία	13	16.200	16.200	0	0
Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	14	3.553	2.888	871	1.177
Ενοώματες ακινητοποιήσεις	15	733.951	596.519	698.065	565.775
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες	16	3.664	3.219	38.608	38.468
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	17	927	927	927	927
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	18	11.965	11.159	969	776
Σύνολο πάγιου ενεργητικού		770.260	630.912	739.440	607.123
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθεματα	19	314.344	163.176	308.225	156.878
Πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	20	304.486	193.614	248.756	153.148
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	21	9.211	43.599	6.740	41.426
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		628.041	400.389	563.721	351.452
Σύνολο ενεργητικού	5	1.398.301	1.031.301	1.303.161	958.575
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια τραπεζών	22	359.880	174.697	329.880	144.695
Προβλέψεις για αποζημιώσεις προσωπικού	35	48.637	45.010	45.275	41.808
Αναβαλλόμενοι φόροι	23	11.660	20.399	11.141	19.920
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		1.188	1.046	2	2
Επικυρωγίσεις παγίων		4.819	5.204	4.819	5.204
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		426.184	246.356	391.117	211.629
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιποί πιστωτές	24	274.641	202.790	253.876	185.239
Προβλέψεις για αποζημιώσεις προσωπικού	35	2.526	2.324	2.403	2.324
Φόροι		41.049	33.285	40.570	32.663
Δάνεια τραπεζών	22	317.935	248.166	276.143	224.306
Επικυρωγίσεις παγίων		415	422	415	422
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		636.566	486.987	573.407	444.954
Σύνολο υποχρεώσεων	5	1.062.750	733.343	964.524	656.583
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	25	33.235	33.235	33.235	33.235
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	26	49.528	49.528	49.528	49.528
Ίδιες μετοχές	27	0	(113)	0	(113)
Αποθεματικά	28	76.393	76.319	75.374	75.487
Αποτελέσματα εις νέο	29	176.395	138.989	180.500	143.855
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		335.551	297.958	338.637	301.992
Σύνολο παθητικού		1.398.301	1.031.301	1.303.161	958.575

Οι σημειώσεις από τη σελίδα 68 έως και τη σελίδα 90 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Η κίνηση των παγίων της Εταιρείας κατά τη χρήση 1/1 – 31/12/2004 και κατά τη χρήση 1/1 – 31/12/2005 παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ζητήματα και κέρδη	Μηχανήματα και μεταφορικά μέσα	Επιτόκιοι λοιποί εξοπλισμός	Ακίνητα περιουσίες υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά σε χιλ. Ευρώ					
ΚΟΣΤΟΣ					
1 Ιανουαρίου 2004	58.504	316.637	11.209	87.386	473.736
Προσθήκες	349	927	1.384	239.829	242.489
Μειώσεις	0	(25)	(628)	0	(653)
Μεταφορές	7.894	25.064	253	(33.211)	0
31 Δεκεμβρίου 2004	66.747	342.603	12.218	294.004	715.572
Προσθήκες	636	8.060	1.423	144.287	154.406
Μειώσεις	0	(14)	(19)	0	(33)
Μεταφορές	45.752	341.724	134	(387.610)	0
31 Δεκεμβρίου 2005	113.135	692.373	13.756	50.681	869.945
ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ					
1 Ιανουαρίου 2004	4.764	122.316	6.293	0	133.373
Αποσβέσεις χρήσεως	815	15.050	1.202	0	17.067
Μειώσεις	0	(15)	(628)	0	(643)
31 Δεκεμβρίου 2004	5.579	137.351	6.867	0	149.797
Αποσβέσεις χρήσεως	1.107	19.703	1.292	0	22.102
Μειώσεις	0	0	(19)	0	(19)
31 Δεκεμβρίου 2005	6.686	157.054	8.140	0	171.880
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ					
31 Δεκεμβρίου 2004	61.168	205.252	5.351	294.004	565.775
31 Δεκεμβρίου 2005	106.449	535.319	5.616	50.681	698.065

Στα κόστος των μηχανημάτων και μεταφορικών μέσων συμπεριλαμβάνονται κεφαλαιοποιηθέντα χρηματοοικονομικά κόστος τα οποία ανέρχονται σε € 7.327 χιλ. το 2005 και σε € 1.083 χιλ. το 2004.

Η Εταιρεία, και κατά συνέπεια ο Όμιλος, έχει υποθηκεύσει γήπεδα και κτίρια ως εγγύηση για ληφθέντα τραπεζικά δάνεια, το σύνολο των οποίων περιγράφεται στον κατωτέρω πίνακα.

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΠΡΟΣΗΜΕΙΚΩΣΗ		ΥΠΟΘΗΚΕΣ
	Χιλιάδες €	Χιλιάδες \$	Χιλιάδες €
Ε.Τ.Ε.	47.098	25.000	6
CITIBANK INTERNATIONAL PLC	0	0	275.001
ΣΥΝΟΛΟ	47.098	25.000	275.007

16. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες του Ομίλου είναι οι ακόλουθες:

Επιχείρηση	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής (αμοιαι ή και εμπέσο)	Δραστηριότητα
ΑVIN OIL ΑΒΕΝΕΠΙ	Ελλάδα, Μαρούσι Αττικής	100%	Πετρελαιοειδή
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα, Σπάτα Αττικής	28%	Συστήματα Ανεφοδιασμού Αεροπορικού Καυσίμου
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα, Μαρούσι Αττικής	50%	Συστήματα Ανεφοδιασμού Αεροπορικού Καυσίμου
ΚΟΡΙΝΘΟΣ POWER Α.Ε.	Ελλάδα, Μαρούσι Αττικής	100%	Ενέργεια
ΑVIN ALBANIA S.A.	Τίρανα Αλβανίας	100%	Πετρελαιοειδή

Τα ποσά με τα οποία είναι εκφρασμένες οι αξίες των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες του Ομίλου είναι τα ακόλουθα:

Επιγραφή (Ποσά σε κιλ. Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
AVIN OIL ABENEFI	0	0	37.564	37.564
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε.	3.000	2.623	904	904
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ Α.Ε. (46)		86	0	0
ΚΟΡΙΝΘΟΣ POWER Α.Ε.	200	0	140	0
AVIN ALBANIA S.A.	510	510	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	3.664	3.219	38.608	38.468

Από τις ανωτέρω εταιρείες δεν περιλαμβάνονται στην ενοποίηση η «ΚΟΡΙΝΘΟΣ POWER Α.Ε.» και η «AVIN ALBANIA S.A.» λόγω εποχιακών σημασιών. Επίσης, η «Ελληνική Εταιρεία Αεροπορικών Καυσίμων Α.Ε.» ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, διότι δεν ασκεί σε αυτή διοίκηση ο Όμιλος.

Η διαμόρφωση του ύψους των συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες έχει ως εξής:

	31/12/2005	31/12/2004
Ποσά σε κιλ. Ευρώ		
Κόστος κτήσεως συμμετοχών	2.997	2.718
Αύξηση καθαρής θέσης συμμετοχών	667	501
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	3.664	3.219
Συνδεδεμένες εταιρείες		
Σύνολο ενεργητικού	31.996	34.433
Σύνολο υποχρεώσεων	(21.619)	(24.740)
Καθαρή θέση	10.377	9.693
Συμμετοχή του Ομίλου στην καθαρή θέση των εταιρειών	3.664	3.219

Τα κέρδη από συνδεδεμένες εταιρείες του Ομίλου διαμορφώνονται ως εξής:

	1/1 - 31/12/2005	1/1 - 31/12/2004
Συνδεδεμένες Εταιρείες		
Πωλήσεις	13.459	14.282
Κέρδη μετά από φόρους	268	631
Μερίδιο του Ομίλου από τα κέρδη	166	232

17. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Επιγραφή (Ποσά σε κιλ. Ευρώ)	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής	Αξία συμμετοχής	Δραστηριότητα
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	Αθήνα	16%	927	Συστήματα Ανεφοδιασμού Αεροπορικού Καυσίμου

Η «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.» εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις στην αξία κτήσης, διότι δεν ασκείται σημαντική επιρροή στη διοίκηση της εταιρείας.

18. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Επιταγές πελατών	5.445	5.847	0	0
Λοιπές	6.520	5.312	969	776
Σύνολο	11.965	11.159	969	776

19. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Ποσά σε κλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Εμπορεύματα	61.507	34.790	55.648	28.721
Πρώτες ύλες	169.657	78.017	169.397	77.788
Πρώτες ύλες υπό παραλαβή	30.203	0	30.203	0
Έτοιμα προϊόντα	52.977	50.369	52.977	50.369
Σύνολο αποθεμάτων	314.344	163.176	308.225	156.878

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα κατά το κλείσιμο της χρήσης αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Κατά την τρέχουσα και προηγούμενη χρήση, μέρος των αποθεμάτων αποτιμήθηκε στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους με αποτέλεσμα την επιβάρυνση των αποτελεσμάτων χρήσεως, ως ακολούθως:

Ποσά σε κλ. Ευρώ	2005	2004
ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.583	4.362
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	42	58
Α' ΥΛΕΣ	1.604	410
ΣΥΝΟΛΟ	4.229	4.830

20. ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι πελάτες και οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2005 αποτελούνται από απαιτήσεις από την πώληση αγαθών ποσού € 215 εκατομμυρίων (31/12/2004: € 120 εκατομμύρια). Αντίστοιχα της Εταιρείας κατά την 31/12/2005 € 217 εκατομμύρια (31/12/2004: € 120 εκατομμύρια). Ακολουθεί ανάλυση πελατών & λοιπών βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων:

Ποσά σε κλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Πελάτες από εμπορικές δραστηριότητες	210.804	118.674	178.387	95.154
Συνδεόμενα μέρη	4.645	1.683	38.476	25.088
Λοιπά	89.037	73.257	31.893	32.906
Σύνολο	304.486	193.614	248.756	153.148

Η μέση πιστωτική περίοδος που δίδεται επί των πωλήσεων αγαθών είναι 20 ημέρες. Μετά την περίοδο αυτή κρεώνεται τόκος επί του οφειλόμενου υπολοίπου.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι η λογιστική αξία των πελατών και λοιπών βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων αντιπροσωπεύει την εύλογη αξία τους.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος του Ομίλου αφορά κυρίως τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, γιατί τα διαθέσιμα του Ομίλου είναι κατατεθειμένα σε γνωστές τράπεζες.

Ο Όμιλος έχει σημαντική συγκέντρωση των απαιτήσεών του, κυρίως λόγω της Μητρικής Εταιρείας όπου μεγάλο ποσοστό αυτών αφορά περιορισμένο αριθμό πελατών, οι οποίοι όμως είναι κυρίως διεθνούς κύρους πετρελαϊκές εταιρείες, συνεπώς δεν υφίσταται θέμα πιστωτικού κινδύνου. Οι εταιρείες του Ομίλου έχουν συμβάσεις για συναλλαγές με τους πελάτες τους, στις οποίες ορίζεται ότι η τιμή πώλησης των προϊόντων θα είναι σύμφωνη με τις αντίστοιχες τρέχουσες τιμές και όρους της διεθνούς αγοράς κατά την περίοδο της συναλλαγής. Επίσης, η Εταιρεία λαμβάνει κατά κανόνα εγγυητικές επιστολές από τους πελάτες της προς εξασφάλιση των απαιτήσεων. Όσον αφορά στις απαιτήσεις της θυγατρικής εταιρείας, αυτές κατανέμονται σε έναν ευρύ αριθμό πελατών, συνεπώς δεν υφίσταται συγκέντρωσή τους και κατά συνέπεια πιστωτικός κίνδυνος.

21. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

Τα χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούνται από μετρητά και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αρχικής διάρκειας 3 μηνών ή λιγότερο. Η λογιστική αξία των χρηματικών διαθεσίμων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

22. ΔΑΝΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Δάνειο τραπεζών	680.087	424.766	608.295	370.904
Μείον: Εξόδα ομολογιακού δανείου *	(2.272)	(1.903)	(2.272)	(1.903)
Σύνολο δανείων ισολογισμού	677.815	422.863	606.023	369.001
Ο δανεισμός είναι αποπληρωτέος ως ακολούθως:				
Άμεσα ή εντός ενός έτους	317.935	248.166	276.143	224.306
Εντός του δεύτερου έτους	30.000	30.098	30.000	30.098
Από 3 έως και 5 χρόνια	247.152	120.002	217.152	90.000
Μετά από 5 χρόνια	85.000	26.500	85.000	26.500
Μείον: Εξόδα ομολογιακού δανείου *	(2.272)	(1.903)	(2.272)	(1.903)
Σύνολο δανείων ισολογισμού	677.815	422.863	606.023	369.001
Μείον: Ποσά πληρωτέα εντός 12 μηνών (περιλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)	317.935	248.166	276.143	224.306
Ποσά πληρωτέα μετά από 12 μήνες	359.880	174.697	329.880	144.695

* Στα κονδύλια των τραπεζικών δανείων των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνονται οφαιρητικά, τα ποσά των εξόδων του ομολογιακού δανείου της Εταιρείας (31/12/2005 € 2.272 κιλ. και 31/12/2004 € 1.903 κιλ.). Τα ποσά αυτά μεταφέρονται στο έξοδο μετά την αποπεράτωση της επένδυσης, αναλογικά με τα υπολειπόμενα έτη αποπληρωμής του δανείου.

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Νόμισμα δανείων				
ΕΥΡΩ	421.889	229.656	350.098	175.794
ΔΟΛΛΑΡΙΑ Η.Π.Α.	166.993	110.124	166.992	110.124
ΕΛΒΕΤΙΚΑ ΦΡΑΓΚΑ	91.205	84.986	91.205	84.986
ΣΥΝΟΛΟ	680.087	424.766	608.295	370.904

Η Διοίκηση εκτιμά ότι η ανωτέρω αξία των δανείων ισούται με την εύλογη αξία τους.

Ο Όμιλος έχει τα κατωτέρω τραπεζικά δάνεια:

- i) Η **Motor Oil** έχει ένα δάνειο ύψους € 250.000 χιλιάδων. Η ανάληψή του έγινε τμηματικά από 31/8/2004 και ολοκληρώθηκε στις 2/6/2005 έπειτα από πέντε εκταμιεύσεις. Οι αποπληρωμές είναι εξαμηνιαίες με έναρξη την 31/12/2005 και θα ολοκληρωθούν έως τις 30/6/2011. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31/12/2005 είναι € 235.000 χιλιάδες. Έναντι του δανείου έχουν εγγραφεί βάρη σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου ύψους € 275.000 χιλιάδων. Δάνεια συνολικού ύψους € 127.151 χιλιάδων αφορούν μακροπρόθεσμα δάνεια τα οποία λήφθηκαν την 22/12/2005 και πρόκειται να εξοφληθούν μέχρι την 19/12/2010. Δάνεια συνολικού ύψους € 246.143 χιλιάδων είναι βραχυπρόθεσμα και θα εξοφληθούν εντός ενός έτους. Έναντι των ανωτέρω δανείων έχουν εγγραφεί υποθήκες και προσημειώσεις παγίων όπως αναφέρουμε ανωτέρω στη σημείωση υπ' αριθμό 15.
- ii) Η **Avin Oil** έχει ένα δάνειο ύψους € 30.000 χιλιάδων. Αυτό το δάνειο ελήφθη την 14/6/2004 και είναι αποπληρωτέο εξ ολοκλήρου την 14/6/2008. Τα υπόλοιπα δάνεια της Εταιρείας ανέρχονται σε € 41.792 χιλιάδες, είναι βραχυπρόθεσμα δάνεια και θα εξοφληθούν εντός ενός έτους. Όλα τα ανωτέρω δάνεια φέρουν επιτόκιο LIBOR\EURIBOR+SPREAD.

23. ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΟΙ

Οι παρακάτω είναι οι κυριότερες απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία που λογιστικοποιήθηκαν και οι κινήσεις τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2004 και 2005:

ΕΝΤΥΠΩΣΗ	Αποτελέσματα χρήσης		Αποτελέσματα χρήσης		31/12/2005
	1/1/2004	εξόδα/(εξόδα)	31/12/2004	εξόδα/(εξόδα)	
Ποσά σε χιλ. Ευρώ					
Αναβαλλόμενη φορολογία από:					
Φορολογικές αποσβέσεις των παγίων	24.659	(4.547)	20.112	2.272	22.384
Εξόδα πολυετούς φορολογικής απόσβεσης	(743)	332	(411)	292	(119)
Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές	13.364	865	14.229	(13.919)	310
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	(15.094)	3.182	(11.912)	(350)	(12.262)
Κεφαλαιοποιημένο κόστος δανεισμού	0	0	0	1.883	1.883
Λοιπές διαφορές μεταξύ φορολογικών και λογιστικών αποτελεσμάτων	(1.188)	(431)	(1.619)	1.083	(536)
Σύνολο	20.998	(599)	20.399	(8.739)	11.660

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αποτελέσματα χρήσης		Αποτελέσματα χρήσης		31/12/2005
	1/1/2004	εξόδα/(εξόδα)	31/12/2004	εξόδα/(εξόδα)	
Ποσά σε χιλ. Ευρώ					
Αναβαλλόμενη φορολογία από:					
Φορολογικές αποσβέσεις των παγίων	22.833	(4.065)	18.768	2.330	21.098
Εξόδα πολυετούς φορολογικής απόσβεσης	(732)	369	(363)	307	(56)
Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές	13.310	907	14.217	(13.953)	264
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	(14.118)	3.006	(11.112)	(279)	(11.391)
Κεφαλαιοποιημένο κόστος δανεισμού	0	0	0	1.883	1.883
Λοιπές διαφορές μεταξύ φορολογικών και λογιστικών αποτελεσμάτων	(1.153)	(437)	(1.590)	933	(657)
Σύνολο	20.140	(220)	19.920	(8.779)	11.141

Ορισμένες απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία έχουν συμψηφιστεί. Παρακάτω είναι η ανάλυση του υπολοίπου της αναβαλλόμενης φορολογίας (μετά τον συμψηφισμό) για λόγους παρουσίασης:

Ποσά σε χιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	24.577	34.341	23.245	32.985
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	(12.917)	(13.942)	(12.104)	(13.065)
Σύνολο	11.660	20.399	11.141	19.920

24. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΠΙΣΤΩΤΕΣ

Οι πιστωτές και οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν κυρίως αγορές και λειτουργικά κόστη.

Η κύρια πρώτη ύλη για την παραγωγή των προϊόντων του Ομίλου είναι το αργό πετρέλαιο.

Η μέση πιστωτική περίοδος για τις λειτουργικές αγορές είναι περίπου 30 ημέρες.

Η διοίκηση της Εταιρείας θεωρεί ότι το υπόλοιπο των λειτουργικών υποχρεώσεων που απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις προσεγγίζει την εύλογη αξία τους. Ακολουθεί ανάλυση προμηθευτών και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην τραπεζών):

Ποσό σε κτλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Προμηθευτές	190.330	130.214	173.880	116.644
Βραχυπρ. υποχρεώσεις προς συνδεόμενα μέρη	71.685	59.588	71.688	59.590
Λοιπές	12.626	12.988	8.308	9.005
Σύνολο	274.641	202.790	253.876	185.239

25. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ποσό σε κτλ. Ευρώ	31/12/2005	31/12/2004
Έγκριμένο, εκδοθέν και πλήρως καταβεβλημένο (110.782.980 μετοχές αξίας € 0,30 η κάθε μία)	33.235	33.235

Η Εταιρεία διαθέτει μία μόνο κατηγορία κοινών ονομαστικών μετοχών, οι οποίες δεν έχουν δικαίωμα σε σταθερό εισόδημα.

Για τις ίδιες μετοχές της Εταιρείας αναφερόμαστε σχετικά στη σημείωση υπ' αριθμό 27.

Για το σταθμισμένο αριθμό μετοχών της περιόδου αναφερόμαστε σχετικά στη σημείωση 12.

26. ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Ποσό σε κτλ. Ευρώ	31/12/2005	31/12/2004
Υπόλοιπο έναρξης και λήξης χρήσεως	49.528	49.528

27. ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Ποσό σε κτλ. Ευρώ	31/12/2005	31/12/2004
Υπόλοιπο έναρξης χρήσεως	113	1.385
Αποκτήθηκαν μέσα στη χρήση	0	113
Πωλήθηκαν μέσα στη χρήση	(113)	(1.385)
Υπόλοιπο λήξης χρήσεως	0	113

Σύμφωνα με απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετοχών της 31/5/2005, η Εταιρεία δύναται να προβεί σε αγορά ιδίων μετοχών από 14/6/2005 μέχρι και 23/5/2006 για αριθμό μετοχών μέχρι 1.107.800 (1% των μετοχών) και με τιμή από 7 μέχρι 17 ευρώ.

28. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Οι κινήσεις των αποθεματικών του Ομίλου παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ Ποσό σε κτλ. Ευρώ	ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ (ΜΕΚΡΟΣΕΙΣ)		ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ (ΜΗΙΟΣΕΙΣ)		31/12/2005
	1/1/2004	2004	1/1/2004	2005	
Τακτικό Αποθεματικό	16.489	219	16.708	187	16.895
Έκτακτα Αποθεματικά	2.007	0	2.007	0	2.007
Ειδικά Αποθεματικά	2.590	0	2.590	0	2.590
Αφορολόγητα Αποθεματικά	44.898	10.003	54.901	0	54.901
Αποθεματικό Ιδίων μετοχών	1.385	(1.272)	113	(113)	0
ΣΥΝΟΛΟ	67.369	8.950	76.319	74	76.393

Αμοιβές Διευθυντικών Στελεχών

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών, που αποτελούν και το ανώτατο κλιμάκιο της διοίκησης του ομίλου, για την περίοδο 1/1 – 31/12/2005 και 1/1 – 31/12/2004 ανέρχονται σε € 2.138 χιλιάδες και € 2.009 χιλιάδες αντίστοιχα.

Οι αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου συζητούνται και εγκρίνονται στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Άλλες δαπάνες της χρήσεως που αφορούν διευθυντικά στελέχη ανέρχονται σε € 177 χιλιάδες.

Συναλλαγές Διευθυντικών Στελεχών

Δεν υπάρχουν συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου και των διευθυντικών στελεχών.

35. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων του Ομίλου προς τους εργαζομένους του, αναφορικά με τη μελλοντική καταβολή παροχών ανάλογα με το χρόνο της προϋπηρεσίας τους, διενεργήθηκε μελέτη από αναλογιστή.

Η υποχρέωση προσμετράται και απεικονίζεται κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων με βάση το αναμενόμενο να καταβληθεί δεδουλευμένο δικαίωμα του κάθε εργαζομένου.

Το ποσό του δεδουλευμένου δικαιώματος παρουσιάζεται προεξοφλούμενο στην παρούσα αξία του σε σχέση με τον προβλεπόμενο χρόνο καταβολής του.

Ο Όμιλος διατηρεί σε ισχύ ένα μερικώς χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για συμμετέχοντες εργαζομένους στη Μότορ Όιλ και τη θυγατρική της Ανίλ Oil. Σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος αυτού, οι εργαζόμενοι δικαιούνται εφόπαξ επιδόματος, το οποίο είναι συνάρτηση του τελικού μισθού κατά την ηλικία συνταξιοδότησής τους (κατά μέσον όρο μεταξύ 55 και 58 ετών) και των ετών προϋπηρεσίας τους στον Όμιλο. Επίσης, η Εταιρεία έχει την υποχρέωση, σύμφωνα με τον Ν. 2112/12, για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα δικαιώματα και όρια συνταξιοδότησης. Δεν παρέχονται άλλα επιδόματα ή παροχές μετά τη συνταξιοδότηση.

Οι πιο πρόσφατες αναλογιστικές εκτιμήσεις του ενεργητικού του προγράμματος και της παρούσης αξίας της συνολικής υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, έγιναν τη 31η Δεκεμβρίου 2005 από την Εταιρεία ΦΟΙΝΙΣ METROLIFE. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και τα συναφή κόστη τρεχουσών και παρεσχεθεισών υπηρεσιών υπολογίσθηκαν με τη μέθοδο «projected unit credit».

	Εκτίμηση στις	
	31/12/05	31/12/04
Κύριες παροχές που χρησιμοποιήθηκαν:		
Προεξοφλητικό επιτόκιο	3,73%	3,80%
Επιτόκιο απόδοσης	3,73%	5,00%
Αύξηση αποδοκών προσωπικού	3,50%	3,50%

Η πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού του προγράμματος προκαθορισμένων παροχών, καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/05	31/12/04	31/12/05	31/12/04
Παρούσα αξία χρηματοδοτικών υποχρεώσεων	65.331	57.849	60.665	53.869
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	(14.168)	(10.515)	(12.987)	(9.737)
Καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον Ισολογισμό	51.163	47.334	47.678	44.132
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	2.526	2.324	2.403	2.324
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	48.637	45.010	45.275	41.808
Σύνολο	51.163	47.334	47.678	44.132

Ποσά που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα περιόδου αναφορικά με το πρόγραμμα προκαθορισμένων παροχών, καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/05	31/12/04	31/12/05	31/12/04
Κόστος τρεχουσών παροχών	4.973	3.068	4.538	2.802
Τόκοι	3.565	2.439	3.314	2.293
Καθαρό έξοδο αναγνωρισμένο στο αποτέλεσμα	8.538	5.507	7.852	5.096

Η κίνηση σε παρούσες αξίες της υποχρέωσης που προκύπτει από το πρόγραμμα προκαθορισμένων παροχών, καθώς και της υποχρέωσης για την αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε κιλ. Ευρώ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2005	31/12/2004	31/12/2005	31/12/2004
Εναρξη υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	57.849	53.728	53.869	50.160
Κόστος παροχών	4.973	3.068	4.538	2.802
Τόκοι	3.565	2.439	3.314	2.293
Καταβεβλημένες παροχές	(1.056)	(1.386)	(1.056)	(1.386)
Λήξη υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	65.331	57.849	60.665	53.869

Χ.Σ. 28.531.
 Π.Σ. 41.678